

Державний комітет статистики України

Про соціально-економічне становище України

за січень–жовтень 2009 року

КОРОТКІ ПІДСУМКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНОВИЩА УКРАЇНИ

Промисловість. Індекс промислової продукції у жовтні 2009р. порівняно з попереднім місяцем та жовтнем 2008р. становив відповідно 105,0% та 93,8%, за підсумками 10 місяців п.р. – 73,6%, що на 2,0 в.п. більше аналогічного показника за січень–вересень 2009р.

Сільське господарство. У січні–жовтні 2009р. загальне виробництво продукції сільського господарства порівняно з відповідним періодом 2008р. зросло на 0,1%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – скоротилося на 0,3%, в господарствах населення – зросло на 0,3%. Загальний обсяг продукції сільського господарства у фактичних цінах, за розрахунками, становив 125,7 млрд.грн.

Будівництво. У січні–жовтні 2009р. виконано будівельних робіт на суму 29,0 млрд.грн., що у порівнянних цінах становить 48,5% до обсягів будівництва відповідного періоду попереднього року.

Транспорт. За січень–жовтень 2009р. підприємствами транспорту перевезено 563,9 млн.т вантажів, що становило 73,4% від обсягу перевезень вантажів за січень–жовтень 2008р. Вантажооборот склав 305,2 млрд.ткм, або 72,4% від обсягу січня–жовтня 2008р. За січень–жовтень 2009р. послугами пасажирського транспорту скористалися 6,1 млрд. пасажирів, виконано пасажирську роботу в обсязі 111,3 млрд.пас.км, що становить відповідно 87,9% та 89,2% від обсягів січня–жовтня 2008р.

Зовнішня торгівля. Обсяг експорту товарів та послуг України за січень–вересень 2009р. становив 34319,5 млн.дол. США, імпорту – 35399 млн.дол. Порівняно з відповідним періодом попереднього року експорт склав 54,9%, а імпорт – 48,7%. Від’ємне сальдо зовнішньоторговельного балансу становило 1079,5 млн.дол. (за січень–вересень 2008р. – мінус 10217,4 млн.дол.).

Оптова торгівля. Обороти підприємств оптової торгівлі за січень–жовтень 2009р. становив 658 млрд.грн. Фізичний обсяг оптового товарообороту склав 76,9% порівняно з січнем–жовтнем 2008р.

Роздрібна торгівля. Оборот роздрібної торгівлі (включаючи роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями) за січень–жовтень 2009р. становив 362,3 млрд.грн., або 83,7% від обсягу січня–жовтня 2008р. У структурі обороту роздрібної торгівлі на організовані та неформальні ринки припадало 31,4%.

Ціни. Індекс споживчих цін у жовтні 2009р. становив 100,9%, з початку року – 110,1%; індекс цін виробників промислової продукції – відповідно 101,9% та 112,7%.

Заробітна плата. Середньомісячна номінальна заробітна плата штатного працівника за 9 місяців 2009р. становила 1862 грн. і зросла порівняно з відповідним періодом попереднього року на 5,0%. Розмір заробітної плати у вересні порівняно з серпнем 2009р. збільшився у середньому на 2,3%, а з вереснем 2008р. – на 2,5%.

Середня номінальна заробітна плата штатного працівника у вересні 2009р. становила 1964 грн., що у 3 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (630 грн.).

Ринок праці. Кількість зареєстрованих безробітних на 1 листопада 2009р. порівняно з 1 жовтня зменшилась на 6,3% і склала 508,4 тис. осіб, що на 4,1% більше порівняно з відповідною датою 2008р.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по країні за жовтень п.р. знизився на 0,1 в.п. і на 1 листопада становив 1,8% населення працездатного віку.

Населення. На 1 жовтня 2009р. в Україні, за оцінкою, проживало 46011,3 тис. осіб. Упродовж січня–вересня 2009р. чисельність населення зменшилася на 132,4 тис. осіб, що у розрахунку на 1000 жителів становило 3,8 особи.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

	Фактично за січень— жовтень 2009р.	Темпи зростання, %			
		жовтень 2009р. до		січень— жовтень 2009р. до січня— жовтня 2008р.	<u>ДОВІДКОВО:</u> січень— жовтень 2008р. до січня— жовтня 2007р.
		вересня 2009р.	жовтня 2008р.		
Обсяг реалізованої промислової продукції (робіт, послуг) ¹ , млн.грн.	464556,7	x	x	x	x
Індекс промислового виробництва	x	105,0	93,8	73,6	102,3
Обсяг продукції сільського господарства, млн.грн.	125710	x	x	100,1	117,6
Виробництво продукції тваринництва					
м'ясо (реалізація худоби та птиці на забій у живій вазі), тис.т	2121,9	106,4	97,2	99,3	99,4
молоко, тис.т	10162,9	88,5	97,7	98,8	96,1
яйця, млн.шт.	13463,4	95,0	108,3	105,1	106,3
Інвестиції в основний капітал ¹ , млн.грн.	86955,6	x	x	56,3	104,7
Введення в експлуатацію загальної площі житла ¹ , тис.м ²	3343,6	x	x	51,6	105,8
Обсяг продукції будівництва, млн.грн.	29041,5	x	x	48,5	90,6
Вантажооборот, млрд.ткм	305,2	105,9	90,2	72,4	104,4
Пасажирооборот, млрд.пас.км	111,3	96,8	88,3	89,2	105,7
Експорт товарів та послуг ¹ , млн.дол. США	34319,5	x	x	54,9	148,5
Імпорт товарів та послуг ¹ , млн.дол. США	35399,0	x	x	48,7	158,7
Сальдо (+, -) ¹ , млн.дол. США	-1079,5	x	x	x	x

Продовження

	Фактично за січень– жовтень 2009р.	Темпи зростання, %			
		жовтень 2009р. до		січень– жовтень 2009р. до січня– жовтня 2008р.	ДОВІДКОВО: січень– жовтень 2008р. до січня– жовтня 2007р.
		вересня 2009р.	жовтня 2008р.		
Оборот роздрібної торгівлі, млн.грн.	362342,0	x	x	83,7	123,6
Середньомісячна заробітна плата одного працівника					
номінальна, грн.	1862 ¹	102,3 ²	102,5 ³	105,0 ¹	137,6 ¹
реальна, %	x	101,5 ²	89,0 ³	89,7 ¹	108,4 ¹
Заборгованість із виплати заробітної плати – усього ⁴ , млн.грн.	1679,2	103,7	197,7	x	116,0
Кількість зареєстрованих безробітних на кінець періоду, тис. осіб	508,4	93,7	95,9	x	x
Індекс цін виробників промислової продукції	x	101,9	105,1	112,7 ⁵	132,1 ⁵
Індекс споживчих цін	x	100,9	114,1	110,1 ⁵	118,0 ⁵

¹ Дані за січень–вересень.² Вересень 2009р. у % до серпня 2009р.³ Вересень 2009р. у % до вересня 2008р.⁴ Станом на 1 жовтня.⁵ Жовтень у % до грудня попереднього року.

ПРОМИСЛОВІСТЬ

Індекс промислової продукції у жовтні 2009р. порівняно з попереднім місяцем та жовтнем 2008р. становив відповідно 105,0% та 93,8%, за підсумками 10 місяців п.р. – 73,6%, що на 2,0 в.п. більше аналогічного показника за січень–вересень 2009р.

Динаміка промислового виробництва за основними видами діяльності характеризується такими даними:

	(відсотків)		
	Індекси промислової продукції		
	жовтень 2009р. до вересня 2009р.	жовтень 2009р. до жовтня 2008р.	січень– жовтень 2009р. до січня– жовтня 2008р.
Промисловість	105,0	93,8	73,6
Добувна та переробна промисловість	104,2	92,4	72,2
Добувна промисловість	100,9	99,9	85,6
Добування паливно-енергетичних корисних копалин	104,8	93,3	94,0
Добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	95,9	111,1	75,0
Переробна промисловість	105,2	90,4	68,8
з неї			
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	115,7	95,0	93,5
Легка промисловість	101,1	78,0	71,4
текстильне виробництво; виробництво одягу, хутра та виробів з хутра	101,1	75,9	69,1
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	101,1	87,8	81,7
Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	103,1	91,4	70,1
Целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	95,1	81,7	78,9
Виробництво коксу, продуктів нафтопере- роблення	85,5	130,6	92,4
Хімічна та нафтохімічна промисловість	103,5	91,3	71,4
хімічне виробництво	107,0	92,8	71,4
виробництво гумових та пластмасових виробів	94,3	87,0	71,3
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	100,8	74,3	58,5
Металургійне виробництво та виробницт- во готових металевих виробів	107,3	116,2	66,6
Машинобудування	101,9	65,5	50,3

Продовження

	Індекси промислової продукції		
	жовтень 2009р. до вересня 2009р.	жовтень 2009р. до жовтня 2008р.	січень– жовтень 2009р. до січня– жовтня 2008р.
виробництво машин та устаткування	106,1	83,6	58,2
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	98,5	80,3	67,8
виробництво транспортних засобів та устаткування	99,7	46,4	36,8
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	111,4	105,5	85,0

У добувній промисловості порівняно з січнем–жовтнем 2008р. індекс виробництва становив 85,6%, у т.ч. на підприємствах з добування металевих руд – 79,0%, вугілля і торфу – 91,6%, вуглеводнів – 98,2%.

Дані про видобуток (випуск) основних видів продукції добувної промисловості наведено в таблиці.

	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Вугілля готове, млн.т	45,6	4,6	109,3	90,7	91,6
Брикети і напівбрикети торф'яні агломеровані, тис.т	154	25,1	112,6	99,2	115,7
Нафта сира, тис.т	2461	241	97,7	95,0	95,3
Газ нафтовий попутний, млн.м ³	629	59,8	97,9	85,6	86,6
Газовий конденсат, тис.т	850	83,8	103,6	95,7	94,3
Газ природний, млрд.м ³	16,9	1,7	105,1	99,2	102,7
Руди і концентрати залізні неагломеровані, млн.т	53,6	6,3	101,9	131,0	81,2
Руди і концентрати залізні агломеровані, млн.т	45,5	5,0	107,9	134,5	78,8
Вапняк, млн.т	14,6	1,6	103,2	90,8	61,7
Крейда, тис.т	184	12,8	126,7	2,7	3,5
Піски природні, млн.м ³	5,0	0,7	95,0	59,4	45,3
Галька, гравій, щебінь та камінь дроблений, млн.м ³	32,9	3,9	95,9	70,5	61,3
Каолін і глини каолінові інші, тис.т	930	131	105,4	83,1	62,2
Сіль і хлорид натрію чистий, тис.т	4598	389	26,2	99,7	123,3

За січень–жовтень 2009р. проти січня–жовтня 2008р. випуск (видобуток) готового вугілля зменшився на 4,2 млн.т, руд і концентратів залізних неагломерованих – на 12,4 млн.т, брикетів і напівбрикетів торф'яних агломерованих – зріс на 20,9 тис.т. На підприємствах із добування вуглеводнів скоротилися обсяги видобутку нафти сирової (на 122 тис.т), газу нафтового попутного (на 96,9 млн.м³), газового конденсату (на 51 тис.т), водночас збільшився видобуток газу природного (на 438 млн.м³).

У **переробній** промисловості у січні–жовтні 2009р. індекс виробництва становив 68,8% (у січні–вересні п.р. – 66,7%).

На підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів темп росту продукції становив 93,5%, у т.ч. у кондитерській, молочній, м'ясній та тютюновій промисловості – відповідно 93,4%, 90,0%, 86,5% та 85,7%, у виробництві напоїв – 91,8%, хліба і хлібобулочних виробів – 90,5%, у переробленні та консервуванні овочів та фруктів – 84,4%. При цьому у виробництві олії та жирів випуск продукції збільшився на 33,5%, готових кормів для тварин – на 11,4%, виробництві цукру – на 4,5%, виноградних вин – на 2,8%.

Випуск основних видів продукції характеризується такими даними:

	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Яловичина і телятина, свіжі (парні) чи охолоджені, тис.т	66,8	7,5	91,0	73,8	70,2
Яловичина і телятина, морожені, тис.т	21,4	2,2	92,6	79,0	63,9
Свинина свіжа (парна) чи охолоджена, тис.т	78,3	8,1	97,5	82,4	73,5
Свинина морожена, тис.т	4,2	0,4	103,9	24,1	35,6
М'ясо і субпродукти харчові свійської птиці, свіжі чи охолоджені, тис.т	520	53,5	95,1	110,6	115,1
М'ясо і субпродукти харчові свійської птиці, морожені, тис.т	66,1	6,6	88,5	91,8	107,0
Вироби ковбасні, тис.т	217	21,8	97,7	77,9	79,8
Напівфабрикати м'ясні (включаючи з м'яса птиці) ¹ , тис.т	50,8	6,4	111,6	85,8	64,5
Риба приготовлена та консерви з риби, в оцті, олії, маринаді, томаті; рибні палички ² , тис.т	47,3	5,1	98,3	85,7	74,3
Соки фруктові та овочеві, нектари, тис.т	605	61,4	97,8	76,8	71,2

¹ Без продукції підприємств ресторанного господарства та торгівлі.

² Включаючи продукцію підприємств, віднесених до виду діяльності "рибне господарство".

Продовження

	Вироблено за		Жовтень 2009р.		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Овочі консервовані натуральні, тис.т	134	14,6	32,9	84,9	109,8
Олія соняшникова нерафінована, тис.т	2166	274	195,5	136,3	157,4
Маргарин і продукти аналогічні, тис.т	282	34,5	110,7	93,9	110,5
Молоко оброблене рідке, тис.т	641	63,8	100,2	99,1	95,0
Масло вершкове, тис.т	66,4	5,9	83,5	102,7	86,0
Спреди та суміші жирів, тис.т	58,0	7,2	112,3	95,2	86,9
Сир свіжий неферментований та сир кисломолочний, тис.т	70,5	7,5	104,1	95,2	90,8
Сири жирні, тис.т	202	18,0	89,2	81,9	98,8
Продукти кисломолочні, тис.т	418	38,0	96,9	96,6	91,9
Вироби хлібобулочні, тис.т	1465	150	101,4	92,6	92,0
Печиво солодке і вафлі, тис.т	273	30,9	101,2	92,4	88,6
Цукор білий кристалічний, тис.т	817	656	432,4	95,3	104,5
у т.ч. буряковий	817	656	432,4	95,3	104,5
Шоколад та інші продукти харчові готові з вмістом какао в брикетах, пластинах чи плитках, тис.т	255	36,4	103,5	94,9	89,6
Вироби кондитерські з цукру, включаючи білий шоколад, без вмісту какао, тис.т	221	25,1	111,6	111,0	105,7
Соуси (крім томатних) і продукти для приготування соусів; приправи та прянощі змішані інші, тис.т	146	14,1	99,8	85,9	91,2
Коньяки, бренді, млн.дал	2,3	0,4	140,5	100,4	81,0
Горілка, інші міцні спиртвові напої, млн.дал	34,7	3,8	132,8	80,0	107,5
Лікери, солодкі наливки, спиртвові настоянки, горілка інша, інші спиртвові напої, млн.дал	10,4	0,8	96,4	87,2	56,3
Спирт етиловий неденатурований із вмістом спирту не менше 80 об.%, млн.дал	20,7	2,5	100,1	89,0	93,5
Пиво солодове, включаючи пиво безалкогольне і пиво з вмістом алкоголю менше 0,5%, млн.дал	262	20,6	101,7	98,6	92,8
Води натуральні мінеральні, млн.дал					
негазовані	19,6	1,6	93,3	77,7	76,5
газовані	86,1	5,0	94,7	111,5	83,1
Напої безалкогольні, млн.дал	131	7,3	87,1	84,6	85,6
Сигарети, які містять тютюн, або суміші тютюну з заміниками тютюну, млрд.шт.	95,3	10,0	97,8	87,3	86,4

Порівняно з січнем–жовтнем 2008р. спостерігалось зниження виробництва з більшості видів продукції харчової промисловості. Водночас зросло виробництво свіжих чи охолоджених м'яса і субпродуктів харчових свійської птиці на 68,1 тис.т, олії соняшникової нерафінованої – на 790 тис.т, маргарину і продуктів аналогічних – на 26,9 тис.т, кормів готових для сільськогосподарських тварин та свійської птиці – на 352 тис.т, круп – на 34,6 тис.т, виробів кондитерських з цукру, включаючи білий шоколад, без вмісту какао – на 12 тис.т, горілки, інших міцних спиртових напоїв – на 2,4 млн.дал, вин виноградних – на 1,2 млн.дал.

У легкій промисловості індекс виробництва за підсумками 10 місяців 2009р. становив 71,4%, у т.ч. на підприємствах текстильного виробництва – 68,2%, з виробництва одягу, хутра та виробів з хутра – 69,7%, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – 81,7%.

Дані щодо виробництва основних видів продукції легкої промисловості наведено в таблиці.

	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Пряжа бавовняна, т	5359	564	110,4	68,2	58,3
Тканини – всього, тис.м ²	70009,3	8196,0	107,9	102,6	75,3
з них					
вовняні	3355,8	282,7	89,1	54,2	58,0
лляні	43,1	0,1	0,7	1,1	9,0
бавовняні	27513,8	3016,0	109,5	106,1	66,7
ворсові, махрові і тканини спеціальні інші	883,6	97,8	122,4	41,1	36,2
з волокон хімічних	38213,0	4799,4	108,4	109,6	89,6
Білизна постільна, тис.шт.	6860	990	109,1	94,1	70,1
Килими та вироби килимові, тис.м ²	3629	479	108,8	63,1	58,8
Матеріали неткані і вироби з матеріалів нетканих, т	10764	1609	104,4	109,8	82,6
Вата бавовняна, віскозна та з інших текстильних матеріалів, вироби з вати, т	14006	1429	83,6	86,4	88,5
Полотна трикотажні машинного чи ручного в'язання, т	2135	383	116,8	108,2	84,2
Вироби панчішно-шкарпеткові трикотажні машинного чи ручного в'язання, тис. пар	47212	5345	94,9	96,7	93,5
Пальта, напівпальта, накидки, плащі, куртки теплі типу "парки" чи "аляски" та вироби аналогічні чоловічі та хлопчачі, тис.шт.	329	50,2	97,7	230,3	106,7
Пальта, напівпальта, накидки, плащі, куртки теплі типу "парки" чи "аляски" та вироби аналогічні жіночі та дівчачі, тис.шт.	1540	157	85,5	62,1	73,2

	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Продовження Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Костюми чоловічі та хлопчачі, тис.шт.	463	27,5	97,2	41,6	62,4
Піджаки та блейзери, куртки типу піджаків, джемperi та вироби аналогічні чоловічі та хлопчачі, тис.шт.	618	35,0	64,9	44,9	69,1
Жакети та блейзери, піджаки, куртки типу піджаків, джемperi та вироби аналогічні жіночі та дівчачі, тис.шт.	1607	141	89,6	86,1	79,8
Сукні та сарафани жіночі та дівчачі, тис.шт.	939	114	136,3	179,4	134,0
Светри, джемperi, пуловери, жилети та вироби аналогічні трикотажні машинного чи ручного в'язання, тис.шт.	1000	96,3	82,9	47,1	54,6
Одяг верхній трикотажний, тис.шт.	2420	182	96,9	53,1	66,9
Трикотаж спідній, тис.шт.	11849	1153	106,9	69,6	70,7
Пальта і напівпальта, шуби з хутра натурального, шт.	4140	426	103,1	51,0	65,3
Шкіра, оброблена після дублення чи оброблена під пергамент, тис.м ²	2223	304	106,4	56,9	60,9
Чемодани, саквояжі, сумки-чемоданчики для косметики і туалетних речей, сумки господарські, сумки чоловічі і молодіжні, чохли для одягу, портфелі, кейси, ранці учнівські і т.ін., тис.шт.	4261	71,1	22,8	42,6	104,0
Взуття, тис. пар	16069	1843	104,0	89,5	89,5

В обробленні деревини та виробництві виробів з деревини порівняно з січнем–жовтнем 2008р. індекс промислової продукції становив 70,1%.

Виробництво окремих видів продукції характеризується такими даними:

	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Деревина, уздовж розпиляна чи розкозота, завтовшки більше 6 мм, тис.м ³	1020	114	96,9	91,4	74,4
Бруски, планки та фризи для паркетного або дерев'яного покриття підлоги, профільовані, незібрані, з деревини листяних порід, тис.м ²	2459	294	102,1	97,7	81,0

	Продовження				
	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Фанера клесна, тис.м ³	85,6	11,7	113,7	92,3	59,5
Плити деревостружкові необроблені, тис.м ³ ум.	1047	125	101,2	86,6	74,6
Шпон лущений, тис.м ³	17,2	2,2	86,6	73,7	47,8
Шпон струганий, млн.м ²	23,6	3,3	125,0	145,5	86,5
Вікна, двері, їх рами та пороги, дерев'яні, тис.м ²	1637	212	103,3	89,1	53,0
Паркет дерев'яний щитовий, тис.м ²	417	47,5	116,4	89,3	79,9

На підприємствах з виробництва паперової маси, паперу, картону та виробів з них у січні–жовтні 2009р. темп росту продукції становив 88,0%, поліграфічної діяльності – 70,1%.

Виробництво окремих видів продукції характеризується такими даними:

	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Папір та картон для графічних робіт некрейдовані, тис.т	23,7	2,9	92,4	95,2	68,9
Папір побутового та санітарно- гігієнічного призначення, тис.т	97,9	10,5	101,1	102,3	94,3
Папір та картон спеціальні некрейдовані; папір сигаретний, не розрізаний за розмірами, тис.т	299	34,5	105,8	108,9	90,3
Коробки, ящики та сумки з гофро- ваних паперу та картону, млн.м ²	596	69,5	105,7	97,5	87,3
Коробки, ящики та сумки збірні з негофрованих паперу та картону, тис.т	55,1	7,5	97,9	93,1	72,2
Папір туалетний, млн. рулонів	450	47,0	95,1	103,1	99,2
Шпалери та аналогічні покриття з паперу, млн.ум. кусків	140	16,2	86,4	114,0	90,0
Зошити, млн.шт.	309	20,0	59,7	83,0	49,3
Друкування газет, журналів та видань періодичних, які виходять щонайменше чотири рази на тиждень, млн. примірників					
4-шпальтових газет формату А2	618	70,7	108,0	48,2	45,9

	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Продовження Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Друкування книг, млн.арк. відбитків, приведених до формату 60 на 90 см	1637	161	91,3	71,9	87,7
Друкування газет, які виходять менше чотирьох разів на тиждень, млн. примірників 4-шпальтових газет формату А2	2520	253	97,3	69,1	77,6
Друкування журналів та видань періодичних, які виходять менше чотирьох разів на тиждень, млн.арк. відбитків, приведених до формату 60 на 90 см	944	97,1	94,8	62,8	66,4

У виробництві продуктів нафтоперероблення у жовтні 2009р. порівняно з жовтнем 2008р. отримано приріст продукції 32,5%, у виробництві коксу – 27,9%. При цьому за підсумками 10 місяців п.р. спостерігалось відставання від обсягів аналогічного періоду за попередній рік відповідно на 0,6% і 17,6%.

Дані про виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення наведено в таблиці.

	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Кокс та напівкокс з вугілля кам'яного, млн.т	14,3	1,5	106,6	128,5	82,4
Смоли (кам'яновугільні), тис.т	646	68,8	110,1	117,0	82,8
Бензин моторний з вмістом свинцю 0,013 г/л і менше, тис.т	2680	233	72,7	169,6	100,03
Паливо дизельне для транспорту автомобільного і залізничного, тис.т	3117	254	67,8	108,8	106,5
Мазути паливні важкі, тис.т	2027	184	74,6	172,6	105,0
Масила, масла інші, тис.т	87,3	10,5	94,6	84,0	51,8
Пропан і бутан скраплені, тис.т	602	61,6	89,5	146,3	99,1
Бітум нафтовий і сланцевий, тис.т	301	43,5	106,4	182,8	76,2

Порівняно з січнем–жовтнем 2008р. обсяги первинної переробки нафти зросли на 1,9% і становили 8,5 млн.т. Збільшився випуск палива дизе-

льного для транспорту автомобільного і залізничного (на 190 тис.т), мазутів паливних важких (на 95,8 тис.т) та бензину моторного з вмістом свинцю 0,013 г/л і менше (на 0,7 тис.т). Випуск коксу та напівкоксу з вугілля кам'яного за цей період скоротився на 3,1 млн.т.

У хімічній та нафтохімічній промисловості індекс виробництва у січні–жовтні 2009р. становив 71,4%, що на 1,9 в.п. перевищує показник січня–вересня п.р. На підприємствах з випуску основної хімічної продукції темп росту продукції становив 62,5%, фармацевтичного виробництва – 93,5%, з випуску мила та миючих засобів, засобів для чищення та полірування, парфумерних та косметичних засобів – 98,5%, гумових та пластмасових виробів – відповідно 57,8% та 76,0%.

Динаміка виробництва основних видів продукції характеризується такими даними:

	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Барвники синтетичні, т	2145	253	101,2	107,2	87,4
Металоїди, тис.т	88,1	11,1	118,0	100,3	60,2
Кислота сірчана, тис.т	728	120	164,7	131,6	53,6
Вуглеводні циклічні, тис.т	78,1	10,1	107,4	120,0	40,8
Аміак синтетичний, тис.т	2414	290	113,6	68,9	57,0
Добрива азотні мінеральні чи хімічні, тис.т	1768	168	98,2	86,0	76,5
Пластмаси у первинних формах, тис.т	252	30,3	100,8	115,4	64,9
Пестициди та інші агрохімічні продукти, т	7273	972	116,7	117,5	132,7
Фарби та лаки на основі полімерів, дисперговані або розчинені у неводних середовищах, тис.т	97,1	7,3	95,5	106,0	74,7
Препарати лікарські, т					
на основі антибіотиків	580	67,9	77,1	80,1	88,9
на основі гормонів	80,2	9,8	192,5	101,3	78,7
інші	20831	2587	123,3	116,6	94,4
Волокна хімічні, тис.т	12,7	1,7	114,8	69,4	40,9
Шини – всього, тис.шт.	3720	563	116,4	104,1	64,9
Трубки, труби, шланги та фітинги жорсткі з полімерів етилену, пропілену, вінілхлориду та інших пластмас, тис.т	150	11,8	120,2	88,7	71,2

Продовження

	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Плити, листи, плівка, фольга і стрічки пластмасові неармовані чи некомбіновані з іншими матеріалами, тис.т	110	12,0	94,6	91,3	81,7
Мішки і пакети (включно конусо- подібні) з полімерів етилену, тис.т	45,2	4,2	62,5	78,3	97,4

У виробництві іншої неметалевої мінеральної продукції у січні–жовтні 2009р. темп росту продукції становив 58,5%, у т.ч. на підприємствах з випуску виробів з бетону, гіпсу та цементу – 47,2%, цементу, вапна та гіпсових сумішей – 66,4%, скла та виробів зі скла – 66,7%, цегли, черепиці та інших будівельних виробів з випаленої глини – 48,2%.

Виробництво основних видів продукції характеризується такими даними:

	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Вироби ізолюючі багатошарові зі скла, тис.м ²	1289	179	92,7	57,8	57,3
Банки зі скла для консервування (в 0,5-літровому обчисленні), млн.шт.	599	36,4	70,8	83,7	86,3
Ємності зі скла для напоїв і харчових продуктів, млн.шт.	1795	171	107,5	68,7	72,2
Посуд столовий, кухонний, інші господарсько-побутові вироби з фарфору, млн.шт.	16,9	2,2	116,6	96,3	58,8
Плити та плитки керамічні, тис.м ²	36084	4423	110,1	116,4	105,0
Цегла керамічна невогнетривка будівельна, млн.шт.ум. цегли	843	108	103,0	62,9	48,2
Цемент, тис.т	8464	986	92,5	76,4	62,7
Вапно, тис.т	3263	450	133,9	100,3	74,2
Блоки та цегла з цементу, штучного каменю чи бетону для будівництва, млн.шт.ум. цегли	794	114	114,1	81,3	46,0
Елементи конструкцій збірні для будівництва з цементу, бетону чи штучного каменю, тис.м ³	1342	172	103,3	60,6	42,3

	Продовження				
	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Листи гофровані, шифер та аналогічні вироби з азбестоцементу, млн.ум. плит	337	44,2	98,9	69,3	64,0
Вироби з асфальту або аналогічного матеріалу в рулонах, млн.м ²	26,3	4,3	84,3	185,0	63,2

У металургійному виробництві та виробництві готових металевих виробів у жовтні 2009р. порівняно з попереднім місяцем та жовтнем 2008р. випуск продукції збільшився відповідно на 7,3% та 16,2%. За підсумками 10 місяців п.р. індекс виробництва становив 66,6%, у т.ч. на підприємствах з випуску чавуну, сталі та феросплавів – 69,1%, кольорових металів – 73,3%, інших видів первинного оброблення сталі – 58,1%, готових металевих виробів – 56,1%.

Динаміка виробництва основних видів продукції наведена в таблиці.

	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Чавун, тис.т	21036	2272	109,2	143,9	75,0
Сталь (без напівфабрикатів, отриманих безперервним литтям), тис.т	12734	1405	127,9	144,4	60,0
Напівфабрикати, отримані безперервним литтям, тис.т	12034	1347	99,1	138,9	91,5
Прокат готовий чорних металів, тис.т	13104	1431	108,0	151,2	71,6
з нього					
прокат плоский гарячекатаний зі сталі нелегованої та легованої (крім нержавіючої та швидкорізальної)	5919	592	91,6	122,5	72,3
прутки і стержні інші (не в бухтах), кутики та профілі фасонні і спеціальні гарячекатані зі сталі нелегованої та легованої (крім нержавіючої та швидкорізальної)	3048	368	133,3	173,7	60,9
Труби великого та малого діаметрів, профілі пустотілі, з металів чорних, тис.т	1479	152	95,3	75,4	64,5
Дріт зі сталі, тис.т	287	31,3	98,5	136,6	72,1

	Продовження				
	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Конструкції збірні будівельні з чавуну чи сталі, тис.т	44,1	4,8	81,7	72,6	50,3
Конструкції інші, частини конструкцій, плити, панелі та вироби аналогічні з металів чорних або алюмінію, тис.т	248	32,9	96,7	57,4	44,1
Резервуари та цистерни металеві місткістю понад 300 л, тис.т	17,5	2,7	152,1	90,1	61,7
Радіатори центрального опалення без електричного підігріву з металів чорних, т	2010	954	177,7	63,5	12,4
Котли центрального опалення, тис.шт.	186	27,9	97,9	68,5	63,8

У жовтні 2009р. проти вересня п.р. та жовтня 2008р. зросло виробництво базових для галузі видів продукції, зокрема чавуну (відповідно на 191 тис.т і на 693 тис.т), сталі без напівфабрикатів, отриманих безперервним литтям (відповідно на 307 тис.т і на 432 тис.т), готового прокату (відповідно на 106 тис.т і на 485 тис.т). Порівняно з січнем–жовтнем 2008р. випуск металопродукції скорочено за всім технологічним циклом від чавуну до готових виробів.

У машинобудуванні порівняно з січнем–жовтнем 2008р. індекс виробництва продукції становив 50,3%, у т.ч. на підприємствах з випуску апаратури для радіо, телебачення та зв'язку – 72,1%, електричних машин та устаткування – 70,7%, побутових приладів – 64,8%, контрольно-вимірювальних приладів – 51,4%, машин та устаткування для добувної промисловості й будівництва, для сільського і лісового господарства, для металургії – відповідно 47,1%, 45,3%, 44,1%, залізничного рухомого складу – 38,5%, автомобільного транспорту – 17,9%.

Динаміка виробництва основних видів продукції наведена в таблиці.

	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Двигуни та силові установки гідравлічні та пневматичні лінійної дії, тис.шт.	177	27,2	104,9	65,1	32,6
Насоси відцентрові для перекачки рідин та підйомники рідин, тис.шт.	211	10,9	93,1	115,8	86,3

	Продовження				
	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Крани мостові на нерухомих опорах, шт.	60	... ¹	... ¹	... ¹	42,9
Крани інші (козлові і мостові пересувні, порталні, дерик-крани суднові), шт.	115	13	108,3	37,1	34,2
Устаткування холодильне і морозильне промислове та насоси теплові, тис.шт.	82,9	6,5	168,4	54,0	60,3
Трактори для сільського та лісового господарства, шт.	909	234	123,2	49,4	14,9
Плуги відвальні, шт.	4399	451	156,6	110,8	132,7
Борони дискові, шт.	768	165	114,6	35,8	14,3
Розпушувачі та культиватори, шт.	2589	159	85,5	71,3	32,7
Сівалки, шт.	1357	138	95,2	26,4	18,5
Верстати токарні, розточувальні, свердлувальні, фрезерувальні, шт.	80	7	77,8	29,2	32,8
Преси та машини кувальні, шт.	25	... ¹	... ¹	... ¹	26,6
Верстати для оброблення дерева, шт.	738	79	86,8	49,7	38,3
Конвертери і машини ливарні, виливниці і ковші, що використовуються в металургії і в ливарному виробництві, шт.	4427	311	92,3	79,1	46,7
Елеватори, конвеєри та підйомники безперервної дії для підземних робіт, шт.	1481	9	5,7	6,3	26,1
Машини бурильні та прохідницькі, шт.	832	102	120,0	58,0	32,7
Машини та устаткування для цукрового виробництва, шт.	167	22	137,5	146,7	41,8
Холодильники-морозильники побутові комбіновані з окремими зовнішніми дверцями, тис.шт.	278	21,2	60,5	61,4	54,0
Холодильники побутові, тис.шт.	143	7,0	50,7	49,8	69,0
Машини пральні, тис.шт.	133	12,3	91,3	76,1	66,2
Електродвигуни та генератори постійного струму, тис.шт.	49,1	4,6	147,8	151,2	55,3
Електродвигуни та генератори змінного струму, електродвигуни універсальні, тис.шт.	313	43,0	115,1	118,0	65,1
Трансформатори електричні, млн.шт.	11,5	0,7	48,4	41,5	79,3
Апаратура електрична високовольтна, тис.шт.	162	12,4	75,4	64,3	72,0
Апаратура електрична низьковольтна, млн.шт.	39,1	4,7	105,9	89,2	76,0

¹ Інформація конфіденційна відповідно до Закону України "Про державну статистику".

	Продовження				
	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Провід ізольований обмотуваль- ний, тис.т	8,7	0,8	85,0	66,7	63,5
Проводи та кабелі електричні ни- зьковольтні на напругу до 1000 В, тис.км	301	35,5	106,6	88,9	63,7
Проводи та кабелі електричні високовольтні на напругу більше 1000 В, тис.км	7,8	1,1	158,9	84,9	42,4
Прилади напівпровідникові, млн.шт.	20,6	2,2	87,9	94,6	102,0
Телевізори, тис.шт.	196	17,8	192,4	30,9	41,0
Прилади для вимірювання фізич- них та хімічних величин, тис.шт.	3329	546	141,4	74,5	48,7
Лічильники електроенергії, включаючи калібрувальні, тис.шт.	1366	156	113,2	118,4	110,6
Прилади та апаратура для автоматичного регулювання та керування, тис.шт.	287	11,1	112,8	7,2	19,3
Автомобілі легкові, тис.шт.	61,1	4,7	67,7	15,0	16,3
Автобуси, шт.	981	140	86,4	19,8	10,5
Автомобілі вантажні шт.	2160	249	88,6	29,7	19,9
Причепи та напівпричепи (крім житлових або для туризму), тис.шт.	16,0	1,7	84,9	70,7	63,1
Вагони вантажні несамохідні, тис.шт.	8,4	1,4	140,1	63,2	29,6

На підприємствах з виробництва та розподілення електроенергії обсяги виробництва продукції проти січня–жовтня 2008р. зменшились на 15,0%. Спостерігалось скорочення виробництва електроенергії за всіма видами електростанцій.

	Вироблено за		Жовтень 2009р. у % до		Січень– жовтень 2009р. у % до січня– жовтня 2008р.
	січень– жовтень 2009р.	жовтень 2009р.	вересня 2009р.	жовтня 2008р.	
Електроенергія, млрд.кВт·год	139,0	15,0	113,4	101,7	86,8
у т.ч. вироблена					
тепловими електростанціями і теплоелектроцентралями	61,5	6,8	107,9	110,4	81,7
атомними електростанціями	67,9	7,5	118,2	97,0	90,2
гідроелектростанціями	9,6	0,7	119,8	81,9	99,3

Динаміка промислового виробництва по регіонах характеризується такими даними:

	(відсотків)		
	Індекси промислової продукції		
	жовтень 2009р. до вересня 2009р.	жовтень 2009р. до жовтня 2008р.	січень— жовтень 2009р. до січня— жовтня 2008р.
Україна	105,0	93,8	73,6
Автономна Республіка Крим	103,4	92,7	78,3
Вінницька	128,5	95,6	82,2
Волинська	113,1	72,3	48,5
Дніпропетровська	112,4	115,7	71,5
Донецька	103,3	100,1	72,8
Житомирська	98,2	88,9	76,0
Закарпатська	105,3	58,8	45,9
Запорізька	108,7	86,3	65,3
Івано-Франківська	98,4	82,0	76,6
Київська	101,4	88,1	79,5
Кіровоградська	100,9	86,5	74,5
Луганська	95,3	105,5	75,9
Львівська	101,9	82,9	77,2
Миколаївська	107,7	92,5	83,8
Одеська	75,0	64,3	75,3
Полтавська	105,7	89,8	78,9
Рівненська	100,1	62,8	66,8
Сумська	114,2	88,2	82,4
Тернопільська	141,4	102,4	82,1
Харківська	106,3	87,1	75,7
Херсонська	112,0	92,4	89,6
Хмельницька	129,8	90,1	74,0
Черкаська	99,7	65,0	67,5
Чернівецька	95,1	61,6	73,5
Чернігівська	103,8	87,7	81,9
м.Київ	112,4	77,5	67,7
м.Севастополь	96,1	77,3	71,5

За січень—вересень 2009р. **реалізовано промислової продукції** (робіт, послуг) на 464,6 млрд.грн., з неї продукції добувної та переробної промисловості — на 376,1 млрд.грн. У структурі реалізації майже половина загальних обсягів припадала на металургію і виробництво готових металевих виробів, виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів та машинобудування.

Дані щодо обсягів і структури реалізованої продукції за основними видами промислової діяльності наведено в таблиці.

	Обсяг реалізованої промислової продукції, робіт, послуг у відпускних цінах підприємств (без ПДВ та акцизу) за січень–вересень 2009р.		<u>Довідково:</u> структура обсягу реалізованої промислової продукції, без урахування вартості електроенергії, газу та води, придбаних для перепродажу, %
	млн.грн.	у % до всієї реалізованої продукції	
Промисловість	464556,7	100	100
Добувна та переробна промисловість	376137,9	81,0	87,5
Добувна промисловість	43128,0	9,3	10,0
Добування паливно-енергетичних корисних копалин	22559,6	4,9	5,2
Добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	20568,4	4,4	4,8
Переробна промисловість	333009,9	71,7	77,5
з неї			
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	87608,4	18,9	20,4
Легка промисловість	3988,7	0,9	0,9
текстильне виробництво; виробництво одягу, хутра та виробів з хутра	2922,5	0,7	0,7
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	1066,2	0,2	0,2
Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	3431,8	0,7	0,8
Целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	11189,8	2,4	2,6
Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	35969,6	7,7	8,4
Хімічна та нафтохімічна промисловість	29968,7	6,5	7,0
хімічне виробництво	21378,3	4,6	5,0
виробництво гумових та пластмасових виробів	8590,4	1,9	2,0
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	16188,2	3,5	3,8
Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	90945,0	19,6	21,1
Машинобудування	49441,2	10,6	11,5
виробництво машин та устаткування	19083,6	4,1	4,5
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	13472,0	2,9	3,1
виробництво транспортних засобів та устаткування	16885,6	3,6	3,9
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	88418,8	19,0	12,5

Примітка. Дані щодо обсягів реалізації за видами промислової діяльності сформовані за функціональним принципом (по однорідних продуктах) без урахування продукції, реалізованої підприємствами-замовниками.

Порівняно з січнем–вереснем 2008р. в обсязі реалізації продукції добувної та переробної промисловості спостерігалось зниження частки сировинної й інвестиційної продукції відповідно на 4,9 в.п. та 3,3 в.п. при зростанні питомої ваги товарів широкого (на 8 в.п.) та тривалого (на 0,2 в.п.) використання.

Інформація по регіонах щодо розподілу обсягів реалізованої продукції добувної й переробної промисловості за групами наведена в таблиці.

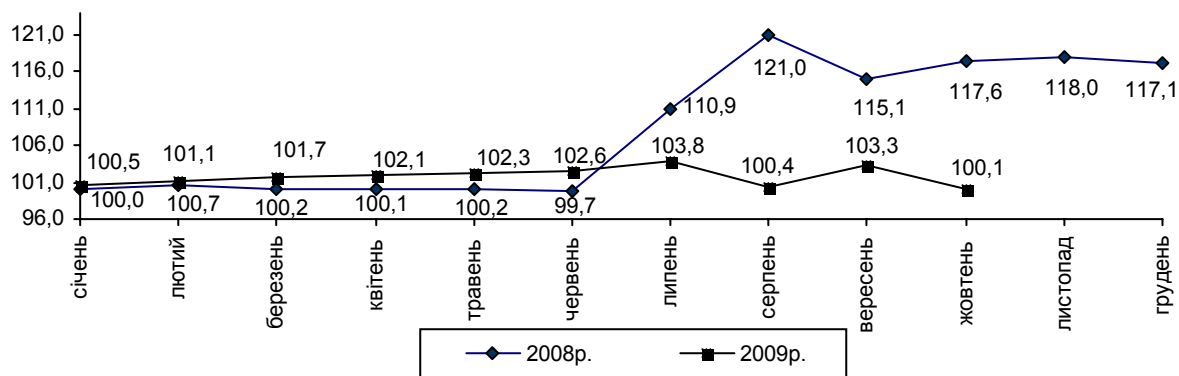
(відсотків)

	Усього реалізовано продукції добувної й переробної промисловості за січень– вересень 2009р.	У т.ч. за групами			
		сировинна продукція	інвести- ційна продукція	товари широкого використання	товари тривалого використання
Україна	100	64,4	11,5	22,8	1,3
Автономна Республіка Крим	100	44,5	12,7	42,7	0,1
Вінницька	100	22,1	5,4	70,9	1,6
Волинська	100	31,5	9,7	50,0	8,8
Дніпропетровська	100	86,2	5,0	8,5	0,3
Донецька	100	81,2	10,0	7,3	1,5
Житомирська	100	44,7	7,8	46,2	1,3
Закарпатська	100	33,2	22,0	31,9	12,9
Запорізька	100	57,9	28,2	13,8	0,1
Івано-Франківська	100	68,7	2,9	26,4	2,0
Київська	100	57,5	5,1	35,2	2,2
Кіровоградська	100	34,3	22,2	42,7	0,8
Луганська	100	91,0	4,8	4,0	0,2
Львівська	100	52,4	9,6	34,9	3,1
Миколаївська	100	36,5	24,1	38,0	1,4
Одеська	100	61,7	9,0	28,4	0,9
Полтавська	100	66,1	9,4	24,3	0,2
Рівненська	100	71,0	3,3	24,6	1,1
Сумська	100	26,2	46,0	27,7	0,1
Тернопільська	100	54,2	4,8	37,9	3,1
Харківська	100	38,6	17,3	40,4	3,7
Херсонська	100	45,7	21,6	32,7	0,0
Хмельницька	100	55,8	10,6	30,5	3,1
Черкаська	100	35,3	11,9	52,1	0,7
Чернівецька	100	42,0	12,7	41,4	3,9
Чернігівська	100	34,3	5,0	60,3	0,4
м.Київ	100	36,2	16,3	45,4	2,1
м.Севастополь	100	37,5	9,2	52,0	1,3

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

У січні–жовтні 2009р. загальне виробництво продукції сільського господарства порівняно з відповідним періодом 2008р. зросло на 0,1%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – скоротилося на 0,3%, в господарствах населення – зросло на 0,3%. Загальний обсяг продукції сільського господарства у фактичних цінах, за розрахунками, становив 125,7 млрд.грн.

Зміни обсягів сільськогосподарського виробництва
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

Рослинництво. За 10 місяців п.р виробництво продукції рослинництва порівняно з відповідним періодом 2008р. скоротилося на 1,7%, у т.ч. в аграрних підприємствах – на 4,9% з урахуванням зміни незавершеного виробництва, а в господарствах населення – зросло на 1,0%.

Хід збирання врожаю в усіх категоріях господарств станом на 2 листопада 2009р. характеризується такими даними:

	Валовий збір			Зібрана площа			Урожайність	
	тис.т	до 31 жовтня 2008р.		тис.га	до 31 жовтня 2008р.		ц з 1 га	до 31 жовтня 2008р., (+, -)
		+, -	у %		+, -	у %		
Зернові культури – всього ¹	44257,7	-5982,1	88,1	14780,1	477,3	103,3	29,9	-5,2
у тому числі								
пшениця (озима та яра)	21723,2	-5256,8	80,5	6748,4	-302,5	95,7	32,2	-6,1
ячмінь (озимий та ярий)	12348,2	-828,5	93,7	4988,0	822,7	119,8	24,8	-6,8
жито озиме	1004,8	-99,9	91,0	460,4	3,2	100,7	21,8	-2,4
овес	783,1	-221,2	78,0	414,6	-30,0	93,3	18,9	-3,7
просо	148,3	-85,4	63,5	99,3	-38,6	72,0	14,9	-2,0
гречка	216,1	-55,3	79,6	247,2	-23,3	91,4	8,7	-1,3
рис	152,3	44,1	140,8	23,1	4,8	126,2	65,6	6,1
кукурудза на зерно	7178,7	534,8	108,0	1432,3	-15,5	98,9	50,1	4,2
зернобобові культури	666,8	75,7	112,8	352,3	97,3	138,2	18,9	-4,3
Цукрові буряки (фабричні)	7811,3	-3665,7	68,1	260,5	-65,4	79,9	300	-52
Соняшник ¹	6344,6	-146,8	97,7	3978,7	6,3	100,2	15,9	-0,4
Картопля	19546,8	173,7	100,9	1406,4	2,1	100,1	139	1
Овочі відкритого ґрунту	7751,3	506,0	107,0	441,4	0,8	100,2	176	11
Плоди та ягоди	1465,6	77,1	105,6	185,3	-1,9	99,0	79,1	5,1
Виноград	433,6	42,0	110,7	62,3	-0,5	99,2	69,7	7,3

¹ У початково оприбуткованій вазі.

Станом на 2 листопада п.р. господарствами усіх категорій зернові та зернобобові культури (включаючи кукурудзу) скошено та обмолочено на площі 14,8 млн.га, що складає 93,0% площ, посіяних під урожай 2009р. Із зібраної площі одержано 44,3 млн.т зерна (у початково оприбуткованій вазі), що на 11,9% менше, ніж було зібрано станом на 31 жовтня 2008р., у т.ч. сільськогосподарськими підприємствами намолочено 33,8 млн.т (на 12,9% менше), господарствами населення – 10,5 млн.т (на 8,6% менше). У середньому з 1 га обмолоченої площі зернових культур одержано по 29,9 ц зерна (на 5,2 ц менше, ніж торік), у т.ч. аграрними підприємствами – по 30,4 ц (на 5,4 ц менше), господарствами населення – по 28,6 ц (на 4,3 ц менше).

Загальне виробництво зернових і зернобобових культур порівняно з минулорічним обсягом зменшено у 18 регіонах і найсуттєвіше – у Луганській (на 34%), Харківській (на 32%), Донецькій (на 25%), Дніпропетровській, Запорізькій та Одеській (на 23%), Херсонській (на 18%) областях.

Найбільші намолоти зерна одержано товаровиробниками Полтавської (3,3 млн.т), Вінницької (3,0 млн.т), Одеської (2,9 млн.т), Черкаської та Дніпропетровської (по 2,8 млн.т), Харківської та Миколаївської (по 2,5 млн.т), Кіровоградської (2,4 млн.т), Київської (2,3 млн.т) областей.

У загальному валовому зборі зернових і зернобобових культур 58% припадає на озимі зернові культури, яких вироблено 25,6 млн.т (на 14,6% менше, ніж торік), у т.ч. пшениці озимої – 20,8 млн.т (на 20,2% менше). Валовий збір ярих зернових культур (18,7 млн.т) скорочено на 7,9%. У їх загальному виробництві 46,0% склав ячмінь ярий (8,6 млн.т), значне скорочення урожайності якого (на 8,1 ц, або на чверть) призвело до зменшення виробництва цієї культури (на 1,8 млн.т, або на 17,4%).

Кукурудзу на зерно станом на 2 листопада п.р. зібрано та обмолочено з площі 1,4 млн.га, що складає 65,5% посівних площ. При дещо нижчих темпах збирання врожаю (на 16 тис.га, або на 1,1% менше) за рахунок підвищення врожайності (на 4,2 ц, або на 9,2%) загальний валовий збір кукурудзи на зерно становив 7,2 млн.т, що на 8,0% більше, ніж на відповідну дату 2008р. Сільськогосподарськими підприємствами одержано 4,9 млн.т зерна кукурудзи (на 14,4% більше, ніж на відповідну дату 2008р.) при середній урожайності 57,9 ц з 1 га (торік – 50,8 ц), господарствами населення – 2,3 млн.т (на 3,1% менше) при середній урожайності 39,1 ц з 1 га (торік – 39,2 ц).

Господарствами всіх категорій отримано 6,3 млн.т насіння соняшнику (на 2,3% менше, ніж торік, за рахунок зниження його урожайності на 0,4 ц), у т.ч. аграрними підприємствами – 5,1 млн.т при середній урожайності 16,5 ц з 1 га (торік відповідно 5,2 млн.т та 16,9 ц з 1 га). Зменшення загального врожаю соняшнику спостерігається в 9 регіонах із 23, що займаються вирощуванням цієї культури, і найсуттєвіше – в Херсонській (на 109 тис.т, або на 31,2%) та Одеській (на 84 тис.т, або на 25,9%) областях.

Валовий збір цукрових буряків (фабричних) становив 7,8 млн.т і порівняно з минулорічним рівнем зменшився на 31,9% як за рахунок скоро-

чення зібраної площі (на 20,1%), так і суттєвого зменшення урожайності (на 52 ц, або на 14,8%). Аграрними підприємствами зібрано 6,9 млн.т при середній урожайності 305 ц з 1 га (торік відповідно 9,9 млн.т та 362 ц з 1 га). Торішні обсяги врожаю цукрових буряків у всіх категоріях господарств перевищено лише у Хмельницькій області (на 7,9%).

Ріпак (озимий і ярий) зібрано на площі 1,0 млн.га (95% площ, що підлягають до збирання), його валовий збір склав 1,9 млн.т при середній урожайності 18,7 ц з 1 га. Сої зібрано 866 тис.т з площі 0,5 млн.га (79% площ, що підлягають до збирання) при середній урожайності 17,2 ц з 1 га.

Господарствами усіх категорій накопано 19,5 млн.т картоплі (по 139 ц з 1 га), що на 0,9% більше, ніж торік; виробництво овочів відкритого ґрунту зросло проти минулорічного обсягу на 7,0% і становило 7,8 млн.т; плодоягідної продукції вироблено 1,5 млн.т (на 5,6% більше). Господарствами населення одержано 24% загального обсягу виробництва зерна, 97% картоплі, 89% овочів та 90% плодів та ягід.

Із урахуванням трансформації посівних площ аграрним підприємствам (крім малих) на початок листопада п.р. залишалось зібрати 6,2% площ під зерновими культурами, включаючи кукурудзу (торік – 9,6%), соняшнику – 5,8% (7,8%), цукрових буряків – 21,7% (15,4%).

Під урожай 2010р. озимі на зерно і зелений корм, включаючи ріпак, у господарствах усіх категорій посіяно на площі 9,7 млн.га (на 3,7% більше, ніж торік), у т.ч. зернові на зерно – на площі 8,2 млн.га (на 2,9% більше), ріпак – на 1,4 млн.га (на 8,6% більше). Сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) для забезпечення проведення весняно-польових робіт у наступному році виорано на зяб 4,8 млн.га (на 3,9% більше, ніж торік).

Тваринництво. За січень–жовтень п.р. загальний обсяг виробництва продукції тваринництва порівняно з відповідним періодом 2008р. було збільшено на 3,2%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – на 9,4%, у господарствах населення – зменшено на 0,8%.

Виробництво основних видів тваринницької продукції за січень–жовтень 2009р. характеризується такими даними:

	Усі категорії господарств		Сільсько-господарські підприємства		Господарства населення		Частка господарств населення у загальному виробництві, %	
	2009р.	2009р. у % до 2008р.	2009р.	2009р. у % до 2008р.	2009р.	2009р. у % до 2008р.	2009р.	2008р.
М'ясо (реалізація худоби та птиці на забій у живій вазі), тис.т	2121,9	99,3	1140,5	104,9	981,4	93,6	46,3	49,1
Молоко, тис.т	10162,9	98,8	1945,1	107,1	8217,8	97,0	80,9	82,3
Яйця, млн.шт.	13463,4	105,1	7464,2	107,8	5999,2	102,0	44,6	45,9

У господарствах усіх категорій порівняно з січнем–жовтнем 2008р. загальні обсяги виробництва м'яса (реалізації худоби та птиці на забій у живій вазі) збільшено в 6 регіонах і найсуттєвіше – в Черкаській (на 21%), Дніпропетровській (на 8%) та Волинській (на 4%) областях. Значне скорочення обсягів виробництва м'яса відбулося в господарствах Одеської (на 18%), Вінницької (на 14%), Миколаївської (на 13%), Чернігівської (на 12%), Кіровоградської та Сумської (на 10%) областей.

У структурі реалізації худоби та птиці на забій сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) частка птиці всіх видів становила 66,4% (у січні–жовтні 2008р. – 61,6%), у т.ч. бройлерів – 95,4% (95,0%); великої рогатої худоби – 13,8% (17,0%), свиней – 19,6% (21,2%).

В аграрних підприємствах (крім малих) за 10 місяців п.р. обсяг вирощування худоби та птиці перевищив аналогічний показник минулого року на 10,7% (на 120 тис.т), у т.ч. птиці – на 13,3%, свиней – на 12,3%; вирощування великої рогатої худоби зменшилося на 2,7%. Середньодобові прирости великої рогатої худоби на вирощуванні, відгодівлі та нагулі зросли на 6,3%, свиней – на 4,5% та відповідно становили 471 г та 373 г. Відношення загального обсягу вирощування худоби та птиці до реалізації тварин на забій у січні–жовтні 2009р. становило 109,2% (торік – 103,6%). Перевищення обсягів вирощування над обсягами реалізації худоби та птиці на забій зафіксовано в усіх регіонах, крім Рівненської області, в якій обсяги вирощування худоби складали 95,6% від обсягів її реалізації на забій.

У січні–жовтні п.р. порівняно з відповідним періодом 2008р. через скорочення поголів'я корів виробництво молока зменшилося на 1,2%, у т.ч. у господарствах населення – на 3,0%, але зросло в сільськогосподарських підприємствах – на 7,1% (за рахунок зростання продуктивності тварин). Середній надій молока від однієї корови в аграрних підприємствах (крім малих) зріс на 426 кг (на 14,3%) і становив 3407 кг. У господарствах населення, за розрахунками, середній надій молока на одну корову становив 3659 кг, що на 135 кг (на 3,8%) перевищує рівень цього показника торік.

Загальне виробництво молока зменшено в 17 регіонах, із них найсуттєвіше – в Київській (на 7%), Дніпропетровській, Львівській (на 6%) та Запорізькій, Чернівецькій (на 5%) областях. Найбільше перевищено минулорічні обсяги у Полтавській області (на 9%) і в Автономній Республіці Крим (на 3%).

Зростання продуктивності корів спостерігалось в аграрних підприємствах усіх регіонів; найвищі надой молока одержано господарствами Київської (4350 кг), Харківської і Черкаської (по 3918 кг), Полтавської (3857 кг) та Тернопільської (3600 кг) областей.

Виробництво яєць від птиці усіх видів збільшилось на 5,1%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – на 7,8% (при зменшенні несучості курей-несучок з 235 до 234 яєць, або на 0,4%), у господарствах населення – на 2,0%. Скорочення загальних обсягів виробництва яєць спостерігалось в 11 регіонах і найсуттєвіше – в Херсонській (на 18%), Чернігівській (на 11%), Чернівецькій (на 6%) та Луганській (на 5%) областях.

У господарствах населення зростання обсягів реалізації худоби та птиці на забій зафіксовано в 3 регіонах (від 1,8% до 5%), виробництва молока – в 3 регіонах (від 0,1% до 7%), яєць від птиці усіх видів – у 19 регіонах (від 0,2% до 15%).

За розрахунками, на 1 листопада 2009р. чисельність поголів'я худоби та птиці характеризується такими даними:

	(тис. голів)								
	Усі категорії господарств			Сільськогосподарські підприємства			Господарства населення		
	2009р.	2009р. до 2008р.		2009р.	2009р. до 2008р.		2009р.	2009р. до 2008р.	
		+, –	у%		+, –	у%		+, –	у%
Велика									
рогата худоба	5398,9	–200,8	96,4	1667,7	–108,0	93,9	3731,2	–92,8	97,6
у т.ч. корови	2827,3	–165,4	94,5	613,1	–31,9	95,1	2214,2	–133,5	94,3
Свині	7497,2	572,4	108,3	3329,5	512,2	118,2	4167,7	60,2	101,5
Вівці та кози	1941,4	82,3	104,4	317,9	9,1	102,9	1623,5	73,2	104,7
Птиця	208965	8704	104,3	97400	5849	106,4	111565	2855	102,6

Загальне поголів'я великої рогатої худоби скоротилося у 22 регіонах; у т.ч. корів – у всіх регіонах, крім Автономної Республіки Крим (зросло на 0,3%); свиней – у 3 регіонах; овець і кіз – у 13 регіонах; птиці всіх видів – у 9 регіонах. Найсуттєвіше скорочення загального поголів'я великої рогатої худоби спостерігалось у господарствах Закарпатської (на 10%), Донецької, Житомирської, Київської (на 8%), Дніпропетровської, Сумської (на 7%) та Волинської (на 6%) областей; свиней – Сумської (на 7%) та Рівненської (на 3%) областей; овець і кіз – Житомирської (на 17%), Запорізької (на 7%), Черкаської (на 6%) областей; птиці всіх видів – Івано-Франківської (на 11%) та Закарпатської (на 10%) областей.

Господарствами населення на початок листопада п.р. утримувалось 69,1% загальної чисельності великої рогатої худоби (торік – 68,3%), у т.ч. корів – 78,3% (78,4%), свиней – 55,6% (59,3%), овець і кіз – 83,6% (83,4%), птиці всіх видів – 53,4% (54,3%).

Станом на 1 листопада 2009р. в аграрних підприємствах (крім малих) було в наявності кормів усіх видів 3,7 млн.т корм.од, що на 8,8% менше, ніж на відповідну дату 2008р., у т.ч. концентрованих кормів – 1,5 млн.т корм.од (на 12,6% менше). У розрахунку на одну умовну голову великої худоби припадало по 8,8 ц корм.од кормів усіх видів, у т.ч. концентрованих – по 3,4 ц корм.од (на 1 листопада 2008р. – відповідно 10,1 ц та 4,1 ц корм.од).

Сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) у січні–жовтні 2009р. отримано дотацій для підтримки тваринництва за рахунок коштів податку на додану вартість на суму 405,5 млн.грн., бюджетної тваринницької дотації за молодняк великої рогатої худоби, свиней, птицю свійську м'ясних порід на суму 29,0 млн.грн., екологічно чисте молоко – 7,9 млн.грн.

Реалізація сільськогосподарської продукції. Загальний обсяг реалізованої аграрними підприємствами власно виробленої продукції за січень–жовтень 2009р. порівняно з відповідним періодом 2008р. збільшився на 29% у т.ч. продукції рослинництва – на 49%, тваринництва – на 7%.

Обсяги реалізації сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) основних видів аграрної продукції характеризуються такими даними:

(тис.т)

	Січень– жовтень 2009р.	Січень–жовтень 2009р. до січня– жовтня 2008р.		Довідково: частка реалізації продукції переробним підпри- ємствам у загальному обсязі, %	
		+, –	у %	січень–жовтень 2009р.	січень–жовтень 2008р.
Зернові і зернобобові культури	23226,8	6745,6	140,9	3,9	4,5
у тому числі					
пшениця	12380,1	3156,6	134,2	3,4	4,2
жито	384,2	115,7	143,1	8,8	13,4
ячмінь	4697,9	329,9	107,6	3,0	4,8
кукурудза	4847,9	–	–	5,7	–
Насіння соняшнику	3608,9	2255,9	266,7	5,0	5,4
Соя	322,5	–	–	3,8	–
Ріпак	1382,9	–	–	3,1	–
Цукрові буряки (включаючи даваль- ницьку сировину)	3373,7	–1400,0	70,7	90,2	91,8
Худоба та птиця (у живій вазі)	1150,4	66,6	106,1	25,5	31,2
у тому числі					
велика рогата худоба	175,6	–24,8	87,6	59,2	58,7
свині	220,3	–6,4	97,2	59,4	67,8
птиця	751,4	99,6	115,3	7,7	10,2
Молоко та молочні продукти	1707,8	145,4	109,3	92,7	92,7
Яйця, млн.шт.	6856,5	639,4	110,3	0,2	0,1

Порівняно з січнем–жовтнем 2008р. загальні обсяги продажу худоби та птиці зменшили аграрні підприємства 15 регіонів (від 0,3% до 27%). Продаж великої рогатої худоби скорочено у 23 регіонах і найсуттєвіше – в Івано-Франківській (на 43%) та Житомирській (на 29%) областях; свиней – у 16 регіонах, найбільше – в Одеській (на 28%), Вінницькій (на 25%) та Луганській (на 24%) областях. Продаж птиці зменшено в 9 регіонах, най-суттєвіше – у Закарпатській (на 90%) та Сумській (на 45%) областях.

Продаж молока збільшено сільськогосподарськими підприємствами всіх регіонів, крім Автономної Республіки Крим (зменшення 3%), Рівненської (2%) та Волинської (0,4%) областей. Продаж яєць скоротився в 11 регіонах, із них найбільше – у Волинській (на 60%), Закарпатській (на 36%) та Херсонській (на 35%) областях.

Середні ціни продажу аграрної продукції сільськогосподарськими підприємствами за всіма напрямками реалізації за січень–жовтень 2009р.

порівняно з відповідним періодом 2008р. зменшилися на 3%, у т.ч. на продукцію рослинництва – на 6%, а на продукцію тваринництва – зросли на 1%. У жовтні п.р. порівняно з вереснем середні ціни реалізації сільськогосподарської продукції зросли на 4%, у т.ч. продукції рослинництва – на 5%, а продукції тваринництва – на 0,4%.

Середні ціни реалізації сільськогосподарськими підприємствами основних видів аграрної продукції становили:

	Січень–жовтень 2009р.		Довідково: жовтень 2009р.	
	грн. за т	у % до січня–жовтня 2008р.	грн. за т	у % до вересня 2009р.
Зернові та зернобобові культури	776,9	90,1	846,5	105,5
у тому числі				
пшениця	775,3	96,1	859,2	104,8
жито	612,3	72,7	606,9	95,0
ячмінь	714,4	82,4	733,3	100,7
кукурудза	795,4	–	871,5	109,4
Насіння соняшнику	1778,7	103,5	1761,5	101,5
Соя	2565,0	–	2615,3	103,2
Ріпак	2360,8	–	2415,3	102,8
Цукрові буряки	327,1	178,2	334,1	114,4
Худоба та птиця (у живій вазі)	10445,0	103,3	10300,4	97,9
у тому числі				
велика рогата худоба	8796,0	93,5	8547,2	99,9
свині	14501,4	113,4	14430,4	99,4
птиця	9644,5	102,3	9541,5	96,9
Молоко та молочні продукти	1787,8	87,7	1893,6	107,3
Яйця, за тис.шт.	374,4	105,6	445,8	103,3

Наявність зерна та насіння соняшнику. На 1 листопада 2009р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) та підприємствах, що здійснюють зберігання, переробку зернових культур, було в наявності 22,4 млн.т зерна (на 9% менше проти 1 листопада 2008р.), у т.ч. 11,1 млн.т пшениці, 5,3 млн.т ячменю, 3,6 млн.т кукурудзи, 0,8 млн.т жита. Безпосередньо в аграрних підприємствах зберігалось 11,9 млн.т зерна (на 14% менше), у т.ч. 5,5 млн.т пшениці, 3,0 млн.т ячменю, 1,7 млн.т кукурудзи, 0,4 млн.т жита. Зернозберігаючі та зернопереробні підприємства мали в наявності 10,5 млн.т зерна (на 2% менше), у т.ч. зернозберігаючі – 7,4 млн.т (на 2% більше).

Запаси насіння соняшнику становили 4,9 млн.т, із них безпосередньо в аграрних підприємствах (крім малих) зберігалось 2,0 млн.т та в підприємствах, що здійснюють його переробку та зберігання, – 2,9 млн.т.

КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ

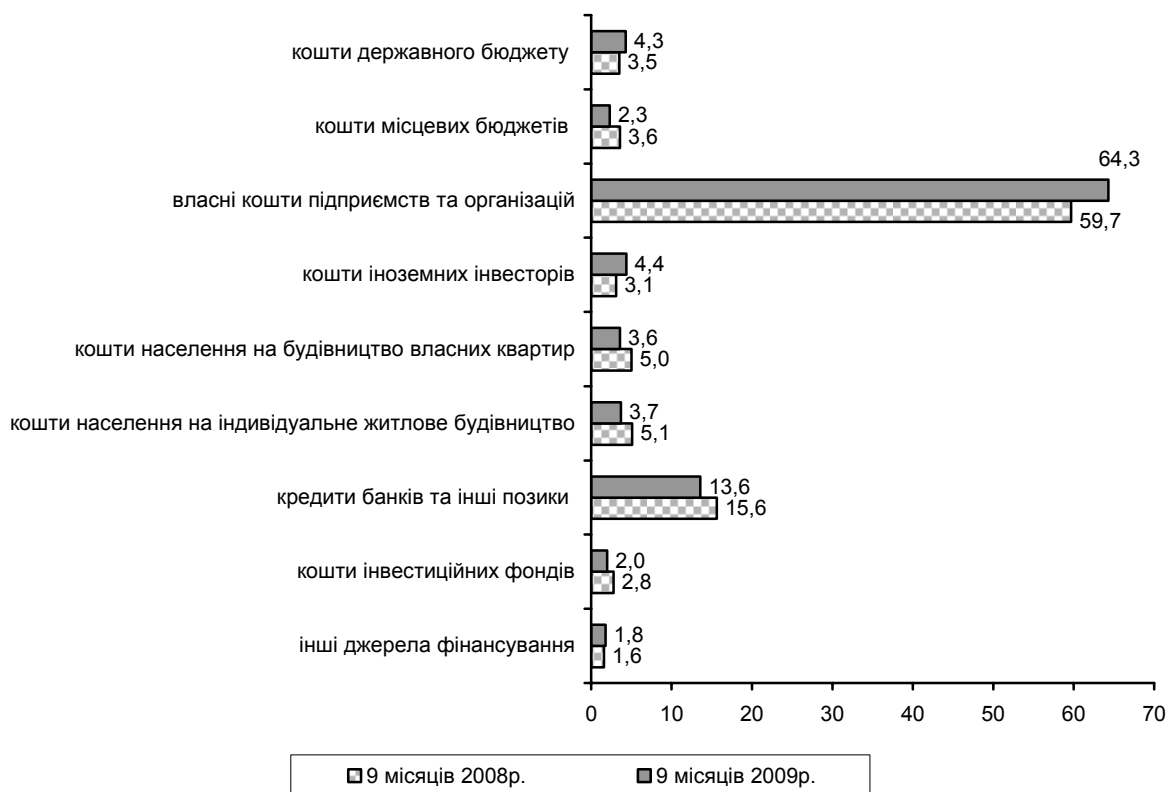
За 9 місяців 2009р. у розвиток економіки держави підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування вкладено 106,3 млрд. грн. **капітальних інвестицій**.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (97,4% загального обсягу) спрямовано у матеріальні активи. Інвестиції в основний капітал (у капітальне будівництво та придбання машин і обладнання) склали 81,8% загального обсягу капітальних інвестицій. У поліпшення об'єктів (капітальний ремонт) вкладено 9,7% усіх інвестицій, у довгострокові біологічні активи тваринництва – 0,5%, у придбання та створення інших необоротних матеріальних активів – 1,7%.

У нематеріальні активи вкладено 2,6% загального обсягу капітальних інвестицій, з яких 63,8% становили витрати на придбання (створення) засобів програмного забезпечення.

Обсяг **інвестицій в основний капітал**, освоєних підприємствами та організаціями України, за січень–вересень п.р. становив 56,3% від капіталовкладень за відповідний період 2008 року.

**Структура інвестицій в основний капітал
за джерелами фінансування**
(у % до загального обсягу)

Головним джерелом фінансування інвестицій в основний капітал, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок

яких за 9 місяців 2009р. освоєно 64,3% капіталовкладень. Частка залучених і запозичених коштів, у тому числі кредитів банків, коштів іноземних інвесторів і інвестиційних фондів, у загальних обсягах капіталовкладень становила 20,0%.

За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 6,6% інвестицій в основний капітал. Частка коштів населення на будівництво власного житла становила 7,3% усіх капіталовкладень.

Динаміка інвестицій в основний капітал за регіонами характеризується такими даними:

	Освоєно за січень–вересень 2009р.		<u>Довідково:</u> Січень–вересень 2008р. у % до січня–вересня 2007р.
	млн.грн.	у % до січня–вересня 2008р.	
Україна	86955,6	56,3	104,7
Автономна Республіка Крим	2433,4	46,6	109,7
Вінницька	1483,4	41,9	100,3
Волинська	1653,0	67,6	100,1
Дніпропетровська	7277,0	53,6	107,2
Донецька	8694,3	53,8	110,8
Житомирська	1295,5	57,8	109,3
Закарпатська	1131,0	50,9	98,7
Запорізька	2510,5	51,7	100,9
Івано-Франківська	1927,0	50,3	118,0
Київська	5843,1	59,4	118,9
Кіровоградська	1567,0	69,7	120,1
Луганська	2444,1	35,1	81,1
Львівська	3739,3	50,3	110,9
Миколаївська	2556,6	90,8	93,7
Одеська	4819,4	64,7	106,3
Полтавська	4806,8	75,3	115,9
Рівненська	1521,7	61,7	114,9
Сумська	1338,2	71,3	102,4
Тернопільська	842,9	41,6	128,0
Харківська	5629,7	65,8	88,1
Херсонська	1369,8	54,6	142,2
Хмельницька	2116,9	60,3	154,2
Черкаська	2142,3	57,5	111,6
Чернівецька	1646,6	81,9	97,7
Чернігівська	902,3	40,2	116,3
м.Київ	14338,2	52,4	95,1
м.Севастополь	925,6	100,3	107,7

Найбільшу частку капіталовкладень (40,9%) було спрямовано у розвиток промислових видів діяльності, обсяги яких, порівняно з січнем–вереснем 2008р., скоротилися на 37,1%. Це в першу чергу зумовлено зменшенням (на 40,6%) інвестицій у переробну промисловість, частка яких складала 61,4% від усіх капіталовкладень у промисловість. Інвестиції у розвиток добувної промисловості та в підприємства з виробництва і розподілення електроенергії, газу та води зменшилися на 35,9% та 20,2% відповідно.

У переробній промисловості інвестиційно привабливим залишилося оброблення деревини та виробництво виробів із деревини, крім меблів. Обсяги капіталовкладень у підприємства цього виду діяльності збільшилися в 1,7 раза.

Негативний вплив на темпи освоєння капіталовкладень у переробній промисловості мало зменшення інвестицій в основний капітал у виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення (на 43,5%), металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів (на 51,3%), машинобудування (на 53,7%). Частка цих видів діяльності у загальних обсягах капіталовкладень переробної промисловості становила 32,8%. Інвестиції у виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції скоротилися на 37,5%, у виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – на 36,7%, целюлозно-паперове виробництво та видавничу діяльність – на 36,5%, хімічну та нафтохімічну промисловість – на 23,7%, у легку промисловість – на 9,1%.

У січні–вересні 2009р. капіталовкладення у розвиток організацій, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям, зменшилися на 56,8%, а їхня частка у загальних обсягах інвестицій в основний капітал становила 15,8%. Інвестиції в основний капітал у розвиток транспорту і зв'язку скоротилися на 35,0%, діяльність готелів та ресторанів – на 43,6%, державне управління – на 44,9%, торгівлю, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – на 45,3%, сільське господарство, мисливство та лісове господарство – на 52,3%, фінансову діяльність – на 54,5%, будівництво – на 54,7%.

Зменшились інвестиції у соціальну сферу. Обсяги капіталовкладень в освіту, охорону здоров'я та надання соціальної допомоги скоротилися на 61,2% та 45,8% відповідно, у підприємства, що надають комунальні та індивідуальні послуги та здійснюють діяльність у сфері культури та спорту – на 8,0%. Разом з тим інвестиції у діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг становили 104,5% від обсягів інвестицій в основний капітал у відповідному періоді торік.

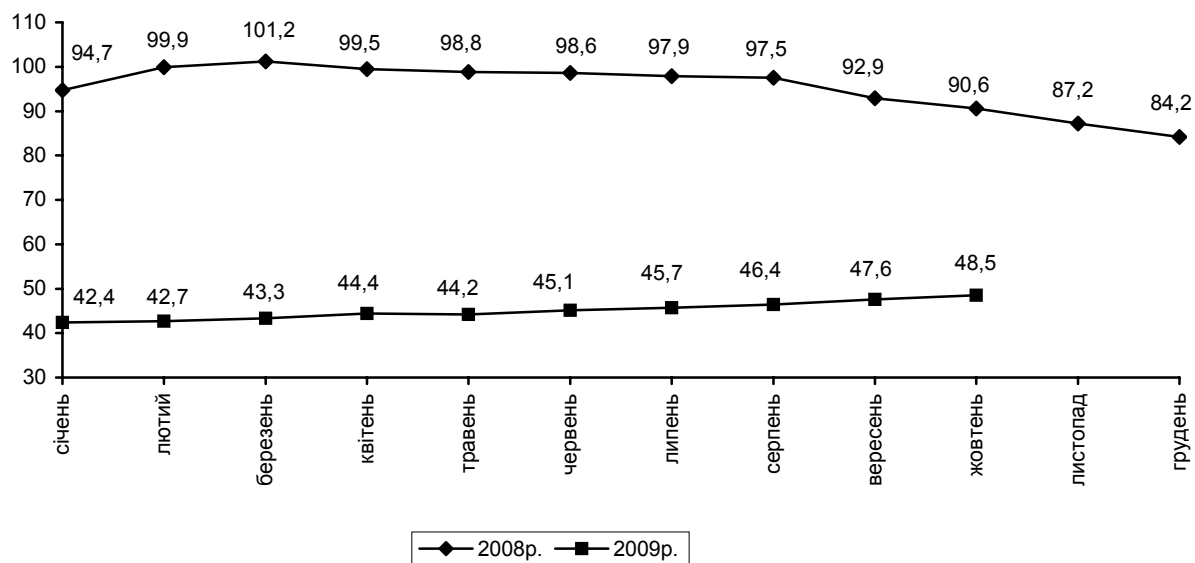
Капіталовкладення у житлове будівництво становили понад 10,9 млрд.грн. (12,6% від загального обсягу інвестицій в основний капітал), що на 57,9% менше, ніж у січні–вересні 2008 року.

БУДІВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У січні–жовтні 2009р. підприємствами країни виконано будівельних робіт на суму 29,0 млрд.грн., що у порівнянних цінах становить 48,5% до обсягів будівництва відповідного періоду попереднього року.

Зміни обсягів будівельних робіт
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

За видами будівельної діяльності обсяги виконаних робіт характеризуються такими даними:

Вид діяльності	Обсяги робіт за січень– жовтень 2009р., млн.грн.	У % до	
		січня–жовтня 2008р.	загаль- ного обсягу
Будівництво	29041,5	48,5	100,0
у тому числі			
Підготовка будівельних ділянок	1332,5	57,3	4,6
Будівництво будівель та споруд	24548,0	48,1	84,5
з нього			
Загальнобудівельні роботи	19631,6	46,2	67,6
будівництво будівель	14949,6	42,4	51,5

Примітка. У розділі "Будівельна діяльність" дані за показником "обсяги виконаних будівельних робіт" сформовано на підставі термінової звітності, якою охоплені великі, середні та вагомні за обсягами малі підприємства.

Вид діяльності	Обсяги робіт за січень— жовтень 2009р., млн.грн.	Продовження У % до	
		січня—жовтня 2008р.	загаль- ного обсягу
будівництво мостів, шляхових естакад, тунелів та метрополітену	1229,3	48,7	4,2
будівництво магістральних трубопро- водів, ліній зв'язку та енергопостачання	1321,2	84,5	4,5
будівництво місцевих трубопроводів, ліній зв'язку та енергопостачання	625,8	53,8	2,2
будівництво підприємств енергетики, добувної й обробної промисловості	984,8	107,6	3,4
будівництво інших споруд	31,7	38,0	0,1
монтаж та встановлення збірних конструкцій	489,2	47,8	1,7
Виготовлення каркасних конструкцій і покрівель	152,8	33,5	0,5
Будівництво доріг, аеродромів та улашту- вання поверхні спортивних споруд	2560,3	56,4	8,8
Будівництво водних споруд	381,6	72,4	1,3
Інші будівельні роботи	1821,7	57,3	6,3
Установлення інженерного устаткування будівель та споруд	2969,7	51,2	10,2
Роботи з завершення будівництва	158,8	31,0	0,6
Оренда будівельної техніки з оператором	32,5	18,0	0,1

Скорочення обсягів будівництва у січні—жовтні 2009р. проти відпо-
відного періоду попереднього року відбулося за всіма основними видами
будівельної діяльності.

На загальну тенденцію найбільше вплинула діяльність підприємств,
що займаються будівництвом будівель і споруд (частка яких у загальному
обсязі становить 84,5%). Серед них значно скоротили обсяги робіт підпри-
ємства, що здійснюють будівництво будівель (на 57,6%), мостів, шляхових
естакад, тунелів і метрополітену (на 51,3%), а також монтаж і встановлен-
ня збірних конструкцій (на 52,2%).

Водночас обсяги будівництва підприємств, що займаються будівниц-
твом підприємств енергетики, добувної та переробної промисловості, про-
ти відповідного періоду 2008р. зросли на 7,6%.

Зниження обсягів будівництва відбулося в усіх регіонах країни.

Індекси обсягів виконаних будівельних робіт у 2009р. за регіонами наведено в таблиці.

(відсотків до відповідного періоду попереднього року)

	Січень	Січень– березень	Січень– червень	Січень– липень	Січень– серпень	Січень– вересень	Січень– жовтень
Україна	42,4	43,3	45,1	45,7	46,4	47,6	48,5
Автономна							
Республіка Крим	70,9	49,4	52,5	54,8	53,2	55,7	56,7
Вінницька	59,2	53,0	48,2	49,7	49,0	52,9	51,6
Волинська	20,2	23,7	32,4	32,3	33,2	33,8	34,5
Дніпропетровська	35,3	36,8	48,1	46,8	48,7	49,1	50,6
Донецька	42,2	44,0	40,9	42,9	41,4	43,8	43,1
Житомирська	51,9	42,2	56,6	58,3	60,9	66,9	65,6
Закарпатська	57,6	62,2	62,1	67,1	67,2	68,0	65,5
Запорізька	53,0	50,2	48,6	49,3	49,6	47,7	46,9
Івано-Франківська	39,0	44,2	42,8	42,3	43,6	44,2	42,5
Київська	42,7	41,6	41,0	43,6	42,5	42,2	43,9
Кіровоградська	41,4	38,3	48,5	48,9	48,8	49,9	46,7
Луганська	35,5	39,2	46,5	47,7	49,6	51,5	51,3
Львівська	49,9	49,1	50,9	51,0	52,5	52,6	52,3
Миколаївська	37,6	32,8	36,9	42,2	44,7	45,8	47,2
Одеська	47,9	43,7	52,1	48,6	49,6	50,4	50,6
Полтавська	48,8	60,7	60,6	64,3	64,5	65,0	66,5
Рівненська	47,0	65,5	88,4	87,6	95,0	86,8	98,8
Сумська	40,3	47,3	44,0	46,1	46,2	46,6	48,6
Тернопільська	35,0	49,9	54,2	55,7	56,6	59,0	59,4
Харківська	55,6	54,0	57,0	56,3	58,1	59,1	62,7
Херсонська	40,4	49,7	43,3	41,9	41,8	41,6	41,2
Хмельницька	45,0	45,8	49,4	48,3	47,1	48,4	47,7
Черкаська	25,0	20,8	26,8	33,8	34,1	35,1	36,7
Чернівецька	52,1	66,4	72,2	72,3	74,9	72,6	69,1
Чернігівська	40,9	48,7	45,8	46,6	48,2	50,8	52,1
м.Київ	33,7	37,9	37,0	37,0	37,9	39,2	40,8
м.Севастополь	47,5	42,8	40,6	41,2	43,2	44,0	43,3

Значно зменшили обсяги виконаних робіт порівняно з січнем–жовтнем 2008р. будівельники Волинської області (на 65,5%) у зв'язку зі зменшенням обсягів будівництва мостів, житла та реконструкції виробничих

приміщень, та Черкаської (на 63,3%) – в основному через скорочення обсягів житлового будівництва.

Підприємства столиці, якими виконано майже чверть (24,6%) загальнодержавного обсягу будівельних робіт, скоротили їх на 59,2% (у зв'язку зі зменшенням обсягів робіт із будівництва залізнично-автомобільного та Подільського мостових переходів, житла, готельних і торговельних комплексів, об'єктів соціально-культурного призначення).

За січень–вересень 2009р. введено в експлуатацію 3343,6 тис.м² **загальної площі житла**, що становить 51,6% до відповідного періоду попереднього року. Скорочення обсягів уведеного житла відбулось в основному за рахунок зменшення (на 62,9%) обсягів індивідуального житлового будівництва, частка якого у загальних обсягах становила 40,8% (за 9 місяців 2008р. – 56,8%).

Переважну частку (78,3%) житла введено в експлуатацію у міських поселеннях. Проти відповідного періоду попереднього року його обсяги скоротились на 44,2%, у сільській місцевості – на 59,5%.

Обсяги введеного житла за регіонами характеризуються такими даними:

	Уведено за січень–вересень 2009р.		Темпи зростання (зниження), у % до відповідного періоду попереднього року	
	тис.м ² загальної площі	у % до загального обсягу	січень–вересень 2009р.	ДОВІДКОВО: січень–вересень 2008р.
Україна	3343,6	100,0	51,6	105,8
Автономна				
Республіка Крим	153,0	4,6	72,1	74,7
Вінницька	107,2	3,2	43,2	93,1
Волинська	73,8	2,2	49,8	152,0
Дніпропетровська	123,1	3,7	41,5	99,0
Донецька	88,1	2,6	29,3	121,0
Житомирська	36,6	1,1	32,3	104,2
Закарпатська	87,9	2,6	34,2	109,0
Запорізька	70,3	2,1	45,7	113,0
Івано-Франківська	163,1	4,9	54,8	102,5
Київська	400,8	12,0	54,5	162,7
Кіровоградська	45,3	1,4	52,8	128,0
Луганська	26,5	0,8	16,4	95,6
Львівська	255,9	7,7	57,6	108,9
Миколаївська	40,7	1,2	30,8	124,9
Одеська	309,3	9,2	64,3	87,9
Полтавська	85,0	2,5	47,1	102,8
Рівненська	33,5	1,0	41,2	60,7
Сумська	45,2	1,4	51,8	101,9

	Продовження			
	Уведено за січень–вересень 2009р.		Темпи зростання (зниження), у % до відповідного періоду попереднього року	
	тис.м ² загальної площі	у % до загального обсягу	січень–вересень 2009р.	ДОВІДКОВО: січень–вересень 2008р.
Тернопільська	65,7	2,0	42,3	100,4
Харківська	198,4	5,9	111,4	98,5
Херсонська	46,2	1,4	28,8	128,1
Хмельницька	152,4	4,6	76,2	121,8
Черкаська	76,6	2,3	85,5	61,5
Чернівецька	92,0	2,7	47,2	103,5
Чернігівська	38,3	1,1	28,3	118,3
м.Київ	418,6	12,5	46,1	100,5
м.Севастополь	110,1	3,3	240,4	108,6

Скорочено житлове будівництво у 25 регіонах країни, найбільше – у Луганській області (на 83,6%), а також у Чернігівській, Херсонській та Донецькій областях (на 71,7–70,7%).

Водночас зросли обсяги введеного в експлуатацію житла у м.Севастополі та Харківській області.

Третину загального обсягу житла збудовано у 3 регіонах країни: м.Києві, Київській та Одеській областях.

За рахунок коштів державного бюджету введено 18,4 тис.м² житла, що на 78,9% менше проти відповідного періоду попереднього року. Частина житла, побудованого за рахунок цих коштів, становила лише 0,5% від загальнодержавного обсягу, тоді як за 9 місяців 2008р. – 1,3%.

За січень–вересень п.р. введено в експлуатацію 31,8 тис. квартир загальною площею 3287,3 тис.м², серед яких переважають двокімнатні (32,8% загальної кількості). Частина однокімнатних квартир становила 24,4% загальної кількості, трикімнатних – 24,7%, чотирикімнатних і більше – 18,1%.

За 9 місяців 2009р. активізувалось будівництво окремих об'єктів соціальної сфери, дані про введення в експлуатацію яких наведено у таблиці.

	Уведено за січень–вересень 2009р.		Темпи зростання, у % до січня–вересня 2008р.	
	усього	у т.ч. у сільській місцевості	усього	у т.ч. у сільській місцевості
Вищі навчальні заклади III–IV рівнів акредитації, тис.м ² загальної площі				
учбово-лабораторних будівель	12,6	–	161,2	–
Загальноосвітні навчальні заклади, учнівських місць	3807	1324	101,1	219,9

	Продовження			
	Уведено за січень–вересень 2009р.		Темпи зростання, у % до січня–вересня 2008р.	
	усього	у т.ч. у сільській місцевості	усього	у т.ч. у сільській місцевості
Дошкільні заклади, місць	101	101	6,8	72,1
Лікарні, ліжок	327	140	116,0	–
Амбулаторно-поліклінічні зклади, відвідувань за зміну	1800	194	148,1	440,9
Санаторії, ліжок	496	496	206,7	2480,0
Будинки відпочинку та пансіонати, місць	774	534	317,2	317,9
Клуби та будинки культури, місць	700	450	583,3	375,0
Фізкультурно-оздоровчі комплекси, місць	15992	12842	1924,4	25684,0
Стадіони, місць	52888	–	170,6	–
Спортивні зали, тис.м ² тренувальної площі	35,0	0,8	371,7	90,1
Площинні спортивні споруди, тис.м ²	22,5	–	476,4	–

Серед об'єктів соціальної сфери за рахунок коштів державного бюджету введено в експлуатацію загальноосвітні навчальні заклади на 418 учнівських місць, лікарні на 139 ліжок, амбулаторно-поліклінічний заклад на 50 відвідувань за зміну та спортивний зал тренувальною площею 388 м².

У січні–вересні п.р. завершено будівництво та введено в експлуатацію ряд виробничих об'єктів та потужностей, серед яких магістральні газопроводи протяжністю 9,9 км, місцеві трубопроводи для транспортування газу – 1,5 тис.км, 16 нафтових і 29 газових свердловин з розвідувального й експлуатаційного буріння, трансформаторні понижуючі підстанції напругою 35 кВ і вище потужністю 153,8 тис.кВ·А, електростанції напругою 5,8 тис.кВт та лінії електропередачі протяжністю 371 км тощо.

Також уведено в експлуатацію автомобільні дороги загального користування з твердим покриттям протяжністю 7,3 км, автомобільні мости – 544,4 пог.м, перевантажувальні комплекси морських портів – 1,3 тис.пог.м та електрифіковано 29,9 км залізниці.

Збільшено потужності телекомунікаційних систем, зокрема введено в дію 37,3 тис. та 1,7 тис. телефонних номерів відповідно на міських і сільських АТС та інші об'єкти.

На підприємствах України введено в експлуатацію ряд потужностей з виробництва промислової продукції, зокрема:

	Уведено в експлуатацію за січень–вересень 2009р.	Регіони, на території яких уведено потужності
Потужності з виробництва		
сталі, зливків, форм, тис.т	468,0	Донецька
виливок зі сталі, тис.т	2,5	Сумська
товарного бетону, тис.м ³	672,9	Київська, Кіровоградська, Львівська, Миколаївська, Харківська
паперу та картону, тис.т	123,1	Житомирська, Луганська
виробів з деревини, тис.шт.	1,4	Закарпатська, Рівненська, Чернівецька
вантажних несамохідних вагонів, шт.	70	Полтавська
конвеєрних стрічок і гумових приводних пасів, тис.пог.м	360,0	Донецька
тари з пластмас, тис.шт.	3180,0	Закарпатська, Полтавська
листів азбестоцементних (шиферних), млн.умов.плит	53,0	Івано-Франківська
неметалевих мінеральних продуктів (теплоізоляційних плит), тис.м ³	550,0	Харківська, Черкаська
електродвигунів та генераторів постійного струму, тис.шт.	300,0	Миколаївська
меблів, млн.грн.	29,3	Івано-Франківська, Київська, Львівська, Полтавська, Черкаська, Чернівецька
протезно-ортопедичних пристосувань, шт.	800	Автономна Республіка Крим

Крім цього, на підприємствах харчової промисловості введено в дію потужності з виробництва 163 тис.т олії та жирів рафінованих, 2,3 тис.т олії нерафінованої, 13,3 тис.т м'яса, 0,6 тис.т дитячого та дієтичного харчування, 4,8 тис.т хлібобулочних та 0,6 тис.т кондитерських виробів тощо.

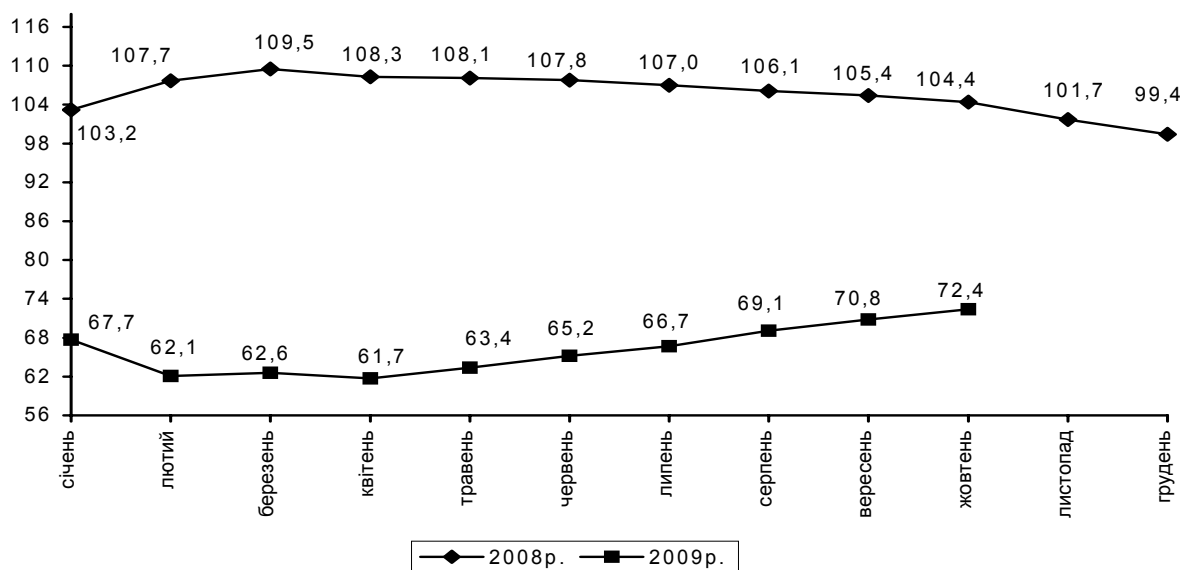
Для потреб сільського господарства введено в експлуатацію сховища для картоплі, овочів та фруктів, елеватори та зернофуражні сховища відповідно на 4,6 тис., 123,6 тис. та 37,8 тис.т одночасного зберігання, тваринницькі комплекси з вирощування і відгодівлі свиней на 73,5 тис. голів, теплиці під склом площею 23,7 тис.м², комбикормові підприємства з виробництва 790 т комбикормів за добу, млини і крупорушки та інші.

ТРАНСПОРТ І ЗВ'ЯЗОК

За січень–жовтень 2009р. підприємствами транспорту перевезено 563,9 млн.т вантажів, що становило 73,4% від обсягу перевезень вантажів за січень–жовтень 2008р. Вантажооборот досяг 305,2 млрд.ткм, що склало 72,4% від обсягу січня–жовтня 2008р.

	Перевезено вантажів		Вантажооборот	
	млн.т	у % до січня–жовтня 2008р.	млн.ткм	у % до січня–жовтня 2008р.
Усіма видами транспорту	563,9	73,4	305201,4	72,4
у тому числі				
залізничним	320,0	73,0	159931,1	71,0
автомобільним	114,8	72,6	27472,2	89,0
водним	8,1	47,1	6488,7	46,7
трубопровідним	120,9	78,1	111025,7	73,3
авіаційним	0,1	79,3	283,7	87,6

Вантажооборот підприємств транспорту
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

Перевезення вантажів залізницями порівняно з січнем–жовтнем 2008р. скоротилося на 27,0%, у т.ч. відправлення вантажів – на 24,8%. Відправлення вантажів зменшилося на Одеській залізниці – на 37,8%, Львівській – на 31,8%, Південно-Західній – на 30,2%, Придніпровській – на 23,8%, Донецькій – на 22,7%, Південній – на 13,6%. Відправлення цементу знизилося на 43,3%, будівельних матеріалів – на 43,0%, хімічних і мінеральних добрив – на 37,5%, чорних металів – на 32,2%, лісових вантажів – на 30,5%, нафти і нафтопродуктів – на 22,7%, брухту чорних металів – на 22,1%, коксу – на 20,4%, залізної та марганцевої руди – на 20,1%,

кам'яного вугілля – на 13,6%. Відправлення зерна та продуктів перемелу зросло на 31,9%.

Вітчизняний морський та річковий торговельний флот виконав перевезення вантажів у обсязі 8,1 млн.т, що на 52,9% менше, ніж за січень–жовтень 2008р. Перевезення вантажів підприємствами річкового транспорту порівняно з січнем–жовтнем 2008р. зменшилися на 58,5%, морського транспорту – на 45,1%. Закордонні перевезення вантажів річковим транспортом скоротилися на 42,4%, морським – на 52,6%. Обсяг переробки вантажів у торговельних і рибних портах та на промислових причалах (морських і річкових) зменшився на 15,1% і становив 133,0 млн.т. Переробка імпорتنих вантажів зменшилася на 49,1%, транзитних – на 22,0% та внутрішнього сполучення – на 59,6%. Переробка експортних вантажів зросла на 11,1%. Кількість оброблених суден – закордонних та інфрашт – зменшилася на 22,5% і становила 13,9 тис.од.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) за січень–жовтень 2009р. перевезено 114,8 млн.т вантажів, що на 27,4% менше, ніж за січень–жовтень 2008р., та виконано вантажооборот у обсязі 27,5 млрд.ткм, який скоротився на 11,0%.

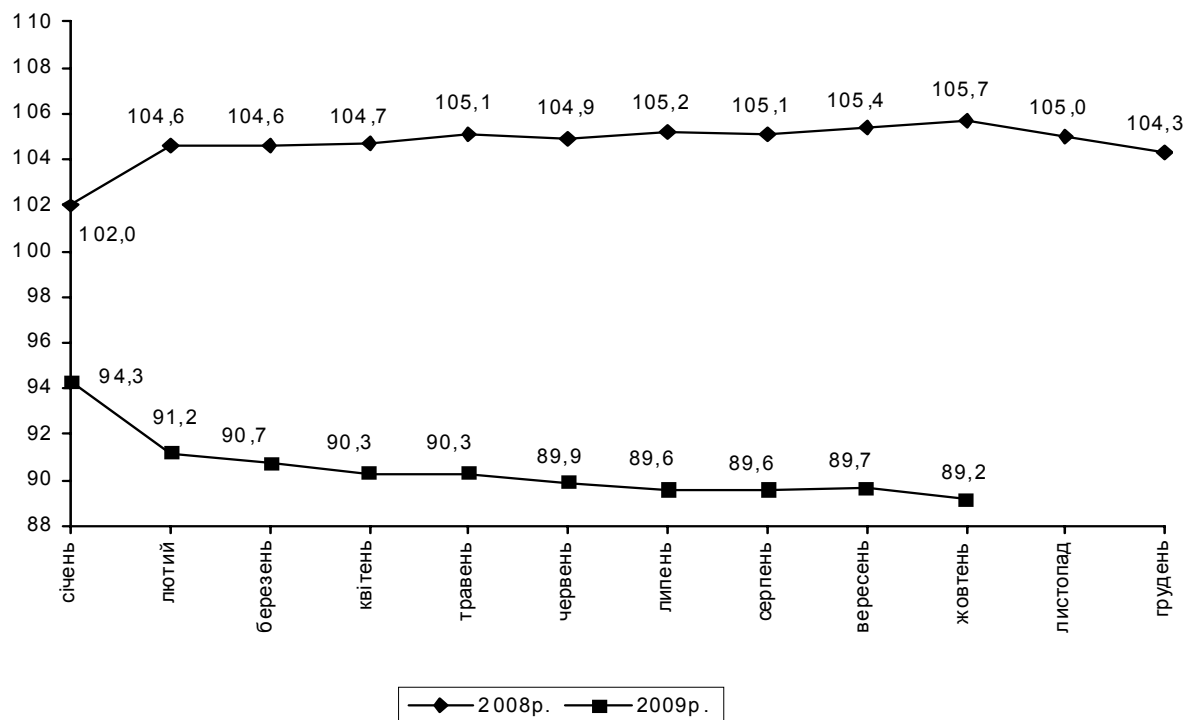
Магістральними трубопроводами у січні–жовтні 2009р. транспортовано 120,9 млн.т вантажів, що на 21,9% менше, ніж у січні–жовтні 2008р. Перекачка газу зменшилася на 26,4%, аміаку – на 37,4%, нафти – на 5,5%. Транзит газу скоротився на 26,3%, аміаку – на 23,0%, нафти – на 9,9%.

За 10 місяців 2009р. авіаційним транспортом перевезено 69,7 тис.т вантажів, що на 20,7% менше, ніж за січень–жовтень 2008р. Вантажооборот авіаційного транспорту склав 283,7 млн.ткм, що на 12,4% менше порівняно з січнем–жовтнем попереднього року.

За січень–жовтень 2009р. послугами пасажирського транспорту скористалися 6,1 млрд. пасажирів, виконано пасажирську роботу в обсязі 111,3 млрд.пас.км, що становить відповідно 87,9% та 89,2% від обсягів січня–жовтня 2008р.

	Перевезено пасажирів		Пасажирооборот	
	млн.	у % до січня–жовтня 2008р.	млн.пас. км	у % до січня–жовтня 2008р.
Усіма видами транспорту	6133,8	87,9	111271,3	89,2
у тому числі				
залізничним	362,5	96,2	42067,2	92,1
автомобільним	3373,9	92,6	46520,8	90,8
водним	6,9	86,7	119,8	100,2
авіаційним	4,5	83,6	7863,2	83,0
трамвайним	670,1	82,3	3699,1	81,6
тролейбусним	1086,0	82,5	6203,9	82,3
метрополітенами	629,9	77,6	4797,3	77,1

Пасажирооборот підприємств транспорту
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

Залізничним транспортом за січень–жовтень 2009р. відправлено 362,5 млн. пасажирів, що на 3,8% менше, ніж за січень–жовтень 2008р. Відправлення пасажирів зменшилося на Донецькій залізниці на 7,3%, Південній – на 4,5%, Одеській – на 4,0%, Південно-Західній – на 3,6%, Львівській – на 2,3% та Придніпровській – на 2,1%. Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 3,4 млрд. пасажирів, що на 7,4% менше, ніж за 10 місяців 2008р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців зменшилися на 8,7%. Перевезення пасажирів морським транспортом порівняно з січнем–жовтнем 2008р. скоротилися на 15,8%. Підприємства м.Севастополя, які виконали 81,5% загальних обсягів морських перевезень пасажирів, зменшили перевезення пасажирів на 15,6%. Закордонні морські перевезення пасажирів зменшилися на 3,5% порівняно з січнем–жовтнем 2008р. Підприємства Автономної Республіки Крим, які виконують майже всі морські закордонні перевезення (94,8%), зменшили перевезення пасажирів у січні–жовтні 2009р. на 3,0%. Авіаційним транспортом перевезено 4,5 млн. пасажирів, що на 16,4% менше, ніж за січень–жовтень 2008р. За 10 місяців п.р. міським електротранспортом перевезено 2,4 млрд. пасажирів, що на 18,9% менше порівняно з відповідним періодом 2008р.

Станом на 1 жовтня 2009р. встановлено 12,4 млн. основних телефонів, із них 82,4% – населенню; рівень телефонізації на 100 сімей становить 61 телефон.

(на 1 жовтня 2009р.)

	Мережа зв'язку	
	міська	сільська
Телефонні апарати основні, тис.	10764,1	1643,7
у т.ч. домашні	8716,6	1503,9
Таксофони місцеві, од	9	—
Таксофони універсальні, од	32373	1277
у т.ч. з кредитними картками	31964	1265

Кількість абонентів мобільного зв'язку на 1 жовтня 2009р. досягла 55,3 млн., що на 0,2% більше, ніж на 1 жовтня 2008р. Число абонентів кабельного телебачення зросло до 3,4 млн., абонентів мережі Інтернет – до 2,4 млн.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Обсяг експорту **товарів та послуг** України за січень–вересень 2009р. становив 34319,5 млн.дол. США, імпорту – 35399 млн.дол. Порівняно з відповідним періодом попереднього року експорт склав 54,9%, а імпорт – 48,7%. Від’ємне сальдо зовнішньоторговельного балансу становило 1079,5 млн.дол. (за січень–вересень 2008р. – мінус 10217,4 млн.дол.).

Обсяг експорту зовнішньої торгівлі **товарами** України за січень–вересень 2009р. становив 27478,2 млн.дол. США і по відношенню до 9 місяців 2008р. склав 51,3%, імпорту – 31570,3 млн.дол. та відповідно 46,5%. Від’ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 4092,1 млн.дол. (за відповідний період 2008р. – також від’ємне 14340,1 млн.дол.). Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,87 (проти 0,79 у січні–вересні 2008р.).

Зовнішньоторговельні операції товарами Україна здійснювала з партнерами із 206 країн світу.

Інформацію щодо зовнішньої торгівлі товарами з найбільшими торговими партнерами наведено у таблиці.

	Експорт		Імпорт		Сальдо
	млн.дол. США	у % до січня–вересня 2008р.	млн.дол. США	у % до січня–вересня 2008р.	
Усього	27478,2	51,3	31570,3	46,5	–4092,1
Країни СНД¹	9343,8	50,7	13610,1	49,9	–4266,3
у тому числі					
Білорусь	876,9	52,2	1146,7	48,9	–269,8
Казахстан	1136,3	90,5	1812,9	74,9	–676,6
Російська Федерація	5680,8	44,2	8250,4	50,5	–2569,6
Туркменістан	233,4	81,3	702,8	16,1	–469,4
Узбекистан	289,6	70,0	1619,9	102,3	–1330,3
Країни ЄС	6401,2	45,2	10787,4	47,4	–4386,2
у тому числі					
Австрія	212,8	48,4	427,7	51,7	–214,9
Іспанія	413,7	71,3	256,6	52,5	157,1
Італія	825,0	36,2	805,2	43,2	19,8
Нідерланди	384,8	53,4	486,7	48,8	–101,9
Німеччина	820,8	54,5	2703,2	47,8	–1882,4
Польща	804,5	43,7	1539,8	44,0	–735,3
Румунія	226,4	39,8	317,8	32,8	–91,4
Сполучене Королівство	237,1	43,4	458,9	43,9	–221,8
Угорщина	518,6	45,9	448,3	42,5	70,3
Франція	268,0	76,3	684,7	51,7	–416,7
Чеська Республіка	223,6	41,3	454,2	43,1	–230,6
Інші країни	11733,2	55,9	7172,8	40,1	4560,4
у тому числі					
Індія	805,5	108,6	326,8	69,7	478,7
Китай	1164,4	247,2	1910,6	45,0	–746,2
Корея, Республіка	366,0	92,6	415,1	25,2	–49,1
Сполучені Штати Америки	142,4	9,0	936,4	44,7	–794,0
Туреччина	1473,5	36,9	642,8	42,3	830,7

¹ З 18 серпня 2009р. Грузія офіційно вийшла зі складу країн-учасниць СНД.

До країн СНД було експортовано 34% усіх товарів, до країн ЄС – 23,3% (у січні–вересні 2008р. – відповідно 34,4% та 26,4%).

Найбільші експортні поставки здійснювались до Російської Федерації – 20,7%, Туреччини – 5,4%, Китаю – 4,2%, Казахстану – 4,1%, Білорусі – 3,2%, Італії та Німеччини – по 3% від загального обсягу експорту. У січні–вересні 2009р. зменшились обсяги експорту до більшості головних торгових партнерів, крім Китаю та Індії.

Із країн СНД імпортовано 43,1% усіх товарів, із країн ЄС – 34,2% (в аналогічному періоді 2008р. – відповідно 40,1% та 33,5%).

Найбільшу питому вагу в загальному обсязі імпорту мали Російська Федерація – 26,1%, Німеччина – 8,6%, Китай – 6,1%, Казахстан – 5,7%, Узбекистан – 5,1%, Польща – 4,9%, Білорусь – 3,6%. Порівняно з відповідним періодом попереднього року скоротились імпортні поставки майже з усіх головних торгових країн-партнерів, за винятком Узбекистану.

Основу товарної структури зовнішньої торгівлі України у січні–вересні 2009р. складають мінеральні продукти, недорогоцінні метали та вироби з них, механічні й електричні машини, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості.

Інформацію щодо найважливіших товарних груп у структурі зовнішньої торгівлі України наведено у таблиці.

Код і назва товарів згідно з УКТЗЕД	Експорт			Імпорт		
	млн.дол. США	у % до січня– вересня 2008р.	у % до загального обсягу	млн.дол. США	у % до січня– вересня 2008р.	у % до загального обсягу
Усього	27478,2	51,3	100,0	31570,3	46,5	100,0
у тому числі						
II. Продукти рослинного походження	3450,2	94,5	12,6	881,9	79,5	2,8
з них						
10 зернові культури	2523,7	98,4	9,2	85,9	66,2	0,3
V. Мінеральні продукти	2527,6	44,9	9,2	10760,3	52,6	34,1
з них						
27 енергетичні матеріали; нафта та продукти її перегонки	1290,3	38,3	4,7	10076,5	55,0	31,9
VI. Продукція хімі- чної та пов'язаних з нею галузей промисловості	1730,6	42,0	6,3	3669,4	67,6	11,6

Продовження

Код і назва товарів згідно з УКТЗЕД	Експорт			Імпорт		
	млн.дол. США	у % до січня– вересня 2008р.	у % до загального обсягу	млн.дол. США	у % до січня– вересня 2008р.	у % до загального обсягу
XV. Недорогоцінні метали та вироби з них	9076,3	38,9	33,0	1913,2	36,5	6,1
з них						
72 чорні метали	7166,9	36,4	26,1	803,5	28,4	2,5
73 вироби з чор- них металів	1480,1	54,6	5,4	440,6	40,6	1,4
XVI. Механічне та електричне обладнання	3391,7	69,3	12,3	4271,9	40,6	13,5
у тому числі						
84 котли, маши- ни, апарати і ме- ханічні пристрої	1899,5	70,4	6,9	2812,9	37,0	8,9
85 електричні машини і устат- кування	1492,2	67,9	5,4	1459,0	49,9	4,6

За січень–вересень 2009р. експорт української давальницької сировини становив 25,3 млн.дол. США, або 0,1% від загального обсягу експорту країни. В Україну імпортовано готової продукції, виготовленої з давальницької сировини, на 32 млн.дол., що становить 0,1% від загального обсягу імпорту.

В Україну надійшло іноземної давальницької сировини на 1205,3 млн.дол., або 3,8% від загального обсягу імпорту країни. Обсяг експорту готової продукції, виготовленої з імпортованої давальницької сировини, становив 1806,2 млн.дол., або 6,6% від загального обсягу експорту країни.

Обсяг експорту зовнішньої торгівлі **послугами** України за січень–вересень 2009р. становив 6841,3 млн.дол. США і по відношенню до відповідного періоду минулого року склав 76,8%, імпорту – 3828,7 млн.дол. та відповідно 80,1%. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі послугами становило 3012,6 млн.дол. (у січні–вересні 2008 р. – 4122,7 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції послугами Україна здійснювала з партнерами з 213 країн світу.

Інформацію щодо зовнішньої торгівлі послугами з найбільшими торговими партнерами наведено у таблиці.

	Експорт		Імпорт		Сальдо
	млн.дол. США	у % до січня– вересня 2008р.	млн.дол. США	у % до січня– вересня 2008р.	
Усього	6841,3	76,8	3828,7	80,1	3012,6
Країни СНД	2651,3	80,7	578,3	71,0	2073,0
Азербайджан	22,8	129,0	8,3	136,5	14,5
Білорусь	64,9	67,2	30,7	75,9	34,2
Вірменія	7,2	98,0	4,3	91,8	2,9
Казахстан	69,9	87,5	24,6	79,5	45,3
Киргизстан	1,9	109,4	0,8	63,7	1,1
Молдова	40,4	79,2	15,0	38,9	25,4
Російська Федерація	2386,6	79,7	485,7	70,6	1900,9
Таджикистан	1,2	83,0	0,1	42,5	1,1
Туркменістан	49,0	200,2	7,0	737,1	42,0
Узбекистан	7,4	77,0	1,8	48,6	5,6
Країни ЄС	2188,7	71,8	2201,0	79,6	-12,3
у тому числі					
Австрія	118,4	67,3	185,1	75,8	-66,7
Бельгія	164,9	98,2	54,0	91,3	110,9
Греція	64,4	57,9	23,4	44,1	41,0
Естонія	72,1	48,5	7,2	66,1	64,9
Італія	90,7	73,0	37,2	99,0	53,5
Кіпр	353,5	75,4	491,6	99,9	-138,1
Мальта	67,9	186,5	0,9	66,8	67,0
Нідерланди	86,2	66,0	87,5	90,8	-1,3
Німеччина	260,0	60,0	251,9	68,5	8,1
Польща	65,4	53,6	84,2	47,7	-18,8
Сполучене Королівство	395,5	76,4	486,3	79,0	-90,8
Угорщина	51,8	60,7	30,2	45,6	21,6
Франція	58,3	62,5	205,0	132,8	-146,7
Чеська Республіка	22,1	67,3	50,8	104,6	-28,7
Швеція	39,4	90,1	92,2	80,8	-52,8
Інші країни	2001,3	77,9	1049,4	87,4	951,9
у тому числі					
Віргінські Остро- ви, Британські	198,2	97,3	20,8	61,2	177,4

¹ З 18 серпня 2009р. Грузія офіційно вийшла зі складу країн-учасниць СНД.

Продовження					
	Експорт		Імпорт		Сальдо
	млн.дол. США	у % до січня– вересня 2008р.	млн.дол. США	у % до січня– вересня 2008р.	
Ізраїль	48,3	76,0	23,3	66,3	25,0
Канада	104,9	132,1	40,2	160,8	64,6
Китай	54,7	103,7	10,2	71,1	44,5
Об'єднані Арабські Емірати	42,0	78,9	43,0	75,7	–1,0
Панама	79,9	97,9	20,3	286,0	59,6
Сполучені Штати Америки	328,6	77,6	223,7	68,9	104,9
Туреччина	138,0	96,0	150,5	77,5	–12,5
Швейцарія	224,4	45,1	168,2	85,8	56,2

Експорт послуг до країн СНД становив 38,8% від загального обсягу експорту, до країн ЄС – 32% (у січні–вересні 2008р. – відповідно 36,9% та 34,2%). Імпорт послуг із країн СНД становив 15,1%, із країн ЄС – 57,5% (у січні–вересні 2008р. – 17% та 57,8%).

Основними партнерами в експорті послуг були Російська Федерація, на яку припадає 34,9% від загального обсягу експорту, Сполучене Королівство – 5,8%, Кіпр – 5,2%, Сполучені Штати Америки – 4,8%, Німеччина – 3,8% та Швейцарія – 3,3%.

Найбільшу питому вагу в загальному обсязі імпорту мали: Кіпр (12,8%), Сполучене Королівство та Російська Федерація (по 12,7%), Німеччина (6,6%), Сполучені Штати Америки (5,8%), Франція (5,4%), Австрія (4,8%) та Швейцарія (4,4%).

Серед головних торгових партнерів країн СНД у січні–вересні 2009р. експорт послуг найбільше зменшився до Російської Федерації, Білорусі та Молдови. Серед країн ЄС зменшився експорт до Німеччини, Сполученого Королівства, Кіпру, Естонії, Австрії, Польщі, Греції, Нідерландів, Франції, Італії та Угорщини, а серед інших країн – до Швейцарії, Сполучених Штатів Америки та Хорватії.

Порівняно з відповідним періодом минулого року обсяги імпорту послуг майже з усіх найбільших торгових країн-партнерів зменшилися.

У структурі зовнішньої торгівлі послугами, як і раніше, переважали транспортні, різні ділові, професійні та технічні, фінансові послуги, послуги з подорожей, державні послуги, які не віднесені до інших категорій.

Інформацію щодо найважливіших послуг у структурі зовнішньої торгівлі України за січень–вересень 2009р. наведено у таблиці.

Вид послуг	Експорт			Імпорт		
	млн.дол. США	у % до січня– вересня 2008р.	у % до загаль- ного обсягу	млн.дол. США	у % до січня– вересня 2008р.	у % до загаль- ного обсягу
Усього	6841,3	76,8	100,0	3828,7	80,1	100,0
Транспортні послуги	4484,6	77,5	65,6	719,2	55,6	18,8
Подорожі	245,9	57,9	3,6	211,4	59,9	5,5
Послуги зв'язку	233,2	97,3	3,4	118,1	115,2	3,1
Будівельні послуги	91,6	98,6	1,3	128,1	161,2	3,3
Страхові послуги	52,6	34,9	0,8	108,6	96,8	2,8
Фінансові послуги	288,2	78,0	4,2	1032,4	105,4	27,0
Комп'ютерні послуги	183,7	102,9	2,7	103,8	56,6	2,7
Різні ділові, професійні та технічні послуги	875,6	74,6	12,8	617,9	76,1	16,1
Державні послуги, які не віднесені до інших категорій	2,7	87,3	0,0	379,4	110,3	9,9
Послуги з ремонту	290,3	96,2	4,2	28,6	116,3	0,7

Найактивніше здійснювали експортно-імпортні операції товарами та послугами підприємства м.Києва, Донецької, Дніпропетровської, Одеської, Запорізької, Київської та Харківської областей.

У січні–вересні 2009р. в економіку України іноземними інвесторами вкладено 3948,3 млн.дол. США **прямих інвестицій**¹, що становить 46,3% обсягів відповідного періоду попереднього року. З країн ЄС надійшло 3125,4 млн.дол. (79,1% загального обсягу), з країн СНД² – 398,0 млн.дол. (10,1%), з інших країн світу – 424,9 млн.дол. (10,8%). У той же час капітал нерезидентів зменшився на 845,4 млн.дол.

У цілому приріст сукупного обсягу іноземного капіталу в економіці країни, з урахуванням його переоцінки, утрат і курсової різниці, становив 2972,1 млн.дол., що складає 36,8% рівня відповідного періоду попереднього року.

У січні–вересні 2009р. зросли обсяги капіталу з Нідерландів – на 616,8 млн.дол., Кіпру – на 554,8 млн.дол., Франції – на 358,4 млн.дол., Аруби – на 273,6 млн.дол. та Російської Федерації – на 214,3 млн.дол. Зазначені країни забезпечили майже 68% приросту іноземного капіталу в Україні.

¹ Дані про прямі інвестиції в Україну та з України наведено з урахуванням інформації НБУ та ФДМУ (щодо різниці між ринковою та номінальною вартістю акцій, майна тощо, не облікованої у статистичній звітності окремих підприємств і не розподіленої за видами економічної діяльності та регіонами).

² З 18 серпня 2009р. Грузія офіційно вийшла зі складу країн-учасниць СНД.

Приріст іноземного капіталу у звітному періоді спостерігався на підприємствах, що здійснюють фінансову діяльність, – на 951,4 млн.дол., торгівлю, ремонт автомобілів, побутових виробів, предметів особистого вжитку – на 394,8 млн.дол., операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям – на 318,0 млн.дол., а також на підприємствах промисловості – на 817,7 млн.дол., у т.ч. переробної – на 759,8 млн.дол. Серед галузей переробної промисловості найбільше зросли обсяги прямих іноземних інвестицій у хімічну та нафтохімічну промисловість (на 231,0 млн.дол.) та у виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (на 150,1 млн.дол.).

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, унесених в Україну, на 1 жовтня 2009р. склав 38591,6 млн.дол., що на 8,3% більше обсягів інвестицій на початок 2009р., та в розрахунку на одну особу становив 837,5 дол.

Інвестиції надійшли зі 125 країн світу. До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає майже 81% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 8201,7 млн.дол., Німеччина – 6580,8 млн.дол., Нідерланди – 3814,2 млн.дол., Австрія – 2564,8 млн.дол., Сполучене Королівство – 2348,5 млн.дол., Російська Федерація – 2061,5 млн.дол., Франція – 1589,6 млн.дол., Сполучені Штати Америки – 1381,5 млн.дол., Віргінські Острови, Британські – 1340,5 млн.дол. та Швеція – 1256,4 млн.дол.

На підприємствах промисловості зосереджено 8873,4 млн.дол. (23,0% загального обсягу прямих інвестицій в Україну), у т.ч. переробної – 7618,6 млн.дол. та добувної – 1102,9 млн.дол. Серед галузей переробної промисловості у виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів внесено 1836,0 млн.дол. прямих інвестицій, у металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів – 1387,4 млн.дол., хімічну та нафтохімічну промисловість – 1181,1 млн.дол., машинобудування – 1067,5 млн.дол., виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції – 793,0 млн.дол.

У фінансових установах акумульовано 8106,1 млн.дол. (21,0%) прямих інвестицій, на підприємствах торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку – 4081,7 млн.дол. (10,6%), в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям, – 3931,9 млн.дол. (10,2%).

Про наявність прямих іноземних інвестицій звітувало 18,4 тис. підприємств України.

Сума кредитів та позик, отриманих підприємствами України від прямих інвесторів, на 1 жовтня 2009р. становила 6337,7 млн.дол. Найбільше їх надійшло з Кіпру – 1762,2 млн.дол., Нідерландів – 749,3 млн.дол., Франції – 522,4 млн.дол., Німеччини – 517,6 млн.дол., Російської Федерації – 455,6 млн.дол., Австрії – 343,8 млн.дол., Сполученого Королівства –

245,4 млн.дол., Польщі – 184,7 млн.дол., Сполучених Штатів Америки – 158,4 млн.дол. та Швеції – 154,6 млн.дол.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, ураховуючи позичковий капітал, на 1 жовтня 2009р. становив 44929,3 млн.дол.

У січні–вересні 2009р. з України в економіку інших країн світу спрямовано 32,2 млн.дол. прямих інвестицій. Інвестування здійснювалось переважно у вигляді грошових внесків.

Обсяг прямих інвестицій з України в економіку країн світу, з урахуванням його переоцінки, утрат, курсової різниці, на 1 жовтня 2009р. становив 6191,2 млн.дол., у т.ч. у країни ЄС – 5899,4 млн.дол. (95,3% загального обсягу), у країни СНД – 196,5 млн.дол. (3,2%), в інші країни світу – 95,3 млн.дол. (1,5%).

Прямі інвестиції з України здійснено до 51 країни світу, переважна їхня частка спрямована до Кіпру.

Сума кредитів та позик, наданих українськими резидентами підприємствам прямого інвестування, на 1 жовтня 2009р. становила 123,4 млн.дол.

Загальний обсяг прямих інвестицій в економіку інших країн світу, враховуючи позичковий капітал, становив 6314,6 млн.дол. США.

ОПТОВА Й РОЗДРІБНА ТОРГІВЛЯ, РЕСТОРАННЕ ГОСПОДАРСТВО

Оборот підприємств оптової торгівлі за січень–жовтень 2009р. становив 658 млрд.грн. Фізичний обсяг оптового товарообороту склав 76,9% порівняно з січнем–жовтнем 2008р.

Оборот роздрібної торгівлі¹ за січень–жовтень 2009р. становив 362,3 млрд.грн. і склав 83,7% від обсягу січня–жовтня 2008р. У структурі обороту роздрібної торгівлі на організовані та неформальні ринки припадало 31,4%.

Обсяги та темпи зростання обороту роздрібної торгівлі за регіонами наведено нижче.

	Оборот роздрібної торгівлі за січень–жовтень 2009р., млн.грн.	Темпи зростання обороту роздрібної торгівлі (у порівнянних цінах), %		
		січень–жовтень 2009р. до січня–жовтня 2008р.	ДОВІДКОВО:	
			січень–жовтень 2008р. до січня–жовтня 2007р.	2008р. до 2007р.
Україна	362342,0	83,7	123,6	118,1
Автономна Республіка Крим	15645,5	82,8	127,8	118,6
Вінницька	9776,4	84,5	125,1	119,9
Волинська	6919,2	83,3	122,5	117,3
Дніпропетровська	27250,2	78,4	128,9	120,9
Донецька	35444,0	80,9	125,0	118,8
Житомирська	7614,3	84,6	122,3	115,5
Закарпатська	7266,3	84,5	124,8	121,8
Запорізька	15548,6	80,6	121,6	115,5
Івано-Франківська	9366,2	87,8	120,5	120,7
Київська	13794,8	91,8	123,6	119,5
Кіровоградська	6111,2	83,7	123,2	118,7
Луганська	15148,1	83,4	121,6	120,3
Львівська	17128,2	88,9	115,7	115,8
Миколаївська	8662,8	85,2	125,9	116,9
Одеська	21160,4	89,7	122,2	118,8
Полтавська	10025,5	78,5	124,5	119,5
Рівненська	6806,1	87,3	125,8	119,6
Сумська	6907,5	82,4	123,1	117,7

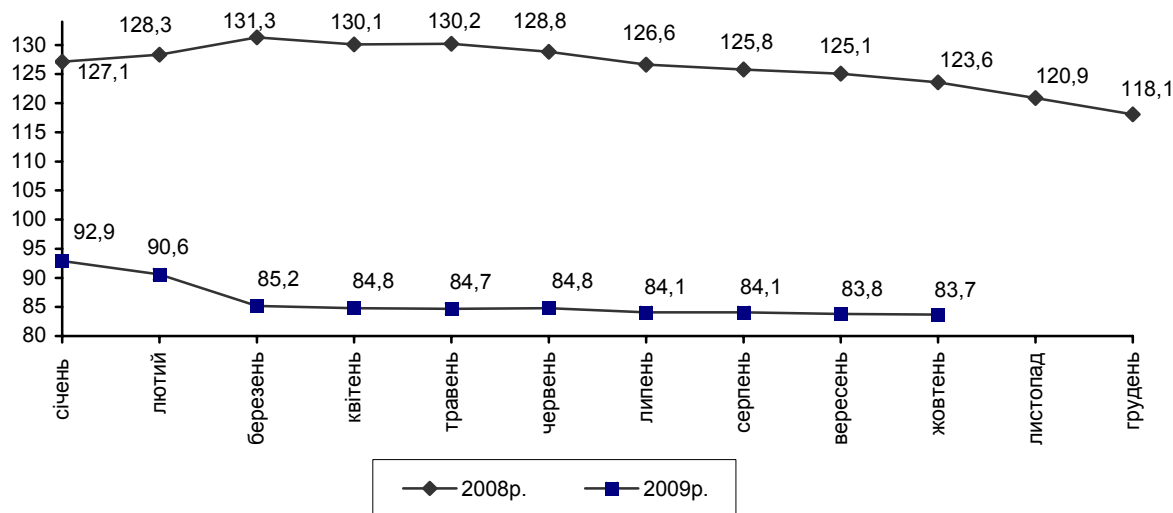
¹ Включає роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями.

Продовження

	Оборот роздрібно́ї торгівлі за січень–жовтень 2009р., млн.грн.	Темпи зростання обороту роздрібно́ї торгівлі (у порівнянних цінах), %		
		січень–жовтень 2009р. до січня–жовтня 2008р.	ДОВІДКОВО:	
			січень–жовтень 2008р. до січня–жовтня 2007р.	2008р. до 2007р.
Тернопільська	6152,9	87,6	126,9	123,8
Харківська	26164,2	81,2	118,7	116,3
Херсонська	7965,8	87,5	118,0	115,5
Хмельницька	8284,0	79,3	124,4	120,2
Черкаська	8614,0	89,0	124,5	120,8
Чернівецька	5491,3	89,0	123,5	119,2
Чернігівська	7064,8	87,7	122,8	117,3
м.Київ	47815,2	80,7	126,2	116,7
м.Севастополь	4214,5	90,4	121,1	120,3

Зміни обсягів обороту роздрібно́ї торгівлі

(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

Оборот ресторанного господарства (з урахуванням обороту фізичних осіб-підприємців) за січень–жовтень 2009р. становив 12,7 млрд.грн. і проти січня–жовтня попереднього року склав 83,4%.

Обсяг роздрібно́го товарообороту підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібно́ї торгівлі та ресторанного господарства, за січень–жовтень 2009р. становив 187,8 млрд.грн. і у порівнянних цінах склав 79,1% від обсягу січня–жовтня 2008р.

Порівняно з відповідним періодом попереднього року найменше падіння обсягів роздрібного товарообороту підприємств спостерігалось у Київській, Одеській, Чернівецькій областях (на 9,8–11%).

Обсяги та темпи зростання роздрібного товарообороту за регіонами наведено нижче.

	Роздрібний товарооборот за січень– жовтень 2009р., млн.грн.	Темпи зростання товарообороту (у порівнянних цінах), %			
		жовтень 2009р. до жовтня 2008р.	січень– жовтень 2009р. до січня– жовтня 2008р.	ДОВІДКОВО:	
				жовтень 2008р. до жовтня 2007р.	січень– жовтень 2008р. до січня– жовтня 2007р.
Україна	187839,2	77,2	79,1	116,0	123,1
Автономна					
Республіка Крим	7138,2	75,4	76,3	124,6	127,2
Вінницька	3825,4	72,7	75,1	109,2	119,4
Волинська	3244,3	80,1	79,0	121,7	117,7
Дніпропетровська	16152,8	68,2	73,3	129,7	130,1
Донецька	16363,8	72,2	73,0	118,2	126,0
Житомирська	3382,3	78,5	82,6	111,4	114,0
Закарпатська	3930,1	79,0	80,4	119,3	125,8
Запорізька	6964,2	76,5	76,8	121,7	121,3
Івано-Франківська	3506,6	92,7	82,9	118,2	121,8
Київська	8129,6	91,9	90,2	107,9	125,1
Кіровоградська	2941,0	80,8	76,7	117,7	125,4
Луганська	5780,6	72,3	75,3	127,4	134,2
Львівська	10487,5	85,8	86,5	102,6	112,7
Миколаївська	4057,6	85,8	78,8	124,5	127,8
Одеська	11889,6	78,4	89,4	121,5	121,6
Полтавська	4962,3	74,7	75,1	124,8	128,6
Рівненська	3071,2	78,4	83,8	113,9	119,1
Сумська	2779,6	72,1	77,9	119,4	118,7
Тернопільська	2721,3	74,2	83,8	120,6	122,5
Харківська	12805,8	75,0	77,8	111,2	118,3
Херсонська	3728,3	83,1	83,7	121,0	114,0
Хмельницька	3555,0	75,5	75,1	109,3	129,3
Черкаська	3575,8	79,0	82,6	116,2	122,6
Чернівецька	2897,6	92,0	89,0	107,6	114,1
Чернігівська	3054,2	84,2	80,3	116,9	118,8
м.Київ	34907,5	74,5	77,3	110,5	125,1
м.Севастополь	1987,0	84,3	84,6	105,5	117,9

Обсяг роздрібного товарообороту за жовтень 2009р. становив 21,3 млрд.грн., що у порівнянних цінах проти вересня 2008р. склало 77,2%, проти вересня 2009р. – 103,1%.

Через мережу автозаправних станцій, що налічує 6184 одиниці, у жовтні 2009р. було продано у роздріб світлих нафтопродуктів на 4223 млн.грн., з них бензину моторного – на 3093 млн.грн. (73,2%), дизельного пального – на 1130 млн.грн. (26,8%).

У натуральному вимірі бензину було реалізовано 320,5 тис.т, що на 6,3% менше, ніж у жовтні 2008р., дизельного пального – 155,9 тис.т (на 3,1% більше).

У задоволенні потреб населення товарами значне місце належить ринкам. За рахунок організованих ринків у січні–жовтні 2009р. формувалось 27,4% загального обсягу продажу споживчих товарів. В обороті цих ринків 15,8% становив продаж сільськогосподарських продуктів.

Продаж сільськогосподарських продуктів на ринках за січень–жовтень 2009р. проти січня–жовтня 2008р. зменшився на 2,1%, при цьому ціни зросли на 14,9%. Продукти тваринництва подорожчали на 19,9%, їхній продаж зменшився на 0,5%. Продаж продуктів рослинництва зменшився на 4,2% при зростанні цін на 5,2%.

У жовтні 2009р. проти жовтня попереднього року продаж сільськогосподарських продуктів на ринках збільшився на 2,6% при зростанні цін на 5,1%.

Дані щодо індексів цін та обсягів продажу окремих сільськогосподарських продуктів на ринках наведено в таблиці.

	(відсотків)					
	Індекси цін			Індекси обсягу продажу		
	січень– жовтень 2009р. до січня– жовтня 2008р.	жовтень 2009р. до		січень– жовтень 2009р. до січня– жовтня 2008р.	жовтень 2009р. до	
		вересня 2009р.	жовтня 2008р.		вересня 2009р.	жовтня 2008р.
Зернові	92,0	101,0	94,9	94,6	96,6	96,7
Борошно	106,9	100,2	101,3	87,1	98,0	96,4
Круп'яні	114,2	99,8	94,1	81,7	99,6	96,2
пшоно	77,0	98,7	69,9	95,6	99,4	94,9
крупа гречана	94,7	100,6	97,8	78,1	100,3	96,3
рис	151,8	98,7	98,2	74,5	100,5	96,6
інші крупи	99,6	102,1	93,2	94,7	96,5	95,7
Картопля	108,0	100,4	104,8	93,6	101,0	93,6
Капуста свіжа	75,3	100,9	164,2	102,0	104,7	103,9
Цибуля ріпчаста	71,1	109,2	139,7	98,1	102,7	97,1
Буряки	69,1	101,4	128,3	100,9	106,6	99,5

Продовження

	Індекси цін			Індекси обсягу продажу		
	січень– жовтень 2009р. до січня– жовтня 2008р.	жовтень 2009р. до		січень– жовтень 2009р. до січня– жовтня 2008р.	жовтень 2009р. до	
		вересня 2009р.	жовтня 2008р.		вересня 2009р.	жовтня 2008р.
Морква	89,5	91,4	168,4	96,9	102,2	97,8
Огірки солоні	118,3	97,7	100,9	101,9	121,9	100,7
Помідори солоні	120,3	91,8	107,7	97,3	157,5	99,6
Часник	114,5	131,6	157,2	99,7	93,9	94,8
Фрукти та ягоди свіжі	111,2	105,9	104,1	97,0	83,9	99,5
Цукор	137,3	98,7	161,9	90,2	89,2	95,2
Олія	77,9	102,4	83,4	95,6	101,0	95,4
Яловичина	116,6	100,1	102,7	101,8	101,9	112,8
Свинина	117,0	98,4	102,3	99,2	101,3	103,1
Сало свиняче	135,1	102,6	94,2	101,0	102,6	106,9
Птиця	122,7	99,4	116,0	98,9	101,8	102,6
Молоко свіже	118,5	106,0	113,4	102,4	96,5	102,9
Масло тваринне	140,6	103,2	136,9	98,5	99,2	99,5
Сир (творог)	111,0	104,4	103,0	102,3	97,0	103,1
Сметана	123,0	104,3	118,4	99,9	97,7	102,4
Яйця	116,8	107,5	104,9	100,3	98,9	105,7
Мед	132,7	97,2	117,7	101,3	93,9	103,8

За січень–жовтень 2009р. порівняно з січнем–жовтнем 2008р. ціни зросли практично на всі сільськогосподарські продукти, крім буряків, цибулі ріпчастої, капусти свіжої, кавунів, пшона, олії, яблук, моркви, цибулі зеленої, баклажанів, зернових, капусти квашеної, крупи гречаної, груш, ціни на які знизилися на 30,9–4,2%.

Середні ціни, що склалися на ринках на окремі сільськогосподарські продукти, наведено нижче.

	(грн. за кг)		
	Жовтень		Вересень 2009р.
	2009р.	2008р.	
Картопля	2,84	2,71	2,83
Капуста свіжа	2,91	1,77	2,88
Цибуля ріпчаста	3,24	2,32	2,97
Буряки	3,34	2,60	3,29
Морква	4,98	2,96	5,45
Огірки свіжі	5,88	8,16	3,55
Помідори свіжі	4,11	6,10	3,24

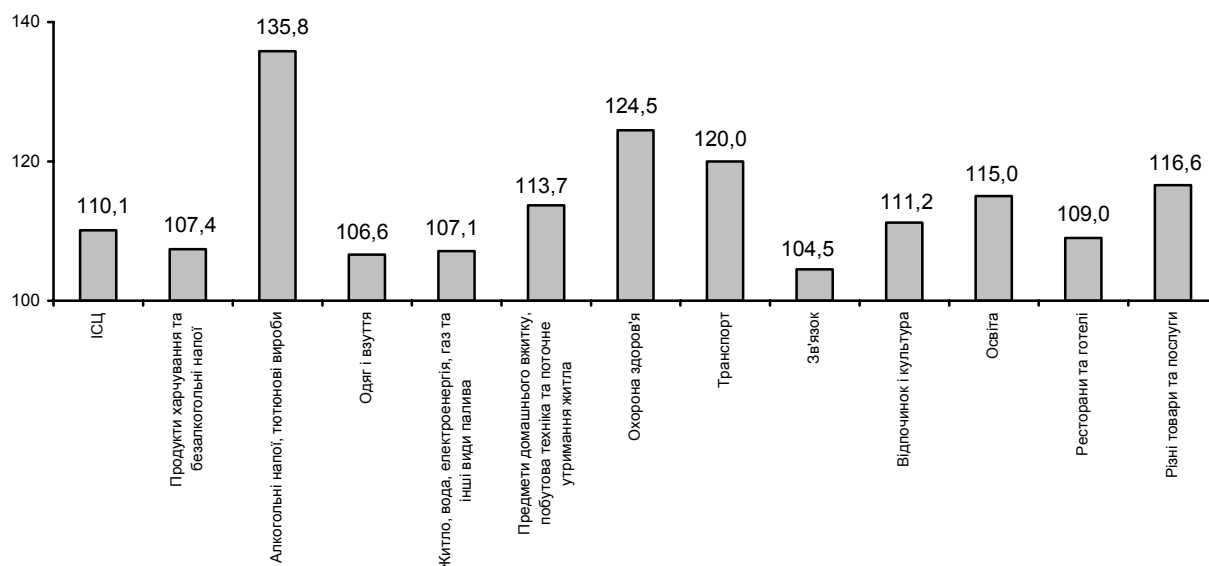

	Продовження		
	Жовтень		Вересень 2009р.
	2009р.	2008р.	
Огірки солоні	13,52	13,40	13,84
Помідори солоні	15,84	14,71	17,26
Часник	17,45	11,10	13,26
Яблука	5,28	6,40	5,32
Цитрусові	14,77	12,29	14,15
Цукор	6,27	3,87	6,35
Олія (за літр)	9,14	10,96	8,92
Яловичина	39,86	38,80	39,81
Свинина	44,20	43,19	44,91
Сало свиняче	28,82	30,60	28,10
Молоко свіже (за літр)	4,43	3,91	4,18
Масло тваринне	33,89	24,76	32,83
Сир (творог)	19,68	19,11	18,84
Сметана	21,93	18,52	21,03
Яйця (за десяток)	7,22	6,88	6,71
Мед	33,73	28,65	34,71

ЦІНИ І ТАРИФИ

Індекс споживчих цін (ІСЦ) у жовтні 2009р. становив 100,9%, з початку року – 110,1%.

Індекси споживчих цін у 2009 році
(жовтень у % до грудня попереднього року)

На споживчому ринку в жовтні ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 0,7%. Найбільше (на 4,7%) подорожчали яйця. На 3,5–1,0% зросли ціни на масло, молоко, тваринні жири, маргарин, безалкогольні напої. Разом з цим на 4,3–1,9% подешевшали капуста, картопля, фрукти, на 0,8–0,1% – м'ясо птиці, свинина, яловичина та цукор.

Алкогольні напої та тютюнові вироби подорожчали на 1,3%, у т.ч. алкогольні напої – на 2,1%, тютюнові вироби – на 0,5%.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли на 2,6%.

У сфері охорони здоров'я зростання цін на 1,4% в першу чергу зумовлено подорожчанням фармацевтичної продукції на 2,4%. У той же час санаторно-курортні послуги подешевшали на 1,5%.

Зниження цін на транспорт у цілому на 0,3% відбулося за рахунок здешевлення палива і мастил на 2,8%.

За січень–жовтень п.р. продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 7,4%. Найбільше (в 1,6 раза) подорожчав цукор. На 22,7–8,5% зросли в ціні безалкогольні напої, масло, риба та продукти з риби, хліб, олія. В той же час на 17,0% та 12,5% подешевшали яйця та овочі; на 1,5% та 0,7% знизилися ціни на молоко та тваринні жири.

Алкогільні напої та тютюнові вироби стали дорожчими на 35,8%, у т.ч. алкогільні напої – на 15,8%, тютюнові вироби – в 1,7 раза.

Ціни на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли на 7,1%, у т.ч. плата за каналізацію – на 39,4%, водопостачання – на 27,0%, квартиру – на 24,7%.

Підвищення цін у сфері охорони здоров'я на 24,5%, в першу чергу, зумовлено подорожчанням фармацевтичної продукції (на 36,2%). Крім того, на 17,4% та 14,5% зросла вартість санаторно-курортних і амбулаторних послуг.

Подорожчання транспорту в цілому на 20,0% відбулося переважно за рахунок зростання цін на паливо і мастила (на 55,1%). Одночасно на 18,1% подорожчали автомобілі; на 16,6% зросла вартість перевезень залізничним пасажирським транспортом.

На 15,0–9,0% стали дорожчими послуги освіти, предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла, послуги відпочинку і культури, ресторанів та готелів.

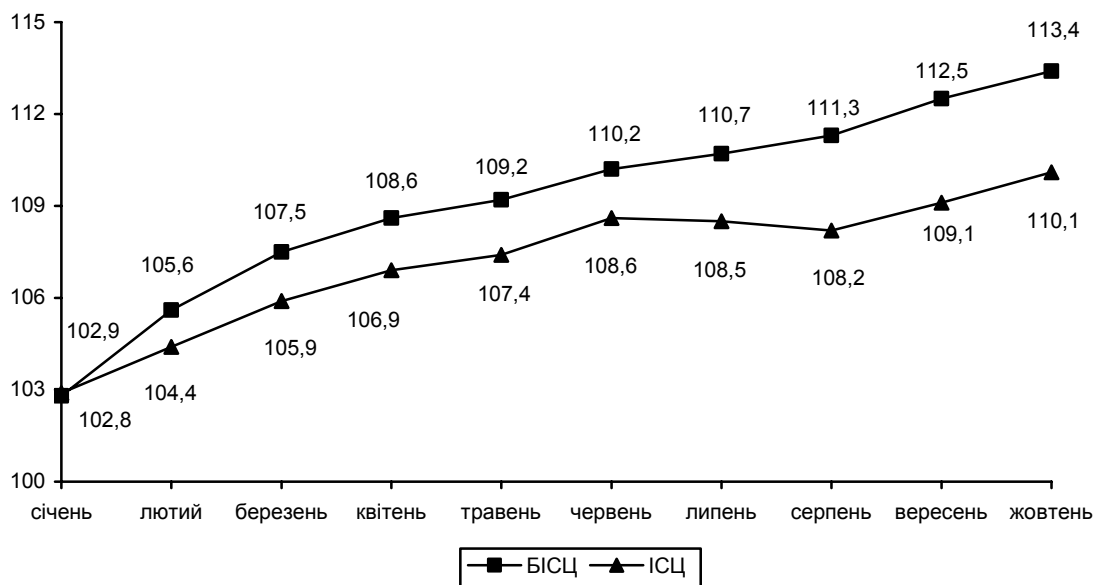
Індекси споживчих цін у 2009р. наведено в таблиці.

	До попереднього місяця				(відсотків)
	липень	серпень	вересень	жовтень	Жовтень до грудня попереднього року
Індекс споживчих цін	99,9	99,8	100,8	100,9	110,1
Продукти харчування та безалкогільні напої	99,8	98,8	100,3	100,7	107,4
Продукти харчування	99,7	98,7	100,3	100,7	106,4
Хліб і хлібопродукти	100,0	100,2	100,6	100,5	107,2
хліб	100,5	100,4	101,0	100,5	108,6
макаронні вироби	100,0	100,0	100,2	100,3	106,9
М'ясо та м'ясопродукти	99,0	99,8	100,7	100,0	107,3
Риба та продукти з риби	100,1	99,9	100,6	100,6	113,9
Молоко, сир та яйця	101,6	100,4	101,5	102,7	96,7
молоко	98,8	100,3	102,0	103,2	98,5
яйця	116,1	104,0	104,2	104,7	83,0
Олія та жири	99,3	99,9	100,9	101,8	107,6
масло	99,2	99,3	100,5	103,5	117,7
олія	100,7	100,8	100,5	100,3	108,5
Фрукти	101,3	91,8	98,4	98,1	100,6
Овочі	93,4	84,7	95,9	102,4	87,5
картопля	83,3	81,7	90,5	97,6	75,6
Цукор	107,2	108,5	99,5	99,6	156,8
Безалкогільні напої	100,5	100,5	100,4	101,0	122,7
Алкогільні напої, тютюнові вироби	104,4	102,3	101,5	101,3	135,8

	Продовження				
	До попереднього місяця				Жовтень до грудня поперед- нього року
	липень	серпень	вересень	жовтень	
Одяг і взуття	100,0	100,2	100,6	101,2	106,6
одяг	100,1	100,2	100,6	101,1	106,6
взуття	99,9	100,2	100,6	101,4	106,9
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	96,7	100,2	100,4	102,6	107,1
плата за власне житло (квартирна плата)	92,2	100,3	100,3	109,4	124,7
утримання та ремонт житла	100,2	100,1	100,5	100,3	105,8
водопостачання	96,9	100,5	100,6	106,7	127,0
каналізація	92,1	100,4	100,9	111,4	139,4
електроенергія	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
природний газ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
гаряча вода, опалення	94,7	100,5	100,5	101,2	104,4
Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	100,3	100,4	101,1	100,7	113,7
Охорона здоров'я	100,6	100,3	100,7	101,4	124,5
фармацевтична продукція, медичні товари та обладнання	100,2	100,2	101,3	102,3	134,0
амбулаторні послуги	100,7	100,5	100,7	101,0	114,5
Транспорт	101,1	102,5	102,8	99,7	120,0
паливо та мастила	104,7	108,7	104,8	97,2	155,1
транспортні послуги	100,5	100,5	101,2	100,8	108,8
залізничний пасажирський транспорт	100,3	100,4	100,5	100,6	116,6
автодорожній пасажирський транспорт	100,4	100,4	101,3	100,8	107,3
Зв'язок	100,0	100,0	100,2	99,9	104,5
Відпочинок і культура	100,4	100,7	101,2	100,9	111,2
Освіта	100,2	100,1	112,8	100,1	115,0
дошкільна та початкова освіта	101,2	100,2	98,7	100,4	109,8
середня освіта	100,0	100,0	113,2	100,1	113,7
вища освіта	100,0	100,0	116,9	100,0	116,9
Ресторани та готелі	100,5	100,4	100,6	100,5	109,0
Різні товари та послуги	100,6	100,5	100,7	100,8	116,6

Базовий індекс споживчих цін (БІСЦ) у жовтні 2009р. становив 100,8%, з початку року – 113,4%.

ІСЦ та БІСЦ у 2009 році
(у % до грудня попереднього року)

Індекс цін виробників промислової продукції у жовтні 2009р. становив 101,9%, з початку року – 112,7%.

Продукція добувної промисловості у жовтні подорожчала на 3,4%. У добуванні паливно-енергетичних корисних копалин ціни зросли на 3,6%, добуванні корисних копалин, крім паливно-енергетичних, – на 3,2%.

У переробній промисловості ціни зросли на 2,6%. Найбільше (на 19,5%) подорожчала продукція на підприємствах з виробництва коксу. На 4,4–1,4% підвищилися ціни у металургійному виробництві і виробництві готових металевих виробів, транспортних засобів та устаткування, продуктів нафтоперероблення, електричного, електронного та оптичного устаткування, гумових і пластмасових виробів.

У виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів продукція подорожчала на 1,0%, у т.ч. у виробництві цукру – на 7,9%, молочних продуктів та морозива – на 2,7%, тютюнових виробів – на 2,1%, олії та тваринних жирів – на 0,4%, хліба та хлібобулочних виробів – на 0,2%. Разом з цим відбулося здешевлення продукції у виробництві борошномельно-круп'яних продуктів – на 0,6%, макаронних виробів – на 0,2%, рибних та м'ясних продуктів – на 0,1%.

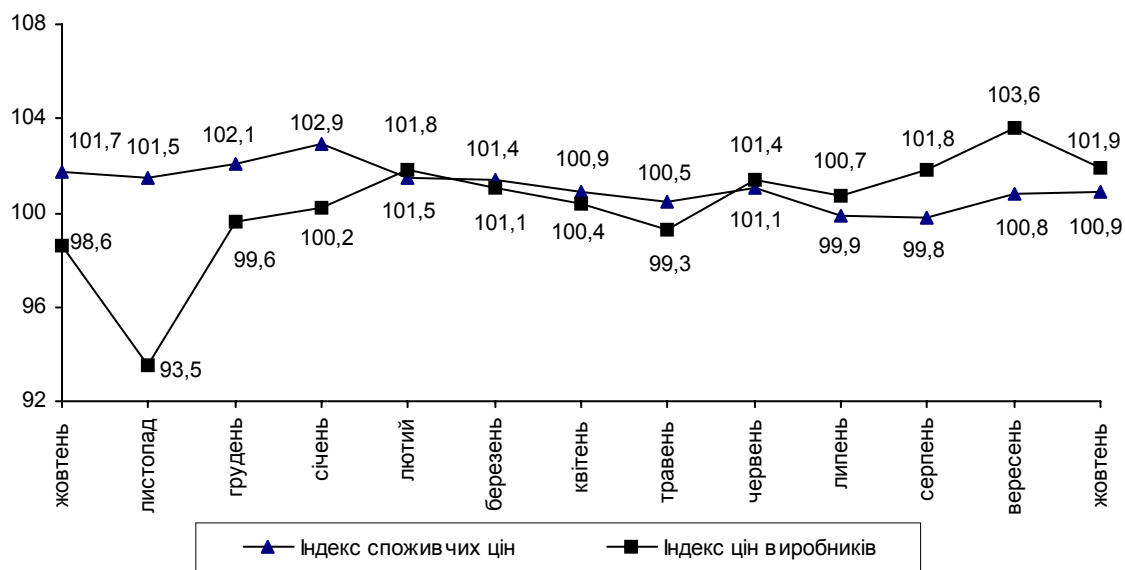
У виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води зафіксовано зниження тарифів на 1,6%, при цьому тарифи на електроенергію знизилися на 1,9%, теплоенергію – підвищилися на 0,3%.

За січень–жовтень п.р. у переробній промисловості ціни зросли на 16,1%, добувній – на 11,3%, виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води – на 0,8%.

Індекси цін виробників промислової продукції у 2009р. наведено в таблиці.

	До попереднього місяця				(відсотків)
	липень	серпень	вересень	жовтень	Жовтень до грудня попереднього року
Промисловість	100,7	101,8	103,6	101,9	112,7
Добувна промисловість	99,1	104,3	107,6	103,4	111,3
добування паливно-енергетичних корисних копалин	97,6	102,1	108,4	103,6	110,4
добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	100,5	106,3	106,9	103,2	112,0
Переробна промисловість	100,4	102,5	103,8	102,6	116,1
з неї					
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	99,9	100,7	100,9	101,0	115,0
Легка промисловість	100,6	101,2	101,3	101,5	110,5
текстильне виробництво;					
виробництво одягу, хутра та виробів з хутра	100,8	101,6	101,6	101,2	110,7
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	100,1	100,1	100,5	102,4	109,4
Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	98,9	100,6	101,6	100,8	107,5
Целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	100,7	101,5	101,0	100,5	109,0
Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	101,4	117,0	108,5	106,3	150,5
Хімічна та нафтохімічна промисловість	101,1	101,5	102,7	100,8	117,8
хімічне виробництво	101,2	101,6	102,6	100,6	122,1
виробництво гумових та пластмасових виробів	100,7	101,4	102,9	101,4	106,7
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	100,7	99,6	100,2	100,3	104,9
Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	100,6	101,2	107,4	104,4	116,9
Машинобудування	100,0	101,5	101,4	101,7	106,9
виробництво машин та устаткування	100,1	101,3	100,7	100,7	108,4
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	100,2	101,0	101,6	101,7	113,4
виробництво транспортних засобів та устаткування	99,8	101,8	101,7	102,3	103,5
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	102,6	98,4	101,1	98,4	100,8

**Індекси споживчих цін і цін виробників промислової продукції
у 2008–2009 роках**
(у % до попереднього місяця)

Індекс цін на будівельно-монтажні роботи у вересні 2009р. становив 101,6%, з початку року – 103,8%.

Найбільше підвищення цін у вересні (на 3,4–1,7%) відбулося у будівництві об'єктів сільськогосподарського призначення, добувної промисловості, транспорту та зв'язку, закладів освіти, об'єктів з надання комунальних та індивідуальних послуг, з виробництва та розподілення електроенергії, газу та води, адміністративних будівель.

За січень–вересень п.р. найбільше зростання цін (на 6,5–3,8%) зафіксовано у будівництві об'єктів сільськогосподарського призначення, транспорту та зв'язку, з виробництва та розподілення електроенергії, газу та води, закладів освіти, об'єктів переробної промисловості.

Індекси цін на будівельно-монтажні роботи у 2009р. наведено в таблиці.

	До попереднього місяця				(відсотків)
					Вересень до грудня попереднього року
	червень	липень	серпень	вересень	
Усього	100,2	100,4	100,9	101,6	103,8
За видами економічної діяльності					
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	100,9	101,0	102,2	103,4	106,5
Добувна промисловість	100,4	100,8	100,7	102,3	100,8
Переробна промисловість	100,1	100,5	101,0	101,3	103,8
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	100,7	100,6	101,1	101,8	105,8

	Продовження				
	До попереднього місяця				Вересень до грудня попе- реднього року
	червень	липень	серпень	вересень	
Діяльність готелів та ресторанів	99,9	100,6	100,7	101,2	103,3
Діяльність транспорту та зв'язку	101,0	100,6	100,6	101,9	105,9
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	99,9	100,3	100,8	101,3	103,5
Державне управління	99,9	100,5	100,6	101,7	103,2
Освіта	100,7	100,8	101,2	101,9	104,9
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	99,8	100,5	100,8	101,3	103,2
Надання комунальних та індивідуаль- них послуг; діяльність у сфері культури та спорту	99,5	100,0	101,1	101,9	101,2
За типами будівель і споруд					
Будівлі	100,0	100,4	100,9	101,5	103,7
будівлі житлові	99,9	100,3	100,8	101,3	103,5
будівлі нежитлові	100,2	100,6	101,1	101,8	104,0
Споруди	100,5	100,5	100,8	101,9	103,7
транспортні споруди	100,3	100,5	100,9	102,4	103,5
трубопроводи, комунікації та лінії електропередачі	101,2	100,6	100,7	101,8	106,9
комплексні промислові споруди	100,3	100,6	100,8	101,7	102,5
інші інженерні споруди	99,5	100,0	101,1	101,9	101,1

Індекс тарифів на послуги пошти та зв'язку для підприємств, установ, організацій у жовтні 2009р. становив 100,0%, з початку року – 103,0%.

Індекс тарифів на транспортування вантажів трубопроводами у III кварталі 2009р. становив 133,6%, з початку року – 107,4%.

Індекси тарифів на транспортування вантажів трубопроводами у 2009р. наведено в таблиці.

	(відсотків)			
	До попереднього кварталу			III квартал до IV кварталу попереднього року
	I квартал	II квартал	III квартал	
Усі вантажі	98,9	81,3	133,6	107,4
Нафта	109,6	102,8	105,0	118,3
Газ	98,1	79,7	135,7	106,1

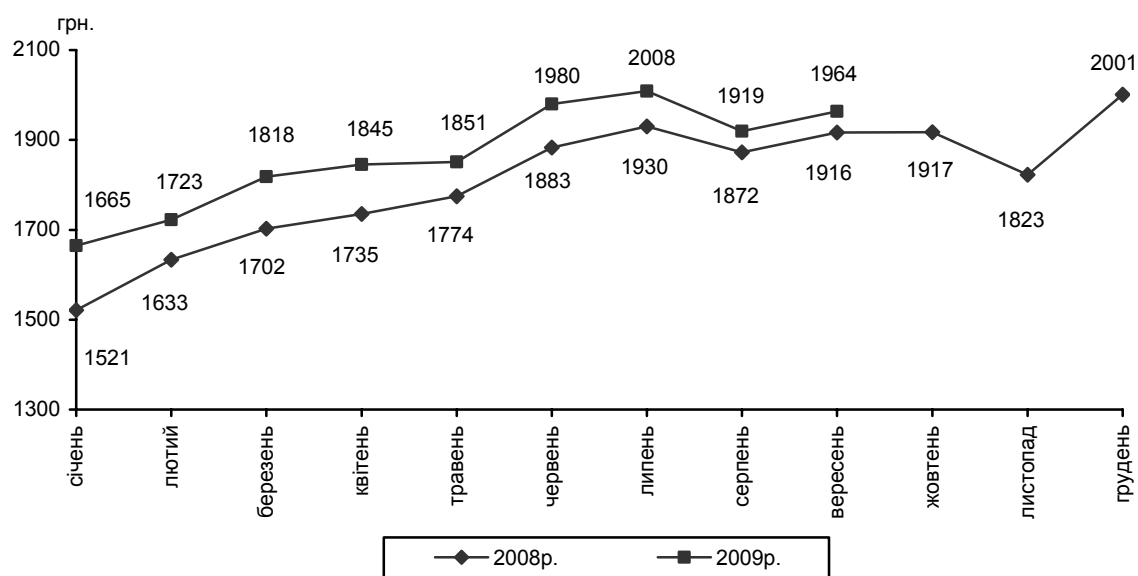
ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

Середньомісячна **номінальна заробітна плата** штатного працівника (без урахування найманих працівників статистично малих підприємств і у фізичних осіб-підприємців) за 9 місяців 2009р. становила 1862 грн. і зроста порівняно з відповідним періодом попереднього року на 5,0%.

Середня номінальна заробітна плата штатного працівника у вересні п.р. становила 1964 грн., що у 3 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (630 грн.).

Розмір заробітної плати порівняно з серпнем п.р. збільшився у середньому на 2,3%, а порівняно з вереснем попереднього року – на 2,5%. Нарахування за оплачену годину у вересні п.р. зменшилися по відношенню до серпня на 5,0% і становили 12,53 грн.

Динаміка середньої заробітної плати

Приріст заробітної плати у вересні п.р. був зафіксований у більшості видів економічної діяльності, його темпи коливалися від 0,6% у фінансовій діяльності до 10,4% у лісовому господарстві та пов'язаних з ним послугах. Водночас у працівників охорони здоров'я та державного управління заробітна плата зменшилася на 1,5–5,1%. У сільському господарстві, мисливстві та пов'язаних з ними послугах показник залишився на рівні попереднього місяця.

Збільшення рівня оплати праці також спостерігалось в усіх видах промислової діяльності та становило 0,3–12,9%. Винятком були підприємства з виробництва коксу, продуктів нафтоперероблення, целюлозно-паперового виробництва; видавничої діяльності, а також з виробництва та розподілення електроенергії, газу та води, де у вересні п.р. заробітна плата зменшилася порівняно з серпнем на 0,2–2,1%.

Зростання заробітної плати спостерігалось у 21 регіоні – від 0,6% у Кіровоградській області до 6,2% у Закарпатській. Зменшення нарахувань

(на 0,6–2,8%) відбулося у Тернопільській, Хмельницькій, Івано-Франківській, Чернігівській та Сумській областях.

Продовжує утримуватися високий рівень диференціації розмірів заробітної плати за видами економічної діяльності. Найвищий рівень оплати праці у вересні спостерігався на авіаційному транспорті, у фінансовій діяльності, а серед промислових видів діяльності – у добуванні паливно-енергетичних корисних копалин та виробництві коксу, продуктів нафтоперероблення, де заробітна плата працівників в 1,5–2,9 раза перевищила середній показник по економіці.

Водночас абсолютний розмір заробітної плати працівників рибальства та рибництва, сільського господарства, мисливства та пов'язаних з ними послуг, охорони здоров'я та соціальної допомоги, а також виробництва текстилю, одягу, хутра, шкіри та виробів зі шкіри був на 33,2–47,7% нижчим від середнього рівня по економіці.

Дані про розмір заробітної плати за видами економічної діяльності наведено у таблиці.

	Нараховано в середньому на штатного працівника у вересні 2009р.					
	за місяць				за оплачену годину	
	у % до				грн.	у % до серпня 2009р.
	грн.	серпня 2009р.	вересня 2008р.	середнього рівня по економіці		
Усього	1964	102,3	102,5	100,0	12,53	95,0
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	1301	100,0	112,6	66,2	7,83	95,0
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	1516	110,4	104,1	77,2	9,31	100,7
Рибальство, рибництво	1027	103,8	111,8	52,3	6,42	95,8
Промисловість	2203	102,2	100,8	112,2	14,23	95,2
Будівництво	1652	103,9	80,4	84,1	11,81	94,9
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	1594	101,2	97,0	81,2	10,27	93,3
Діяльність готелів та ресторанів	1350	105,1	100,3	68,8	8,59	94,5
Діяльність транспорту та зв'язку	2476	102,5	102,4	126,1	15,58	95,4
діяльність наземного транспорту	2222	103,3	95,5	113,2	13,84	97,4
діяльність водного транспорту	2798	112,6	143,5	142,5	17,77	104,7
діяльність авіаційного транспорту	5655	98,5	141,1	287,9	34,15	90,9
додаткові транспортні послуги та допоміжні операції	2726	100,4	100,2	138,8	17,09	93,8
діяльність пошти та зв'язку	2191	106,1	110,0	111,6	14,11	96,7
Фінансова діяльність	4057	100,6	111,7	206,6	24,58	92,2
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	2354	107,4	104,6	119,9	14,61	99,1
з них дослідження і розробки	2727	109,7	107,4	138,9	16,86	100,7

Продовження

	Нараховано в середньому на штатного працівника у вересні 2009р.					
	за місяць				за оплачену годину	
	у % до				грн.	у % до серпня 2009р.
	грн.	серпня 2009р.	вересня 2008р.	середнього рівня по економіці		
Державне управління	2600	94,9	100,4	132,4	15,57	87,0
Освіта	1642	109,4	108,4	83,6	11,30	100,8
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1313	98,5	111,0	66,8	7,92	92,1
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	1823	101,5	116,0	92,9	11,72	94,1
з них діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг	1913	101,8	119,4	97,4	12,47	93,9

Середній розмір оплати праці в усіх регіонах був вищим за прожитковий мінімум для працездатної особи, разом з тим лише у 4 із них заробітна плата перевищила середню по Україні: у м.Києві – 3250 грн., Донецькій області – 2193 грн., Київській – 2039 грн., Дніпропетровській – 2027 грн. Найнижчий рівень заробітної плати, який не перевищував 77% від середнього по економіці, спостерігався у Тернопільській, Волинській та Чернігівській областях.

У вересні п.р. кожен працівник відпрацював 140 годин, тобто на 18,6% більше, ніж у серпні п.р. Коефіцієнт використання табельного фонду робочого часу становив 79,5%, що на 5,7 в.п. більше порівняно з серпнем, проте на 3,5 в.п. менше, ніж у вересні 2008р. Виходячи з обсягів виконаних робіт (послуг) і випуску продукції, завантаження працівників відповідно до встановленої тривалості робочого часу в цілому по економіці становило 95,8% штатної кількості (10,1 млн. осіб), у промисловості – 91,2% (2,5 млн. осіб). Ці показники були меншими, ніж у серпні п.р. (відповідно 95,9% та 91,3%) й вересні 2008р. (98,9% та 95,7%).

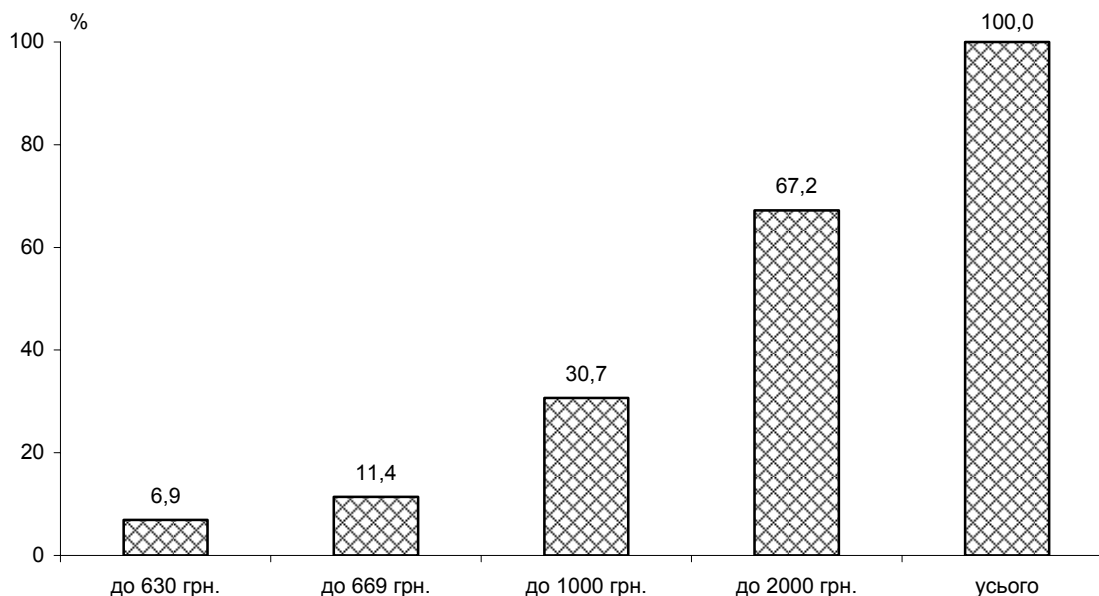
Динаміку показників використання робочого часу характеризують дані, наведені в таблиці.

	2009р.		Довідково: вересень 2008р.
	вересень	серпень	
Фонд робочого часу на одного штатного працівника, год.			
табельний	176	160	176
фактично відпрацьований	140	118	146
оплачений	157	145	162
Коефіцієнт використання табельного фонду робочого часу, %	79,5	73,8	83,0

За результатами обстеження підприємств, установ, організацій, серед 9,9 млн. працівників, які відпрацювали 50% і більше робочого часу, встановленого на вересень п.р., 0,7 млн. осіб (6,9%) мали нарахування у межах мінімальної заробітної плати. Найбільша частка таких працівників була зайнята на підприємствах видів діяльності з низьким рівнем середньої заробітної плати: у рибному господарстві (кожен п'ятий працівник), а також на підприємствах торгівлі та сільського господарства (кожен шостий та сьомий працівник відповідно). Більш ніж третина працівників, які мали нарахування в межах мінімальної заробітної плати, повністю відпрацювали місячну норму робочого часу.

Загалом у кожного дев'ятого працівника нарахована заробітна плата не перевищувала прожиткового мінімуму для працездатної особи, а у двох третин була нижчою за середній її рівень по країні (1964 грн.). Водночас кожен десятий працівник отримав заробітну плату, яка перевищувала 3500 грн. Переважна більшість таких працівників була зайнята у видах діяльності з високим рівнем оплати праці, зокрема на підприємствах авіаційного транспорту, у фінансових установах, у видобуванні паливно-енергетичних корисних копалин (третина у кожному виді діяльності).

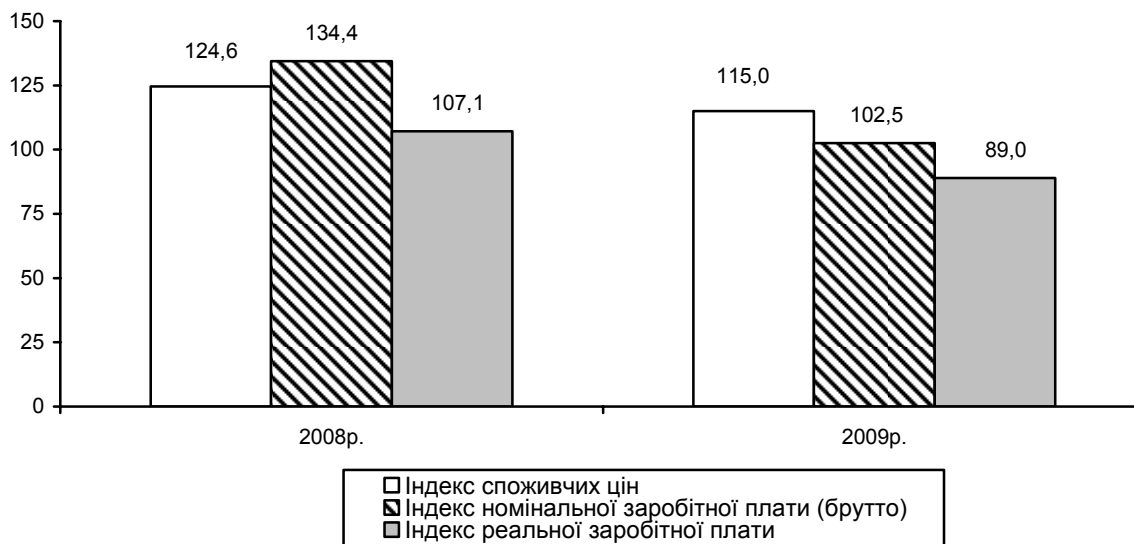
**Розподіл кількості найманих працівників
за розмірами заробітної плати,
нарахованої за вересень 2009 року
(кумулятивно)**

Індекс реальної заробітної плати у вересні п.р. порівняно з серпнем становив 101,5%, а відносно вересня 2008р. – 89,0%.

Динаміку реальної заробітної плати відображає діаграма.

Індекси заробітної плати та споживчих цін
(вересень у % до вересня попереднього року)

Зменшення реальної заробітної плати за останні 12 місяців (відносно вересня 2008р.) відбулося в усіх регіонах, найбільше – у Донецькій (на 14,3%), Запорізькій (на 14,1%), Луганській (на 13,9%) і Черкаській (на 12,6%) областях.

Упродовж вересня 2009р. загальна сума **заборгованості з виплати заробітної плати** зросла на 3,7%, або на 59 млн.грн., і на 1 жовтня становила 1679 млн.грн., що на 41,3% більше показника на початок року.

Якщо в цілому по економіці обсяг невиключеної заробітної плати на початок жовтня становив 7,9% фонду оплати праці, нарахованого за вересень, то серед видів економічної діяльності він коливався від 0,2% у державному управлінні до 44,0% у рибальстві, рибництві. У регіональному розрізі найвищим рівень такого співвідношення був у Луганській (16,3% фонду оплати праці), Кіровоградській (15,5%), Сумській (13,9%), Донецькій (12,3%), Харківській (11,9%) та Житомирській (11,7%) областях, а найнижчим – у Івано-Франківській (2,3%) та Чернівецькій (2,5%) областях.

Як і раніше, понад дві третини суми заборгованості на початок вересня припадали на підприємства промисловості (54,9%) та будівництва (16,4%), при цьому майже третина – на Донецьку область (18,8%) та м.Київ (10,8%).

Збільшення суми боргу у вересні п.р. спостерігалось у 17 регіонах країни, найсуттєвіше – у Луганській (на 43,6 млн.грн.) та Харківській (на 22,9 млн.грн.) областях.

Зростання заборгованості відбулося в основному за рахунок економічно активних підприємств, про що свідчать дані, наведені в таблиці.

	Сума невиключеної заробітної плати на 1 жовтня 2009р.			
	усього	у т.ч. на підприємствах		
		економічно активних	банкрутах	економічно неактивних
Млн.грн.	1679,2	1166,5	444,6	68,1
У % до				
1 вересня 2009р.	103,7	105,2	100,5	99,3
1 січня 2009р.	141,3	153,4	121,5	109,8
Структура боргу	100,0	69,4	26,5	4,1

Упродовж вересня п.р. заборгованість працівникам **економічно активних підприємств** збільшилася на 5,2%, або на 57 млн.грн., і на 1 жовтня становила 1166 млн.грн.

Серед видів економічної діяльності найвагомніше сума невиключеної заробітної плати збільшилася на підприємствах з добування вугілля, лігніту і торфу (на 22,9 млн.грн.), будівництва (на 21,0 млн.грн.), а також виробництва машин та устаткування (на 11,4 млн.грн.).

У регіональному розрізі збільшення суми заборгованості економічно активних підприємств спостерігалось у 16 регіонах – від 0,6% у Чернівецькій області до 50,3% у Луганській. Водночас в 11 регіонах зафіксоване зменшення боргу на 0,1–33,5%.

Дані щодо заборгованості працівникам економічно активних підприємств у регіональному аспекті наведено в таблиці.

	Сума невиключеної заробітної плати працівникам економічно активних підприємств на 1 жовтня 2009р.				Структура боргу, %
	усього, млн.грн.	у % до			
		1 вересня 2009р.	1 січня 2009р.	загальної суми заборгованості по регіону	
Україна	1166,5	105,2	153,4	69,4	100,0
Автономна					
Республіка Крим	30,7	102,6	132,1	43,1	2,6
Вінницька	25,9	90,1	135,4	72,8	2,2
Волинська	18,8	97,8	215,4	85,1	1,6
Дніпропетровська	44,3	99,9	126,3	51,6	3,8
Донецька	172,2	97,6	124,7	54,6	14,8
Житомирська	37,9	105,0	146,3	80,3	3,3
Закарпатська	8,3	77,7	142,8	63,9	0,7
Запорізька	49,2	102,1	137,1	75,0	4,2
Івано-Франківська	6,3	92,0	151,5	69,2	0,6
Київська	41,6	102,1	228,4	87,9	3,6

Продовження					
	Сума несплаченої заробітної плати працівникам економічно активних підприємств на 1 жовтня 2009р.			Структура боргу, %	
	усього, млн.грн.	у % до			
		1 вересня 2009р.	1 січня 2009р.		загальної суми заборгованості по регіону
Кіровоградська	39,8	104,4	161,7	76,1	3,4
Луганська	131,0	150,3	231,6	76,8	11,2
Львівська	70,4	99,7	147,7	79,4	6,0
Миколаївська	13,7	70,4	104,2	43,6	1,2
Одеська	36,0	103,3	157,9	71,5	3,1
Полтавська	23,4	110,0	143,5	70,9	2,0
Рівненська	14,8	106,3	197,6	78,0	1,3
Сумська	36,6	89,1	175,4	59,7	3,1
Тернопільська	7,5	106,0	179,9	50,9	0,6
Харківська	130,5	121,6	135,3	88,3	11,2
Херсонська	15,1	66,5	96,3	69,2	1,3
Хмельницька	12,6	109,7	170,1	53,4	1,1
Черкаська	15,4	85,9	131,1	52,2	1,3
Чернівецька	4,0	100,6	92,0	69,2	0,3
Чернігівська	20,7	107,8	127,9	71,3	1,8
м.Київ	154,8	105,2	201,5	85,2	13,3
м.Севастополь	5,0	113,2	122,8	77,8	0,4

Упродовж вересня 2009р. кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату, збільшилася на 3,0% і на 1 жовтня становила 428,5 тис. осіб, або 4,1% від загальної кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 2400 грн., що на 22,2% більше від середньої заробітної плати за вересень п.р.

Серед регіонів найбільша питома вага працівників, яким не виплачено заробітну плату, зафіксована у Житомирській (13,5% від загальної кількості штатних працівників регіону), Луганській (10,5%), Харківській (6,1%), Київській (6,0%) та Волинській (5,6%) областях.

Заборгованість із виплати заробітної плати з бюджетів усіх рівнів протягом вересня п.р. майже не змінилась і на початок жовтня становила 19,5 млн.грн. (1,7% від обсягу боргу економічно активних підприємств), для порівняння на початок року ця сума становила 7,3 млн.грн.

Сума заробітної плати, не виплаченої працівникам підприємств-банкрутів, протягом вересня п.р. збільшилася на 0,5% і на початок жовтня становила 444,6 млн.грн. У Миколаївській, Черкаській, Хмельницькій та Донецькій областях частка цих підприємств перевищила 40%, а в Автономній Республіці Крим – половину від загальної суми боргу.

Сума заборгованості на економічно неактивних підприємствах на 1 жовтня становила 68,1 млн.грн. Якщо в цілому по країні на цю категорію підприємств припадає 4,1% від загальної суми боргу, то ситуація в регіонах значно різниться. Найбільше заборгували своїм працівникам економічно неактивні підприємства Тернопільської області (33% від загальної суми боргу в регіоні), у Дніпропетровській частка таких підприємств становила 12%, а в Миколаївській – 8%. За видами економічної діяльності більше половини загальної суми боргу цієї категорії підприємств утворено у промисловості та будівництві.

У вересні 2009р. **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг отримували 2,1% сімей країни.** Серед регіонів найбільша питома вага сімей, які отримували субсидії, у Кіровоградській, Житомирській та Вінницькій областях (4,1–3,5%), а найменша – у м.Севастополі, Дніпропетровській та Рівненській областях (0,1–0,7%).

У січні–вересні 2009р. **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг призначено 567,0 тис. сімей,** що становило 86,6% від загальної кількості сімей, які звернулися за субсидіями, з них у міських поселеннях – 415,4 тис. сімей, у сільській місцевості – 151,6 тис. сімей.

Загальна сума призначених субсидій у січні–вересні 2009р. становила 46,8 млн.грн., з неї у міських поселеннях – 42,6 млн.грн., у сільській місцевості – 4,2 млн.грн.

Середня сума призначеної субсидії на одну сім'ю у вересні 2009р. становила 74 грн.

Сума нарахованих субсидій для відшкодування витрат на житлово-комунальні послуги у січні–вересні 2009р. становила 568,2 млн.грн. Перераховано організаціям, що надають сім'ям житлово-комунальні послуги, включаючи погашення заборгованості попередніх періодів, 622,3 млн.грн. (110%).

Крім того, 239,6 тис. сімей (76,5% із числа тих, які звернулися) було призначено субсидії готівкою для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, з них у міських поселеннях – 53,0 тис. сімей, у сільській місцевості – 186,6 тис. сімей.

За січень–вересень 2009р. загальна сума субсидій готівкою, призначених сім'ям для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, становила 82,8 млн.грн., з неї у міських поселеннях – 21,2 млн.грн., у сільській місцевості – 61,6 млн.грн.

Середній розмір призначеної у вересні 2009р. субсидії цього виду на одну сім'ю становив 356 грн.

У січні–вересні 2009р. загальна сума субсидій готівкою, отриманих сім'ями для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, становила 82,5 млн.грн.

У січні–вересні 2009р. **населенням країни сплачено за житлово-комунальні послуги**, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 19,1 млрд.грн. (99,5% нарахованих за цей період сум).

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг зменшилась у вересні 2009р. порівняно з серпнем на 1,7% і на початок жовтня становила 8618,7 млн.грн., середній термін заборгованості населення за всі послуги склав 4 місяці.

У вересні 2009р. мали борг за 3 місяці та більше: за централізоване опалення – 30,8% власників особових рахунків, вивезення побутових відходів – 27,8%, утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 26,9%, централізоване водопостачання та водовідведення – 23,1%, газопостачання – 21,4%.

За даними міністерств та інших органів виконавчої влади, по закладах освіти, що знаходяться в їхньому підпорядкуванні, **заборгованість із виплат стипендій та грошового забезпечення студентів, курсантів та учнів** на 1 листопада 2009р. становила 68,3 тис.грн.

РИНОК ПРАЦІ

Упродовж січня–вересня 2009р. на підприємства, установи та організації¹ (далі – підприємства) було прийнято 1810,8 тис. осіб, в той же час було звільнено 2279,8 тис. осіб (відповідно 16,9% та 21,3% від середньооблікової кількості штатних працівників). Суттєве перевищення рівня вибуття над рівнем прийому зафіксовано у будівництві (на 17,2 в.п.), водному транспорті (на 14,7 в.п.), фінансових установах (на 13,6 в.п.), на підприємствах торгівлі, ремонту автомобілів та предметів особистого вжитку (на 10,5 в.п.), а також на підприємствах більшості видів промислової діяльності, зокрема у виробництві іншої неметалевої мінеральної продукції (на 14,1 в.п.), виробництві транспортних засобів та устаткування (на 13,5 в.п.), виробництві машин та устаткування (на 12,1 в.п.), металургійному виробництві та виробництві готових металевих виробів (на 11,6 в.п.). Слід зазначити, що переважна більшість працівників (82,7%), як і у відповідному періоді 2008р., залишили робочі місця за власним бажанням. У січні–вересні з причин скорочення штатів було звільнено 140,4 тис. осіб, або 6,2% вибулих, тоді як у січні–вересні 2008р. – 57,6 тис. осіб, або 2,2% відповідно.

Зазначені тенденції зумовили скорочення середньооблікової кількості штатних працівників підприємств на 6,4%, або на 736,5 тис. осіб, порівняно з відповідним періодом 2008р.

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств у вересні п.р. становила 10,5 млн. осіб. Порівняно з серпнем вона скоротилася на 0,3%, або на 32,5 тис. осіб, зокрема у промисловості – на 17,2 тис., будівництві – на 8,5 тис.

У вересні п.р. зберігалася тенденція до скорочення показників обсягів вимушеної неповної зайнятості. Так, кількість працівників, які перебували у відпустках із дозволу та ініціативи адміністрації, порівняно з серпнем п.р. скоротилася на 42,8 тис. осіб, або на 12,5%, і становила 297,9 тис. осіб (2,8% кількості штатних працівників).

Кількість працюючих у режимі скороченого робочого дня (тижня) у вересні п.р. порівняно з попереднім місяцем зменшилася на 29,9 тис. і становила 1,0 млн. осіб (9,4% кількості штатних працівників). Найбільш поширеним такий режим роботи був у Запорізькій області, де в зазначених умовах працював кожний п'ятий працівник, Луганській – кожний сьомий, Дніпропетровській – кожний восьмий.

¹ Тут і далі по розділу без урахування працівників статистично малих підприємств і у фізичних осіб-підприємців.

Обсяги вимушеної неповної зайнятості за причинами та видами діяльності наведено на діаграмі.

Рівень вимушеної неповної зайнятості за окремими видами економічної діяльності у вересні 2009 року

(у % до кількості штатних працівників відповідного виду діяльності)

Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, скоротилася з 558,7 тис. осіб на 1 жовтня п.р. до 526,3 тис. осіб на 1 листопада п.р.

Офіційного статусу безробітних на зазначену дату набули 96,6% незайнятих громадян, із них 78,6% отримували допомогу по безробіттю. Серед безробітних кожний другий раніше займав місце робітника, майже кожний третій – посаду службовця, а кожний шостий не мав професійної підготовки.

Основні тенденції щодо зареєстрованого безробіття наведено в таблиці.

	Кількість зареєстрованих безробітних			
	на 1 листопада 2009р., тис. осіб	у % до		
		1 жовтня 2009р.	1 січня 2009р.	1 листопада 2008р.
Безробітні – всього	508,4	93,7	60,2	95,9
з них				
жінки	294,4	95,9	63,3	87,3
молодь у віці до 35 років	202,4	96,3	61,9	103,2
особи, які потребують особливого соціального захисту	102,7	97,9	73,4	94,1
вивільнені з економічних причин	60,0	98,6	196,5	229,3
особи, які проживають у сільській місцевості	175,3	91,3	41,1	67,9

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по країні за жовтень п.р. знизився на 0,1 в.п. і на 1 листопада становив 1,8% населення працездатного віку. Зменшення зазначеного показника відбулося переважно у сільській місцевості, де він знизився на 0,2 в.п. та становив 2,1% населення працездатного віку, а в міських поселеннях – на 0,1 в.п. (1,7% населення працездатного віку).

Невідповідність попиту на робочу силу її пропозиції у професійно-кваліфікаційному та територіальному розрізі зумовлює високий рівень міжрегіональної диференціації безробіття, як зареєстрованого, так і визначеного за методологією МОП.

	Кількість зареєстрованих безробітних на 1 листопада 2009р., тис. осіб	У % до			Довідково: кількість безробітних працездатного віку (за методологією МОП), у середньому за I півріччя 2009р. ¹	
		1 жовтня 2009р.	1 січня 2009р.	населення працездатного віку	тис. осіб	у % до економічно активного населення працездатного віку
Україна	508,4	93,7	60,2	1,8	2007,9	9,9
Автономна Республіка Крим	13,7	109,9	52,5	1,1	67,7	7,6
Вінницька	20,7	92,8	49,9	2,2	84,8	12,1
Волинська	12,1	88,6	47,8	2,0	44,9	10,2
Дніпропетровська	37,7	93,8	72,4	1,8	130,4	8,3
Донецька	45,6	93,9	83,0	1,7	213,2	10,5
Житомирська	22,6	90,9	68,6	3,0	68,5	12,3
Закарпатська	12,6	91,0	54,9	1,7	59,4	10,8
Запорізька	27,0	100,2	75,2	2,4	72,4	8,7
Івано-Франківська	17,6	89,0	56,9	2,1	51,9	9,7
Київська	16,7	91,4	61,1	1,6	67,0	8,9
Кіровоградська	15,1	94,8	59,2	2,5	50,5	11,6
Луганська	18,7	90,5	53,9	1,3	86,7	8,5
Львівська	28,3	91,0	67,2	1,8	100,6	9,3
Миколаївська	15,3	97,4	59,0	2,1	55,2	10,2
Одеська	14,5	95,0	48,4	1,0	79,3	7,7
Полтавська	27,4	96,0	64,6	3,1	77,5	11,8
Рівненська	17,1	91,8	53,6	2,5	69,5	14,2
Сумська	19,5	93,4	65,0	2,7	63,8	12,7
Тернопільська	11,9	90,7	36,3	1,9	57,1	12,9
Харківська	30,0	94,6	64,6	1,7	111,9	8,9
Херсонська	8,7	103,2	41,2	1,3	52,7	10,6
Хмельницька	16,1	90,4	48,0	2,1	62,1	10,8

Продовження						
	Кількість зареєстрованих безробітних на 1 листопада 2009р., тис. осіб	У % до			Довідково: кількість безробітних працездатного віку (за методологією МОП), у середньому за I півріччя 2009р. ¹	
		1 жовтня 2009р.	1 січня 2009р.	населення працездатного віку	тис. осіб	у % до економічно активного населення працездатного віку
Черкаська	23,6	95,6	62,5	3,1	69,8	12,0
Чернівецька	9,3	88,7	51,1	1,7	37,9	10,8
Чернігівська	17,7	92,1	58,0	2,8	62,3	13,0
м.Київ	7,0	91,0	70,1	0,4	97,6	7,2
м.Севастополь	1,9	97,1	96,5	0,8	13,2	7,6

¹ Дані наведено за результатами вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності.

Скорочення обсягів зареєстрованого безробіття у жовтні п.р. спостерігалось в усіх регіонах країни, крім Автономної Республіки Крим, Запорізької та Херсонської областей. Значне зменшення кількості зареєстрованих безробітних відбулося у Волинській і Чернівецькій областях.

Слід зазначити, що у січні–вересні 2009р. середня тривалість зареєстрованого безробіття порівняно з аналогічним періодом 2008р. збільшилася на 1 місяць і на кінець вересня п.р. становила 7 місяців. Проте кількість безробітних, які перебували на обліку державної служби зайнятості 1 рік і більше, за цей період зменшилася більш ніж на третину та на кінець вересня п.р. становила 33,3 тис. осіб, або 6,2% від загальної чисельності зареєстрованих безробітних.

Кон'юнктура зареєстрованого ринку праці характеризувалась значним перевищенням пропозиції робочої сили над її попитом, про що свідчать дані, наведені в таблиці.

(на кінець місяця)						
	Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку, тис. осіб		Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць, вакантних посад, тис. осіб		Навантаження незайнятого населення (на 10 вільних робочих місць, вакантних посад), осіб	
	2009р.	2008р.	2009р.	2008р.	2009р.	2008р.
Січень	930,0	691,2	86,5	175,0	108	39
Лютий	924,9	693,6	78,5	182,6	118	38
Березень	897,8	659,6	84,5	194,6	106	34
Квітень	827,4	624,1	85,1	194,7	97	32
Травень	752,0	592,1	85,3	205,6	88	29

Продовження

	Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку, тис. осіб		Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць, вакантних посад, тис. осіб		Навантаження незайнятого населення (на 10 вільних робочих місць, вакантних посад), осіб	
	2009р.	2008р.	2009р.	2008р.	2009р.	2008р.
Червень	671,0	555,0	76,2	207,2	88	27
Липень	622,1	537,5	72,3	201,8	86	27
Серпень	584,4	525,7	72,8	197,5	80	27
Вересень	558,7	538,2	74,2	198,6	75	27
Жовтень	526,3	560,5	77,5	177,5	68	32

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених підприємствами, установами та організаціями у службі зайнятості, у жовтні 2009р. збільшилася на 3,4 тис., або на 4,5%, і на кінець місяця становила 77,5 тис.

Із зазначеної кількості вільних робочих місць (вакансій) майже половина передбачалася для робітників, більше третини – для службовців та кожне шосте вільне робоче місце – для осіб, які не мають професії.

За останніми даними, у загальній кількості вільних робочих місць (вакантних посад) кожне п'яте було на підприємствах переробної промисловості, сьоме – у державному управлінні, кожне восьме – на підприємствах торгівлі та ремонту автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку.

Навантаження незайнятого населення, яке перебувало на обліку державної служби зайнятості, знизилося з 75 осіб на 10 вільних робочих місць (вакантних посад) на кінець вересня п.р. до 68 осіб на кінець жовтня. За регіонами зазначений показник коливався від 3 осіб у м.Києві до 556 осіб у Черкаській області.

(на кінець жовтня)

	Кількість громадян, не зайнятих трудовою діяльністю, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, тис. осіб		Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць, вакантних посад, тис. осіб		Навантаження незайнятого населення (на 10 вільних робочих місць, вакантних посад), осіб	
	2009р.	2008р.	2009р.	2008р.	2009р.	2008р.
Україна	526,3	560,5	77,5	177,5	68	32
Автономна						
Республіка Крим	14,7	18,1	3,1	6,9	47	26
Вінницька	21,4	24,1	1,2	3,4	171	70
Волинська	12,6	18,5	1,5	4,6	84	40
Дніпропетровська	38,9	31,2	7,7	18,6	51	17

	Кількість громадян, не зайнятих трудовою діяльністю, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, тис. осіб		Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць, вакантних посад, тис. осіб		Продовження Навантаження незайнятого населення (на 10 вільних робочих місць, вакантних посад), осіб	
	2009р.	2008р.	2009р.	2008р.	2009р.	2008р.
Донецька	47,1	36,5	4,4	20,1	108	18
Житомирська	23,2	23,5	2,0	4,7	118	51
Закарпатська	13,1	18,7	1,1	2,6	119	73
Запорізька	27,9	22,2	1,7	6,2	162	36
Івано-Франківська	18,1	24,9	0,5	1,7	381	149
Київська	17,2	16,8	2,9	8,5	58	20
Кіровоградська	15,6	15,1	1,0	3,1	160	48
Луганська	19,8	23,5	2,6	4,9	76	48
Львівська	29,0	33,4	1,7	4,6	174	73
Миколаївська	15,9	16,4	1,4	3,2	117	51
Одеська	15,2	19,3	3,1	5,7	49	34
Полтавська	28,1	26,3	2,8	6,7	101	40
Рівненська	17,7	23,4	1,3	5,3	134	44
Сумська	20,1	19,8	1,1	2,7	183	73
Тернопільська	12,3	21,0	1,5	2,6	84	81
Харківська	31,0	30,2	3,4	8,8	90	34
Херсонська	9,2	14,7	1,9	5,9	48	25
Хмельницька	16,6	20,0	0,4	1,5	432	134
Черкаська	24,5	22,1	0,4	1,8	556	122
Чернівецька	9,5	13,4	0,7	1,6	130	86
Чернігівська	18,2	20,5	1,7	4,0	106	51
м.Київ	7,4	5,5	25,1	35,4	3	2
м.Севастополь	2,0	1,4	1,3	2,4	15	6

За сприяння державної служби зайнятості у жовтні 2009р. було працевлаштовано 70,3 тис. осіб, що на 23,8% більше, ніж у вересні п.р. Серед працевлаштованих незайнятих осіб жінки становили 43,8%, а молодь у віці до 35 років – 40,2%.

Рівень працевлаштування незайнятих громадян у жовтні 2009р. порівняно з вереснем п.р. зріс на 2,3 в.п. та становив 10,6%. Зростання зазначеного показника за вказаний період спостерігалось в усіх регіонах країни, крім Автономної Республіки Крим та Запорізької області.

Ситуацію в регіональному розрізі характеризують дані, наведені в таблиці.

	Кількість працевлаштованих у жовтні 2009р.			Рівень працевлаштування ¹ , %		
	тис. осіб	у % до вересня 2009р.	у % до жовтня 2008р.	у жовтні 2009р.	у вересні 2009р.	у жовтні 2008р.
Україна	70,3	123,8	65,6	10,6	8,3	15,1
Автономна Республіка Крим	1,6	79,4	58,0	8,5	11,3	12,1
Вінницька	2,5	108,9	58,7	9,5	8,3	14,4
Волинська	2,7	146,6	67,9	16,1	10,5	16,9
Дніпропетровська	3,8	118,0	55,7	7,8	6,4	16,7
Донецька	5,2	138,8	75,4	8,9	6,2	14,7
Житомирська	3,4	144,2	73,6	11,6	7,8	15,5
Закарпатська	2,5	147,4	77,4	14,6	9,6	13,9
Запорізька	1,7	92,4	49,8	5,4	5,8	12,8
Івано-Франківська	3,6	151,1	65,9	15,0	9,5	16,9
Київська	2,0	107,3	62,6	9,1	8,0	15,1
Кіровоградська	2,1	120,3	63,9	10,8	8,7	16,6
Луганська	3,9	151,5	77,3	14,7	9,6	16,6
Львівська	4,4	143,7	71,3	11,8	7,9	14,7
Миколаївська	2,2	108,7	75,9	11,0	10,1	14,0
Одеська	1,7	152,3	52,7	9,2	6,0	13,9
Полтавська	2,7	104,9	69,9	7,9	7,3	12,0
Рівненська	2,9	102,4	72,2	12,8	11,6	13,9
Сумська	2,3	164,1	62,7	9,3	5,7	15,0
Тернопільська	2,2	121,4	47,9	13,6	10,7	17,1
Харківська	4,0	119,3	71,9	10,5	8,6	14,7
Херсонська	1,1	110,2	36,2	9,1	8,6	15,6
Хмельницька	2,8	99,0	76,5	12,8	12,0	14,6
Черкаська	2,2	111,1	53,9	7,5	6,7	14,9
Чернівецька	1,2	206,7	51,9	10,4	4,8	14,2
Чернігівська	2,1	156,9	56,0	9,3	5,7	14,6
м.Київ	3,2	105,7	101,7	27,0	23,8	34,4
м.Севастополь	0,3	103,9	100,3	12,2	11,5	17,0

¹ Розраховано як відношення чисельності незайнятих осіб, працевлаштованих державною службою зайнятості, до загальної чисельності осіб, які перебували на обліку впродовж звітного періоду.

У січні–вересні 2009р. кожний четвертий незайнятий громадянин отримав роботу у сільському господарстві, мисливстві та лісовому господарстві, кожний п'ятий – у переробній промисловості й на підприємствах торгівлі та ремонту автомобілів, побутових виробів і

предметів особистого вжитку. Разом з тим порівняно з січнем–вереснем 2008р. спостерігалось зниження (на 35,4%, або на 303,3 тис. осіб) обсягів працевлаштування незайнятого населення, зокрема на підприємствах переробної промисловості – на 84,0 тис. осіб, торгівлі та ремонту автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку – на 80,0 тис. осіб, у сільському господарстві, мисливстві та лісовому господарстві – на 37,9 тис. осіб.

Серед працевлаштованих більше половини зайняли місця робітників, 20,9% – посади службовців, 23,3% – місця, які не потребують спеціальної підготовки.

Із Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття у жовтні 2009р. на допомогу по безробіттю було витрачено 335,7 млн.грн. Середньооблікова кількість безробітних, які її отримували впродовж зазначеного місяця, становила 515,1 тис. осіб. Середній розмір допомоги у жовтні 2009р. становив 651,68 грн., що дорівнює законодавчо встановленому розміру мінімальної за робітної плати (650 грн.).

ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ

На 1 жовтня 2009р. в Україні, за оцінкою, проживало 46011,3 тис. осіб. Упродовж січня–вересня 2009р. чисельність населення зменшилася на 132,4 тис. осіб, що у розрахунку на 1000 жителів становило 3,8 особи.

Зменшення чисельності населення країни відбулося виключно за рахунок природного скорочення – 142,1 тис. осіб, водночас зафіксовано міграційний приріст населення – 9,7 тис. осіб.

Порівняно з січнем–вереснем 2008р. обсяг природного скорочення зменшився на 49,4 тис. осіб, або з 5,5 до 4,1 особи на 1000 жителів. Природне скорочення населення спостерігалось у 22 регіонах країни, і тільки у м.Києві, Закарпатській, Рівненській, Волинській та Івано-Франківській областях зареєстровано природний приріст населення (відповідно 3204, 1858, 1626, 623 і 35 осіб).

Природний рух населення у січні–вересні 2009р. характеризувався зростанням народжуваності та зменшенням смертності, а також суттєвим перевищенням числа померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих припадало 73 народжені дитини.

	Усього, тис.		Січень–вересень 2009р. у % до січня–вересня 2008р.	На 1000 осіб ¹	
	січень– вересень 2009р.	січень– вересень 2008р.		січень– вересень 2009р.	січень– вересень 2008р.
Кількість народжених живими	386,9	375,7	103,0	11,2	10,9
крім того, кількість мертвонароджених	2544 ²	2538 ²	100,2	6,5 ³	6,7 ³
Кількість померлих у т.ч. дітей віком до 1 року	529,0	567,2	93,3	15,3	16,4
	3607 ²	3766 ²	95,8	9,3 ⁴	10,4 ⁴
Природне скорочення населення	142,1	191,5	74,2	4,1	5,5
Кількість шлюбів	237,9	238,8	99,6	6,9	6,9
Кількість розлучень	106,4	124,1	85,8	3,1	3,6

¹ Тут і далі по розділу показники наводяться в розрахунку за рік.

² Осіб (одиниць).

³ На 1000 народжених живими та мертвими.

⁴ На 1000 живонароджених.

Упродовж січня–вересня 2009р. спостерігалася значна диференціація рівня народжуваності: від 9,1 народжених на 1000 жителів у Сумській об-

ласті до 15,0 у Рівненській, про що свідчать дані, наведені в таблиці.

Кількість народжених на 1000 жителів, ‰	Регіони з відповідними показниками народжуваності
11,2	Україна
До 10,2	Сумська, Луганська, Чернігівська, Черкаська, Донецька, Полтавська, Харківська
10,2–11,1	Запорізька, Кіровоградська, Вінницька, Миколаївська, Хмельницька
11,2–12,1	Севастополь (міськрада), Дніпропетровська, Херсонська, Тернопільська, м.Київ, Житомирська, Львівська, Київська, Автономна Республіка Крим
12,2–13,1	Одеська, Чернівецька, Івано-Франківська
Понад 13,1	Закарпатська, Волинська, Рівненська

Одночасно із зростанням народжуваності зменшився рівень смертності: з 16,4 померлих на 1000 населення у січні–вересні 2008р. до 15,3 – у січні–вересні 2009р. Найвищий рівень смертності зафіксовано у Чернігівській області (19,7‰), найнижчий – у м.Києві (10,2‰).

Кількість померлих на 1000 жителів, ‰	Регіони з відповідними показниками смертності
15,3	Україна
До 14,3	м.Київ, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Чернівецька, Рівненська, Волинська
14,3–15,2	Тернопільська, Севастополь (міськрада), Автономна Республіка Крим, Одеська
15,3–16,2	Херсонська, Харківська, Запорізька, Миколаївська, Вінницька
16,3–17,2	Хмельницька, Дніпропетровська, Київська, Донецька, Черкаська, Житомирська, Луганська
Понад 17,2	Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Чернігівська

За 9 місяців 2009р. було зареєстровано 2544 мертвонароджені, що на 6 більше порівняно з відповідним періодом минулого року, натомість дітей, померлих у віці до 1 року, було зареєстровано на 159 менше.

Основними причинами смерті дітей віком до 1 року були окремі стани, що виникають у перинатальному періоді, природжені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії, зовнішні причини смерті, хвороби нервової системи, хвороби органів дихання, деякі інфекційні та паразитарні хвороби, що ілюструє наведена нижче діаграма. Залишається високою частка немовлят, причина смерті яких медичними працівниками не була встановлена, – 5,0%.

Структура причин смерті дітей віком до 1 року

Серед причин смерті населення у січні–вересні 2009р., як і в січні–вересні 2008р., перше місце посідають хвороби системи кровообігу, друге – новоутворення, третє – зовнішні причини смерті.

	Осіб		У % до підсумку		На 100 тис. осіб ¹	
	січень– вересень 2009р.	січень– вересень 2008р.	січень– вересень 2009р.	січень– вересень 2008р.	січень– вересень 2009р.	січень– вересень 2008р.
Усього померлих	529026	567189	100,0	100,0	1535,0	1637,0
у т.ч. від						
хвороб системи						
кровообігу	344620	359924	65,1	63,5	1000,0	1038,8
новоутворень	65989	66804	12,5	11,8	191,5	192,8
зовнішніх причин						
смерті	36695	46630	6,9	8,2	106,5	134,6
із них від						
транспортних						
нещасних випадків	4633	7379	0,9	1,3	13,4	21,3
випадкових утоплень						
та занурень у воду	2708	3091	0,5	0,5	7,9	8,9
випадкових отруєнь						
та дії алкоголю	4230	6048	0,8	1,1	12,3	17,5
навмисних						
самоушкоджень	7719	7277	1,5	1,3	22,4	21,0
наслідків нападу з						
метою вбивства чи						
нанесення ушкодження	2353	2856	0,4	0,5	6,8	8,2

¹ Див. виноску 1 на стор. 83.

Інтенсивність укладання шлюбів у січні–вересні 2009р. порівняно з відповідним періодом минулого року не змінилася і склала 6,9‰, а показник розлучень зменшився з 3,6‰ до 3,1‰.

У січні–вересні 2009р., як і у відповідному періоді 2008р., в Україні спостерігався міграційний приріст населення – 9,7 тис. осіб. Міграційний приріст відбувся у 15 регіонах, у 12 регіонах зафіксовано міграційне скорочення.

	Усього, тис.		Січень–вересень 2009р. у % до січня–вересня 2008р.	На 1000 осіб ¹	
	січень– вересень 2009р.	січень– вересень 2008р.		січень– вересень 2009р.	січень– вересень 2008р.
Усі потоки міграції					
число прибулих	455,6	507,2	89,8	13,2	14,7
число вибулих	445,9	497,3	89,7	12,9	14,4
міграційний приріст (скорочення)	9,7	9,9	98,3	0,3	0,3
Внутрішня міграція					
число прибулих	431,4	480,9	89,7	12,5	13,9
число вибулих	431,4	480,9	89,7	12,5	13,9
міграційний приріст (скорочення)	х	х	х	х	х
Зовнішня міграція					
число прибулих	24,2	26,3	92,3	0,7	0,8
число вибулих	14,5	16,4	88,6	0,4	0,5
міграційний приріст (скорочення)	9,7	9,9	98,3	0,3	0,3

¹ Див. виноску 1 на стор. 83.

Більше половини прибулих в Україну зареєстрували своє місце проживання у п'яти регіонах (Одеській області, м.Києві, Автономній Республіці Крим, Донецькій та Харківській областях).

КРИМІНОГЕННА СИТУАЦІЯ

За повідомленням органів внутрішніх справ, прокуратури та податкової міліції, протягом січня–жовтня 2009р. зареєстровано 363 тис. злочинів, що на 8,9% більше, ніж у січні–жовтні 2008р., з числа яких 4,8 тис. виявлено податковою міліцією.

Із загального числа зафіксованих органами внутрішніх справ і прокуратури кримінальних проявів 35,7% (на 0,3 в.п. більше, ніж у січні–жовтні 2008р.) – тяжкі та особливо тяжкі.

У загальній кількості злочинів 52,4% становили злочини проти власності, 14,5% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 5,4% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, 4,9% – злочини проти життя та здоров'я особи, 4,7% – злочини у сфері службової діяльності, 3,9% – злочини проти громадського порядку та моральності, 3,5% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 3,3% – злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, 2,9% – злочини проти громадської безпеки, 2,1% – злочини у сфері господарської діяльності.

Протягом 10 місяців 2009р. скоєно 2094 умисні вбивства і замах на вбивство, 657 зґвалтувань і замахів на зґвалтування.

Кількість крадіжок (130,1 тис.) порівняно із січнем–жовтнем 2008р. збільшилась на 46,8%, грабежів (22,9 тис.) та розбоїв (4,2 тис.) – відповідно на 7,2% та 8,1%.

Органами внутрішніх справ і прокуратури України за січень–жовтень 2009р. виявлено 359 організованих груп та злочинних організацій, що скоїли 3993 злочини, з яких 84,4% (на 3,5 в.п. більше, ніж у січні–жовтні 2008р.) становили тяжкі та особливо тяжкі.

Найбільше зростання кількості злочинів, скоєних організованими групами та злочинними організаціями, спостерігалось у Полтавській, Закарпатській областях та м.Києві (відповідно в 3; 2,1 й у 2,8 раза).

Кількість потерпілих від злочинів за січень–жовтень 2009р. становила 210,7 тис. осіб (на 19,7% більше, ніж у січні–жовтні 2008р.), з числа яких 62,3 тис. – жінки, 12,9 тис. – пенсіонери та 9,2 тис. – неповнолітні. Найбільша кількість потерпілих (64,1%) від крадіжок – 112,2 тис. та грабежів – 22,8 тис. осіб, серед яких кожна третя особа – жінка (43 тис. осіб). У дорожньо-транспортних пригодах на території країни постраждало 8,9 тис. осіб, з яких 22,8% – загинуло. Усього внаслідок злочинних діянь заги-

нуло 5529 осіб, з числа яких 17,2% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 33,1% було вбито.

Із загального числа причетних до злочинів осіб (176,8 тис.), встановлених органами внутрішніх справ, 23% раніше вже ставали на злочинний шлях, з яких кожний другий має незняту або непогашену судимість, 16,5% вчинили злочин у групі, 15% знаходились у стані алкогольного сп'яніння. З числа виявлених осіб 14% – жінки, 5,9% – неповнолітні. Питома вага працездатних осіб, підозрюваних у скоєнні злочинів, які на момент учинення злочину не працювали і не навчались, становила 67,3%.

Голова Держкомстату

О.Г. Осауленко

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ КРАЇН СПІВДРУЖНОСТІ НЕЗАЛЕЖНИХ ДЕРЖАВ (СНД) У СІЧНІ–ВЕРЕСНІ 2009 РОКУ*

У січні–вересні 2009р. в економіці більшості країн СНД зберігалась рецесія. Порівняно з січнем–вереснем 2008р. у середньому по країнах СНД знизились темпи зростання валового внутрішнього продукту на 9% (у січні–вересні 2008р. спостерігався приріст на 7%), виробництва промислової продукції – на 14% (приріст на 2%), перевезення вантажів – на 19% (приріст на 4%), роздрібного товарообороту – на 6% (приріст на 16%).

Основні соціально-економічні показники країн СНД у січні–вересні 2009 року

(відсотків до січня–вересня 2008р.)					
	Валовий внутрішній продукт (у постійних цінах)	Промислова продукція (у постійних цінах)	Індекси цін виробників промис- лової продукції	Індекси спожив- чих цін	Роздрібний товарооборот (у постійних цінах; за всіма каналами реалізації)
Азербайджан	106,1	105,0	69,4	102,1	108,5
Білорусь	99,7	95,5	116,1	113,9	102,6
Вірменія	81,7	88,6	100,8	102,9	100,8 ¹
Казахстан	96,8 ²	99,0	70,6	107,8	89,2 ¹
Киргизстан	102,9	88,5	110,7	109,1	103,0
Молдова	92,2 ³	75,7	96,3	100,2	95,3 ^{1,4}
Росія	88,2 ²	86,5	92,6	112,5	94,7 ¹
Таджикистан	102,7	90,0	92,5	107,2	110,1
Узбекистан ⁵	108	109,1	...	...	117,7 ³
Україна	82,2 ⁶	71,6	105,1	116,8	83,8
СНД	91	86	93	112	94

* За даними публікації Міждержавного статистичного комітету СНД "Социально-экономическое положение стран Содружества Независимых Государств в январе–сентябре 2009 года".

¹ Без обороту підприємств харчування.

² Індекс випуску продукції за основними видами економічної діяльності, що обчислюється на основі даних щодо змін фізичного обсягу виробництва продукції сільського господарства, видобутку корисних копалин, обробної промисловості, виробництва та розподілення електроенергії, газу та води, будівництва, транспорту та зв'язку, роздрібної та оптової торгівлі (у Казахстані – включаючи зв'язок).

³ І півріччя 2009р. до І півріччя 2008р.

⁴ Торговельні організації.

⁵ Тут і далі по розділу інформація офіційних публікацій, у тому числі в Інтернеті.

⁶ II квартал 2009р. до II кварталу 2008р.

**Зміна основних соціально-економічних показників
у вересні порівняно з серпнем 2009 року**

	(відсотків)			
	Промислова продукція (у постійних цінах)	Роздрібний товарооборот (у постійних цінах; за всіма каналами реалізації)	Індекси цін виробників промислової продукції	Індекси споживчих цін
Азербайджан	93,5	103,0	106,2	100,4
Білорусь	100,4	97,5	100,6	100,3
Вірменія	106,4	105,5 ¹	101,4	100,7
Казахстан	101,5	103,9 ¹	104,2	100,4
Киргизстан	97,7	99,0	101,1	100,2
Молдова	112,3	99,1 ^{1,2}	100,9	100,6
Росія	105,1	100,3 ¹	101,2	100,0
Таджикистан	108,3	107,6	98,6	100,4
Україна	101,9	98,1 ²	103,6	100,8
СНД	104	100,4	102	100,3

¹ Без обороту підприємств харчування.

² Торговельні організації.

Падіння **промислового виробництва** по місяцях III кварталу 2009р. порівняно з відповідними місяцями 2008р. дещо уповільнилось. Так, у вересні 2009р. порівняно з вереснем 2008р. у середньому по країнах СНД падіння промислового виробництва становило 9%, у червні, липні та серпні – на 12%.

У вересні п.р. порівняно з серпнем у середньому по країнах СНД зафіксовано приріст промислового виробництва на 4% (у вересні 2008р. – на 1%). Зниження промислового виробництва у вересні порівняно з серпнем спостерігалось в Азербайджані (на 6,5%) та Киргизстані (на 2,3%), головним чином, через скорочення виробництва електроенергії у цих країнах і видобутку газу – в Азербайджані.

Ціни виробників промислової продукції у січні–вересні 2009р. порівняно з відповідним періодом 2008р. у середньому по країнах СНД знизились на 7% (у січні–вересні 2008р. зросли на 30%). Зростання цін спостерігалось у Білорусі (на 116,1%), Вірменії (на 100,8%), Киргизстані (на 110,7%) та Україні (на 105,1%); зниження – в Азербайджані (на 30,6%) і Казахстані (на 29,4%).

У вересні 2009р. порівняно з серпнем ціни виробників промислової продукції зросли в середньому по країнах СНД на 2% (у відповідному періоді минулого року – знизились на 5%). В Азербайджані, Казахстані, Україні приріст цін становив 3,6–6,2%, Білорусі, Киргизстані, Молдові та Росії – 0,6–1,2%; у Таджикистані – падіння на 1,4%.

Індекси цін виробників промислової продукції

	До попереднього місяця			(відсотків)
	липень	серпень	вересень	Січень–вересень до січня–вересня минулого року
Азербайджан				
2008р.	99,7	94,6	88,8	125,6
2009р.	106,8	100,2	106,2	69,4
Білорусь				
2008р.	103,1	101,6	101,5	113,6
2009р.	100,1	100,7	100,6	116,1
Вірменія				
2008р.	101,0	98,4	99,0	106,0
2009р.	101,7	108,7	101,4	100,8
Казахстан				
2008р.	107,2	100,0	92,4	150,2
2009р.	103,3	103,8	104,2	70,6
Киргизстан				
2008р.	103,1	100,5	96,6	129,0
2009р.	100,2	102,7	101,1	110,7
Молдова				
2008р.	99,7	100,0	100,5	112,5
2009р.	99,4	100,3	100,9	96,3
Росія				
2008р.	105,4	100,5	95,0	127,9
2009р.	101,8	101,4	101,2	92,6
Таджикистан				
2008р.	102,0	95,6	96,8	121,8
2009р.	103,6	108,8	98,6	92,5
Україна				
2008р.	103,6	101,8	98,2	137,8
2009р.	100,7	101,8	103,6	105,1
СНД				
2008р.	105	101	95	130
2009р.	102	102	102	93

Видобуток паливно-енергетичних корисних копалин. Порівняно з січнем–вереснем 2008р. обсяги виробництва (у постійних цінах) на підприємствах з видобутку паливно-енергетичних корисних копалин зросли в Азербайджані на 7,9%, Казахстані – на 6,6%; знизились – у Росії – на 1,8%, Україні – на 5,9%. У паливній промисловості Білорусі приріст становив 12,4%.

В основних видобувних країнах СНД (за винятком Росії) спостерігалось зростання видобутку газу. Зростання обсягів видобутку нафти (включаючи газовий конденсат) спостерігалось в Азербайджані, Казахстані та Росії; зменшення – в Україні. Порівняно з січнем–вереснем 2008р. скоротився видобуток вугілля в Казахстані, Росії та Україні.

**Видобуток паливно-енергетичних корисних копалин
у січні–вересні 2009 року**

	Нафта, включаючи газовий конденсат		Газ		Вугілля	
	млн.т	у % до січня–вересня 2008р.	млрд.м ³	у % до січня–вересня 2008р.	млн.т	у % до січня–вересня 2008р.
Азербайджан	37,8	108	12,2	104	–	–
Казахстан	56,2	107	26,0	108	68,9	87
Росія	367	100,6	403	81	212	87
Україна	3,0	95	15,8	102	41,0	92

У січні–вересні 2009р. порівняно з січнем–вереснем 2008р. приріст виробництва нафтопродуктів спостерігався у Білорусі; зменшення – в Азербайджані та Казахстані. Зменшення виробництва топкового мазуту в Азербайджані (у 3,6 раза) зумовлене ширшим використанням природного газу. Автомобільного бензину та топкового мазуту в січні–вересні 2009р. порівняно з відповідним періодом минулого року вироблено більше у Росії; дизельного палива та топкового мазуту – в Україні. Скоротилось виробництво автомобільного бензину в Україні, дизельного палива – у Росії.

**Виробництво нафтопродуктів
у січні–вересні 2009 року**

	Бензин автомобільний		Дизельне паливо		Мазут топковий	
	млн.т	у % до січня–вересня 2008р.	млн.т	у % до січня–вересня 2008р.	млн.т	у % до січня–вересня 2008р.
Азербайджан	0,9	99	1,6	95	0,2	28
Білорусь	2,6	104	5,0	102	4,6	107
Казахстан	1,9	98	3,2	93	2,3	93
Росія	26,8	101	50,2	98	47,6	100,9
Україна	2,4	96	2,9	106	1,8	101

Електроенергетика. Зменшення виробництва електроенергії у січні–вересні 2009р. (як і в січні–липні та січні–серпні) порівняно з відповідними періодами минулого року в середньому по країнах СНД залишається на рівні 8%.

Виробництво електроенергії у січні–вересні 2009 року

	Млрд.кВт.год	У % до січня–вересня 2008р.	Довідково: січень–вересень 2008р. у % до січня–вересня 2007р.
Азербайджан	13,3	89	98
Білорусь	21,7	85	112
Вірменія	4,2	87	106
Казахстан	56,0	95	108
Киргизстан	7,7	85	83
Молдова	0,7	95	101
Росія	714	93	104
Таджикистан	12,2	99,3	87
Україна	124	85	102
СНД	953	92	104

Металургійне виробництво. Показники за січень–вересень 2009р. свідчать про подальше скорочення виробництва основних видів металургійної продукції. Випуск готового прокату чорних металів та сталевих труб порівняно з відповідним періодом минулого року зменшено в Росії – відповідно на 21% та 26%, в Україні – на третину.

Машинобудування. У січні–вересні 2009р. виробництво вантажних та легкових автомобілів становило в Росії відповідно лише 28% та 38% випуску січня–вересня 2008р., Україні – 19% та 16%; тракторів – у Білорусі – 63%, Росії – 42%, Україні – 12%.

Хімічне виробництво. Порівняно з січнем–вереснем 2008р. виробництво сірчаної кислоти зменшилось у Росії на 18%, Україні – на 52%; мінеральних добрив – у Білорусі – на 46%, Росії – на 19%, Україні – на 25%; синтетичних смол та пластмас – у Білорусі – на 13%, Росії – на 5%, Україні – на 39%. Менше вироблено шин у Білорусі на 7%, Росії – на 34%, Україні – на 39%.

Унаслідок загальнооекономічної рецесії постраждали підприємства з виробництва основних будівельних матеріалів. У січні–вересні 2009р. виробництво цементу зменшилось порівняно з відповідним періодом минулого року в середньому по країнах СНД на 22%, у т.ч. в Азербайджані – на 21%, Вірменії – на 46%, Казахстані – на 4%, Киргизстані – на 51%, Росії – на 20%, Україні – на 39%.

Виробництво харчових продуктів. Порівняно з січнем–вереснем 2008р. зросло виробництво м'яса в Азербайджані, Білорусі, Казахстані, Росії та Таджикистані (на 7–15%); продукції з незбираного молока – в Азербайджані (на 3%), Росії (на 0,9%), Таджикистані (на 6%); тваринного масла – у Білорусі (на 19%); олії – в Азербайджані (на 34%), Білорусі (на

31%), Казахстані – на 8%, Киргизстані (на 6%), Росії та Україні у зв'язку зі збільшенням поставок масляної сировини на переробку відповідно на 47% та 61%. Більше вироблено борошна у Вірменії (на 6%), Білорусі та Росії (на 1%), Казахстані (на 4%), Киргизстані (на 33%), Таджикистані (на 5%); макаронних виробів – у Вірменії (на 21%), Білорусі (на 9%), Росії (на 3%); цукру-піску – в Білорусі (на 16%).

Менше вироблено тваринного масла в Казахстані, Киргизстані, Молдові, Росії та Україні (на 10–16%); олії – у Таджикистані (на 42%); борошна – у Молдові (на 11%), Україні (на 9%); продукції з незбираного молока – у Білорусі (на 2%), Вірменії (на 7%), Казахстані (на 11%); цукру-піску – в Казахстані (на 31%), Росії (на 17%).

Виробництво текстильної та швейної продукції. У січні–вересні 2009р. виробництво тканин у Білорусі, Казахстані, Киргизстані та Україні зменшилось порівняно з січнем–вереснем 2008р. на 21–27%, Росії – на 5%. Випуск трикотажних виробів у Білорусі та Росії майже не змінився; знизився – у Вірменії – на 11%, Молдові – на 22%, Україні – на 32%.

Виробництво побутової техніки. Порівняно з січнем–вереснем 2008р. телевізорів випущено менше у Білорусі на 43%, Казахстані – на 21%, Росії – на 55%, Україні – на 58%; холодильників – у Росії – на 30%, Україні – на 47%; пральних машин – у Білорусі – на 5%, Казахстані – на 14%, Росії – на 25%, Україні – на 35%.

Станом на 1 жовтня 2009р. порівняно з цією ж датою минулого року в середньому по країнах СНД **поголів'я** великої рогатої худоби не змінилось, свиней – зросло на 6%, овець та кіз – на 4%.

Поголів'я худоби на 1 жовтня 2009 року

	Велика рогата худоба		У т.ч. корови		Свині		Вівці та кози	
	тис. голів	у % до 1 жовтня 2008р.	тис. голів	у % до 1 жовтня 2008р.	тис. голів	у % до 1 жовтня 2008р.	тис. голів	у % до 1 жовтня 2008р.
господарства усіх категорій								
Азербайджан	2580	102	1251	102	9	69	8374	102
Білорусь	4171	100,2	1409	99,0	4055	101	191	109
Вірменія	662	103	291	97	183	147	618	102
Казахстан	6828	102	2808	102	1836	97	19999	104
Молдова	223	97	164	96	371	131	898	103
Росія	21731	98	9119	98	18794	106	23940	103
Таджикистан	1837	104	946	104	0,5	83	4246	106
Україна	5539	96	2850	94	7462	108	1999	104

Тваринництво. У січні–вересні 2009р. порівняно із відповідним періодом попереднього року в середньому по країнах СНД збільшилось

виробництво основних видів тваринницької продукції. Худоби та птиці на забій (у живій вазі) та яєць вироблено на 5% більше (у відповідному періоді минулого року – відповідно на 5% та 1%), молока – на 1% більше (як і у січні–вересні 2008р.). М'яса та молока вироблено менше у Вірменії та Україні; яєць – у Киргизстані. У Молдові спостерігалось зростання темпів виробництва худоби та птиці на забій та яєць. Так, у січні–вересні 2009р. їх вироблено на 13% більше, тоді як у I півріччі – м'яса – на 5% більше, яєць – на 7%.

Виробництво основних видів тваринницької продукції у січні–вересні 2009 року

	Худоба та птиця на забій (у живій вазі)			Молоко			Яйця		
	тис. т.	у% до січня–вересня 2008р.	ДОВІДКОВО: січень – вересень 2008р. у% до січня–вересня 2007р.	тис. т.	у% до січня–вересня 2008р.	ДОВІДКОВО: січень – вересень 2008р. у% до січня–вересня 2007р.	млн. шт.	у% до січня–вересня 2008р.	ДОВІДКОВО: січень – вересень 2008р. у% до січня–вересня 2007р.
господарства усіх категорій									
Азербайджан	227	100,5	102	1076	103	103	896	110	111
Білорусь	943	111	104	5230	106	104	2626	102	103
Вірменія	79	96	104	546	94	103	484	126	104
Казахстан	1051	102	104	4343	102	103	2541	113	111
Киргизстан	241	101	101	1033	103	103	291	99,6	99,6
Молдова	92	113	75	432	100,7	89	462	113	72
Росія	6302	107	108	25910	100,2	101	29969	104	99
Таджикистан	84	104	109	422	103	105	144	137	128
Узбекистан	...	...	106	...	...	106	...	...	109
Україна	1889	99,6	100,4	9222	99	96	12220	105	106
у т.ч. господарства населення і селянські (фермерські) господарства									
Азербайджан	198	103	100,5	1065	102	103	483	106	102
Білорусь	92	95	95	866	94	89	932	98	99
Вірменія	75	98	103	542	93	103	311	143	110
Казахстан	947	101	104	4205	102	103	1129	100,7	104
Киргизстан	239	102	101	1023	104	103	201	105	100,6
Молдова	72	112	68	420	100,8	89	274	104	69
Росія	2410	100,2	101	14626	99,9	102	7867	100,0	99,3
Таджикистан	81	105	110	409	104	106	66	105	116
Узбекистан	...	...	106	...	...	106	...	...	111
Україна ¹	868	94	95	7437	97	96	5568	102	99,9

¹ Без селянських (фермерських) господарств.

У січні–вересні 2009р. порівняно з відповідним періодом попереднього року **обсяг інвестицій в основний капітал** у середньому по країнах СНД скоротився на 18%, у січні–серпні п.р. – на 17%, січні–липні – на 16%, у І півріччі – на 15% (у відповідних періодах минулого року спостерігався приріст на 13%, 14%, 15% та 17%.)

Підприємствами транспорту (без трубопроводів) у січні–вересні 2009р. у середньому по країнах СНД **перевезено вантажів** на 19% менше, ніж у відповідному періоді попереднього року, а в січні–липні та січні–серпні п.р. – на 20% менше (у відповідних періодах минулого року приріст становив 4%). **Вантажооборот** у січні–вересні 2009р. знизився на 16%, у січні–серпні – на 18%, у січні–липні – на 19% (у відповідних періодах 2008р. приріст становив 6%, 6% і 7%).

Перевезення вантажів і вантажооборот підприємств транспорту¹ у січні–вересні 2009 року

	Перевезення вантажів			Вантажооборот		
	млн.т	у % до січня–вересня 2008р.	<u>ДОВІДКОВО:</u> січень–вересень 2008р. у % до січня–вересня 2007р.	млрд. ткм	у % до січня–вересня 2008р.	<u>ДОВІДКОВО:</u> січень–вересень 2008р. у % до січня–вересня 2007р.
Азербайджан	91,2	99,3	105,7	17,8	92,9	101,7
Білорусь	177,6	94,1	106,7	38,7	87,5	105,9
Вірменія	5,9	104,8	86,5	0,6	98,8	92,8
Казахстан	1265	88,7	103,1	184,0	89,6	108,5
Киргизстан	17,0	106,7	115,6	1,3	96,0	115,7
Молдова	5,5	40,8	105,7	1,9	49,0	108,4
Росія	2151	77,1	102,8	1539	84,9	105,1
Таджикистан	33,8	114,8	113,6	2,2	116,8	109,4
Україна	390,2	70,2	106,9	171,4	69,8	107,0

¹ В усіх країнах СНД (крім Молдови) з урахуванням комерційних вантажних автоперевезень, виконаних підприємствами-фізичними особами; у Казахстані, Молдові та Росії – з урахуванням комерційних перевезень вантажними автомобілями нетранспортних підприємств.

Підприємствами транспорту (крім міського електричного і легкового таксомоторного) у січні–вересні 2009р. **перевезено пасажирів** у середньому по країнах СНД на 1% менше (у січні–вересні 2008р. – на 2% більше); **пасажирооборот** зменшився на 7% (збільшився на 5%).

Пасажирські перевезення та пасажирооборот підприємств транспорту¹ у січні–вересні 2009 року

(без міського електричного і легкового таксомоторного транспорту)						
	Перевезення пасажирів			Пасажирооборот		
	млн. осіб	у % до січня–вересня 2008р.	<u>ДОВІДКОВО:</u> січень–вересень 2008р. у % до січня–вересня 2007р.	млрд. пас.км	у % до січня–вересня 2008р.	<u>ДОВІДКОВО:</u> січень–вересень 2008р. у % до січня–вересня 2007р.
Азербайджан	791,4	106,7	106,5	12,5	104,0	106,3
Білорусь	991,0	96,0	86,1	12,2	91,9	88,7
Вірменія	153,8	100,7	92,4	2,7	98,5	99,8
Казахстан	6150	107,8	101,9	71,1	104,9	101,0
Киргизстан	371,5	108,5	106,6	5,3	102,3	108,6
Молдова ²	72,7	92,9	109,1	2,2	87,8	109,6
Росія ³	11113	95,2	102,1	312,6	90,8	105,8
Таджикистан	327,7	104,7	106,9	5,5	107,8	113,5
Україна	3365	93,0	105,5	87,4	91,4	106,3

¹ В усіх країнах СНД з урахуванням пасажирських перевезень, виконаних приватними фірмами та комерційними автопідприємствами на автобусних маршрутах загального користування; у Казахстані – з урахуванням комерційних перевезень пасажирів нетранспортними підприємствами та підприємцями.

² Січень–серпень.

³ Без морського транспорту.

Протягом 9 місяців п.р. у країнах СНД помітно погіршився стан споживчого ринку, що зумовило скорочення реальних обсягів товарообороту. У середньому по країнах СНД порівняно з січнем–вереснем минулого року **роздрібний товарооборот** у постійних цінах знизився на 6%, а у вересні 2009р. порівняно з вереснем 2008р. – на 10% (у відповідних періодах минулого року – зріс на 17%).

У січні–вересні 2009р. порівняно з відповідним періодом минулого року у більшості країн СНД спостерігалось уповільнення зростання цін, а в Азербайджані, Киргизстані та Молдові – навіть зниження цін порівняно з початком року.

**Індекси споживчих цін
у січні–вересні 2008 та 2009 років**

(відсотків)

	Вересень до грудня попереднього року		Середньомісячні темпи зростання у січні–вересні		Січень–вересень 2009р. до січня– вересня 2008р.
	2008р.	2009р.	2008р.	2009р.	
Азербайджан	114,8	98,3	101,5	99,8	102,1
Білорусь	109,4	107,9	101,0	100,8	113,9
Вірменія	104,2	102,7	100,5	100,3	102,9
Казахстан	108,1	104,7	100,9	100,5	107,8
Киргизстан	115,6	98,3	101,6	99,8	109,1
Молдова	106,7	97,1	100,7	99,7	100,2
Росія	110,6	108,1	101,1	100,9	112,5
Таджикистан	112,7	104,5	101,3	100,5	107,2
Україна	116,1	109,1	101,7	101,0	116,8

**Індекси споживчих цін
у лютому–вересні 2008 та 2009 років**

(відсотків до попереднього місяця)

	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень
Азербайджан								
2008р.	102,2	103,1	103,1	102,3	100,1	99,7	100,0	100,9
2009р.	99,2	99,3	99,8	99,8	99,4	100,8	100,1	100,4
Білорусь								
2008р.	100,7	100,8	101,2	101,3	100,6	100,8	100,2	101,0
2009р.	101,2	100,6	100,4	100,3	100,4	100,4	99,8	100,3
Вірменія								
2008р.	101,1	101,4	101,1	101,3	99,5	97,8	99,3	100,5
2009р.	98,2	101,4	103,2	101,6	99,7	97,3	99,6	100,7
Казахстан								
2008р.	100,8	100,6	100,9	101,0	101,2	100,9	100,8	100,6
2009р.	100,8	100,8	100,8	100,7	100,4	100,3	100,2	100,4
Киргизстан								
2008р.	101,7	102,3	101,1	103,0	104,3	100,0	99,7	100,7
2009р.	100,3	99,6	100,4	100,3	99,5	98,6	99,0	100,2
Молдова								
2008р.	101,5	101,1	101,6	101,5	98,9	99,1	100,7	100,6
2009р.	98,9	99,2	100,3	100,2	99,7	99,4	98,9	100,6
Росія								
2008р.	101,2	101,2	101,4	101,4	101,0	100,5	100,4	100,8
2009р.	101,7	101,3	100,7	100,6	100,6	100,6	100,0	100,0
Таджикистан								
2008р.	100,7	100,9	101,9	102,1	101,4	101,5	101,8	100,7
2009р.	100,3	100,5	99,9	100,9	100,8	100,3	100,9	100,4
Україна								
2008р.	102,7	103,8	103,1	101,3	100,8	99,5	99,9	101,1
2009р.	101,5	101,4	100,9	100,5	101,1	99,9	99,8	100,8

Із січня по червень 2009р. у Білорусі ціни зростали в середньому за місяць на 1,2%, а в липні–вересні – на 0,2%, Казахстані – відповідно на 0,6% та 0,3%, Росії – на 1,2% та 0,2%, Україні – на 1,4% та 0,2%; у Вірменії ціни у першій половині року в середньому щомісяця підвищувались на 0,8%, а в липні–вересні – знижувались на 0,8%, Киргизстані – відповідно на 0,1% та 0,7%; а в Азербайджані, навпаки, протягом перших шести місяців вони знижувались кожен місяць у середньому на 0,5%, а в наступні три місяці – зростали (на 0,4%); у Молдові ціни знижувались протягом цих двох періодів і майже однаковими темпами.

**Індекси споживчих цін¹ на товари та послуги
у січні–вересні 2008 та 2009 років**

(вересень у % до грудня попереднього року)				
	Усього товарів та послуг	У тому числі		
		продовольчі товари	непродовольчі товари	послуги
Азербайджан				
2008р.	114,8	119,5	108,5	109,1
2009р.	98,3	94,6	99,0	107,4
Білорусь				
2008р.	104,2	101,1	105,2	109,7
2009р.	102,7	96,6	111,3	109,5
Вірменія				
2008р.	109,4	109,5	106,0	113,8
2009р.	107,9	105,3	109,3	111,6
Казахстан				
2008р.	108,1	108,9	106,1	109,1
2009р.	104,7	102,4	106,9	105,8
Киргизстан				
2008р.	115,6	115,2	112,1	127,8
2009р.	98,3	93,5	108,0	104,2
Молдова				
2008р.	106,7	104,9	103,6	114,2
2009р.	97,1	90,5	100,4	100,6
Росія				
2008р.	110,6	112,1	106,5	114,1
2009р.	108,1	105,8	108,3	111,0
Таджикистан				
2008р.	112,7	114,5	104,4	121,2
2009р.	104,5	102,2	105,2	113,6
Україна				
2008р.	116,1	121,6 ²	...	...
2009р.	109,1	106,6 ²	...	...

¹ При розрахунку індексів споживчих цін товарів та послуг в усіх країнах, крім Росії, використовується групування (категорії) Класифікації індивідуального споживання за цілями (КІСЦ), яка є однією з функціональних класифікацій, що застосовується у СНР.

² Продукти харчування та безалкогольні напої.

У вересні п.р. порівняно з серпнем у більшості країн СНД спостерігалось зростання цін. В Азербайджані, Білорусі, Казахстані, Киргизстані, Таджикистані та Україні темпи зростання цін були дещо нижчими, ніж у вересні 2008р., у Вірменії, навпаки, – вищими; у Молдові ціни зростали однаковими темпами (на 0,6%); у Росії ціни у вересні п.р. не змінювались (у минулому році – зросли на 0,8%).

В усіх країнах СНД спостерігалось або уповільнення темпів зростання цін на продовольчі товари, або їх зниження порівняно зі зростанням у січні–вересні 2008р. За 9 місяців п.р. ціни на товари продовольчої групи у Молдові знизились на 9,5%, Киргизстані – на 6,5%, Азербайджані – на 5,4%, Вірменії – на 3,4%, тоді як у минулому році спостерігалось їх зростання. У Білорусі, Казахстані, Росії, Таджикистані та Україні ціни на продовольчі товари у січні–вересні п.р. зростали повільнішими темпами, ніж у відповідному періоді минулого року.

У вересні 2009р. порівняно з серпнем у деяких країнах СНД відбулось незначне підвищення цін на продовольчі товари. В Азербайджані, Вірменії, Киргизстані, Таджикистані та Україні відбулось підвищення цін на 0,1–0,4% (у вересні 2008р. – на 0,1–1,1%), Молдові – на 0,6% (на 1,3%); у Росії спостерігалось зниження цін на 0,8%, а у вересні минулого року – зростання на 0,7%, у Казахстані – відповідно на 0,3% та на 0,1%.

Середній рівень **номінальної заробітної плати**, нарахованої у вересні 2009р., збільшився порівняно з попереднім місяцем у Вірменії та Киргизстані на 3%, Росії й Україні – на 2%, Таджикистані – на 14%; зменшився – в Азербайджані – на 3%, Білорусі – на 2%, Казахстані та Молдові – на 1%. У вересні 2008р. темпи зростання номінальної заробітної плати в Білорусі, Вірменії, Киргизстані, Росії, Таджикистані та Україні коливались у межах 1–16%; в Азербайджані, Казахстані, Молдові відбулось зниження на 0,4–4,5%.

Динаміка номінальної заробітної плати у січні–вересні 2009 року

(відсотків до відповідного місяця 2008р.)

	Січень	Березень	Червень	Липень	Серпень	Вересень
Азербайджан	126,5	126,3	120,0	113,2	111,4	108,7
Білорусь	121,4	118,3	113,5	111,9	111,0	108,3
Вірменія	113,5	111,0	108,5	110,3	109,7	109,7
Казахстан	112,7	112,6	109,4	110,3	108,4	108,9
Киргизстан	123,3	113,7	115,1	114,0	117,9	116,7
Молдова	112,8	111,5	103,4	104,1	105,6	109,9
Росія	115,5	111,9	108,2	106,0	105,8	104,9
Таджикистан	139,4	140,3	132,4	126,6	125,8	124,3
Україна	109,4	106,8	105,2	104,1	102,5	102,5

Темп зростання номінальної заробітної плати в середньому у січні–вересні п.р. порівняно з січнем–вереснем 2008р. становив в Азербайджані та Білорусі 115%, Вірменії – 112%, Казахстані – 111%, Киргизстані – 117%, Молдові – 110%, Росії – 109%, Таджикистані – 132%, Україні – 105%.

Реальна середньомісячна заробітна плата, розрахована з урахуванням зростання споживчих цін, у січні–вересні 2009р. в Азербайджані перевищила рівень відповідного періоду минулого року на 13%, Білорусі – на 1%, Вірменії – на 9%, Казахстані – на 3%, Киргизстані – на 8%, Молдові – на 10%, Таджикистані – на 23%, у Росії – зменшилась на 3%, Україні – на 10%.

Індекси реальної заробітної плати у січні–вересні 2009 року

	Січень	Березень	Червень	Липень	Серпень	Вересень
	у % до відповідного місяця 2008р.					
Азербайджан	113,0	120,6	122,2	114,0	112,2	110,0
Білорусь	105,5	102,4	100,1	99,1	98,7	97,0
Вірменія	109,2	109,9	104,8	107,0	106,0	105,8
Казахстан	103,7	103,4	101,7	103,2	102,0	102,7
Киргизстан	104,2	100,1	109,8	110,3	114,8	114,3
Молдова	106,7	110,4	104,2	103,2	108,0	112,5
Росія	101,9	98,2	96,7	94,6	94,8	94,8
Таджикистан	128,1	127,2	124,8	120,7	121,0	119,9
Україна	88,8	89,7	91,4	90,0	88,7	89,0
	у % до попереднього місяця					
Азербайджан	101,1	100,4	101,9	96,8	100,1	96,8
Білорусь	88,3	105,0	103,2	101,6	101,0	97,7
Вірменія	76,8	98,2	101,5	110,0	92,7	102,2
Казахстан	83,9	105,9	105,6	101,0	98,2	98,8
Киргизстан	69,3	107,4	106,1	100,2	97,9	102,9
Молдова	85,3	105,3	103,9	99,6	99,0	98,8
Росія	77,2	104,7	106,3	97,4	97,4	102,0
Таджикистан	85,2	107,5	113,0	95,0	94,5	113,8
Україна	81,1	104,0	105,8	101,4	95,8	101,5

У січні–вересні 2009р. **мінімальний розмір оплати праці** переглядався у Білорусі, Вірменії, Казахстані, Молдові, Росії й Україні (в Азербайджані він переглядався у вересні 2008р., у Киргизстані – у січні 2007р., у Таджикистані – у липні 2008р.). Відносно середньої номінальної заробітної плати встановлений мінімум у вересні 2009р. дорівнював в Азербайджані 26%, Білорусі та Молдові – 22%, Вірменії – 30%, Казахстані – 20%, Киргизстані – 5%, Росії – 23%, Таджикистані – 18% та Україні – 32%.

Середня номінальна заробітна плата у столицях країн СНД у серпні 2009р. перевищувала середню заробітну плату в цілому по країні: в Єревані в

1,1 раза, Мінську та Кишиневі – в 1,3, Астані та Бішкеку – в 1,5, Москві – в 1,7, Душанбе – в 2,2, Києві – в 1,6 раза.

За офіційними курсами валют, встановленими національними (центральними) банками країн СНД, середня заробітна плата в Азербайджані у вересні 2009р. становила 361 дол. США, у вересні 2008р. – 328 дол., Білорусі – відповідно – 365 і 446, Вірменії – 268 і 306, Казахстані – 451 і 522, Киргизстані – 145 і 155, Молдові – 243 і 251, Росії – 607 і 702, Таджикистані – 75 і 77, Україні – 246 і 395 дол. США.

Курси валют, встановлені національними (центральними) банками країн СНД

(на кінець місяця)

	Вересень 2008р.		Вересень 2009р.		<u>Довідково:</u> грудень 2008р.	
	за 1 дол. США	за 1 євро	за 1 дол. США	за 1 євро	за 1 дол. США	за 1 євро
Азербайджанських манатів	0,8070	1,1793	0,8035	1,1745	0,8010	1,1292
Білоруських рублів	2111	3030	2764	4034	2200	3077
Вірменських драмів	302,12	434,33	384,28	562,24	306,73	435,00
Казахських тенге	119,81	171,96	150,95	220,10	120,77	170,89
Киргизьких сомів	36,669	53,533	43,629	64,015	39,418	55,479
Молдовських леїв	10,36	14,86	11,50	16,75	10,40	14,74
Російських рублів	25,25	36,37	30,09	44,01	29,38	41,44
Таджицьких сомоні	3,409	4,991	4,382	6,224	3,417	4,587
Туркменських манатів	14250	20503	2,85	4,168	14250	20178
Узбецьких сумів	1330,0	1928,9	1499,0	2184,8	1393,0	2050,4
Українських гривень	4,86	6,97	8,01	11,65	7,70	10,86

Кількість економічно активного населення (зайнятих та безробітних) у середньому за січень–вересень 2009р. в цілому по країнах СНД становила 137 млн. осіб, у т.ч. у Росії – 75,7, Україні (січень–липень) – 22,2, Казахстані – 8,5, Білорусі – 4,6, Азербайджані – 4,4 млн. осіб. Рівень економічної активності (співвідношення кількості економічно активного населення і загальної кількості населення) у країнах СНД у середньому становив близько 50% (в Азербайджані, Білорусі, Казахстані, Киргизстані, Росії й Україні – від 45% до 54%; у Вірменії, Молдові та Таджикистані – менше 40%).

Кількість безробітних за методологією МОП, тобто враховуючи кількість осіб, що шукають роботу самостійно (без звернення до служб зайнятості), у вересні 2009р. в цілому по країнах СНД оцінювалась Статкомітетом СНД у 10 млн. осіб, або 7,2% від кількості економічно активного населення. За останніми даними, в Азербайджані загальна кількість безробітних становила 0,3 млн. осіб (6,0%), Росії – 5,8 млн. осіб (7,6%), Казахстані – 0,6 млн. осіб (6,4%), Молдові – 83 тис. осіб (6,1%),

Таджикистані – 0,2 млн. осіб (7,4%), Україні – 2,0 млн. осіб (9,1%). За оцінкою Статкомітету СНД (станом на жовтень 2009р.), рівень безробіття в середньому по країнах СНД до кінця 2009р. не перевищить 7% від кількості економічно активного населення.

У службах зайнятості країн СНД на кінець вересня 2009р. було зареєстровано 3,4 млн. не зайнятих трудовою діяльністю громадян, з них 3,0 млн. осіб отримали статус безробітного (2,2% кількості економічно активного населення). Порівняно з відповідним періодом минулого року кількість безробітних, зареєстрованих у службах зайнятості, збільшилась в 1,4 раза.

У вересні п.р. порівняно із серпнем у більшості країн СНД зменшилась кількість зареєстрованих безробітних. У цілому по СНД зменшення становило 112 тис. осіб, або 4%.

Рівень безробіття на зареєстрованому ринку праці у січні–вересні 2009 року

	(на кінець місяця)				
	Січень	Березень	Червень	Серпень	Вересень
	тис. осіб				
Азербайджан	44	44	44	43	43
Білорусь	41	44	42	45	42
Вірменія	76	79	84	84	83
Казахстан	57	71	93	92	84
Киргизстан	67	68	67	66	64
Молдова	23	35	35	36	37
Росія	1708	2177	2142	2108	2035
Таджикистан	43	45	44	45	...
Україна	901	879	659	570	543
	у % до попереднього місяця				
Азербайджан	100,0	99,6	100,0	99,1	99,1
Білорусь	108,9	103,4	96,4	104,8	94,7
Вірменія	101,4	104,0	100,2	99,0	99,2
Казахстан	118,2	107,1	90,6	93,2	91,1
Киргизстан	100,2	99,9	99,0	98,6	97,4
Молдова	130,1	117,9	97,7	101,4	103,1
Росія	112,2	108,2	96,9	98,2	96,5
Таджикистан	99,4	101,0	100,5	100,5	100,0
Україна	106,6	97,0	89,4	93,8	95,3
	у % до кількості економічно активного населення				
Азербайджан	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Білорусь	0,9	1,0	0,9	1,0	0,9
Вірменія	6,5	6,7	7,0	7,0	6,9
Казахстан	0,7	0,8	1,1	1,1	1,0
Киргизстан	2,9	2,9	2,9	2,8	2,7
Молдова	1,8	2,7	2,7	2,8	2,7
Росія	2,3	2,9	2,8	2,8	2,7
Таджикистан	2,1	2,1	2,1	2,1	...
Україна	4,3	4,3	3,2	2,8	2,7

На початок 2009р. на обліку в службах зайнятості країн СНД перебувало 3 млн. громадян, не зайнятих трудовою діяльністю. У січні–вересні п.р. у пошуках роботи звернулось близько 7 млн. осіб. За цей період було працевлаштовано 5 млн. осіб, або 72% незайнятих громадян, які звернулись до служби зайнятості у січні–вересні.

В Азербайджані в січні–вересні було працевлаштовано 19 тис. осіб (57% загальної кількості незайнятих громадян, які звернулись до служби зайнятості), Білорусі – відповідно 149 тис. осіб (57%), Вірменії – 7 тис. осіб (18%), Киргизстані – 33 тис. осіб (54%), Молдові – 12 тис. осіб (20%), Росії – 3,7 млн. осіб (75%), Таджикистані (у січні–серпні) – 20 тис. осіб (16%), Україні – 553 тис. осіб (60%). У Казахстані кількість працевлаштованих громадян у січні–вересні перевищила кількість громадян, які звернулись за цей період, на 13 тис. осіб, або на 3,5%.

**Працевлаштовано незайнятих громадян,
які перебувають на обліку в службах зайнятості**

	Січень	Березень	Червень	Серпень	Вересень
	осіб				
Азербайджан	1784	1475	2475	2504	3562
Білорусь	10789	14900	26597	16330	16316
Вірменія	476	872	726	793	911
Казахстан	10802	16277	98531	106284	47832
Киргизстан	2215	3561	3999	4215	4838
Молдова	1094	1604	1785	1043	1481
Росія	129810	270847	709522	499998	514900
Таджикистан	1668	3060	4570	2320	...
Україна	39342	65687	72160	45703	56764
	у % до попереднього місяця				
Азербайджан	97,3	91,0	136,9	133,1	142,3
Білорусь	94,1	117,3	163,4	81,5	99,9
Вірменія	87,3	126,4	99,0	94,9	114,9
Казахстан	54,8	107,8	437,0	188,7	45,0
Киргизстан	68,1	112,8	107,2	108,1	114,8
Молдова	62,3	111,2	120,4	78,9	142,0
Росія	70,0	136,8	161,7	85,9	103,0
Таджикистан	68,3	137,5	226,9	108,8	...
Україна	76,1	140,6	98,7	76,3	124,2

На кінець вересня 2009р. банк вільних вакансій у службах зайнятості країн СНД становив 1,3 млн. робочих місць, на відповідну дату 2008р. – 1,9 млн. З початку року в цілому по країнах СНД кількість вільних робочих місць, заявлених підприємствами та організаціями, збільшилась на 0,2 млн. місць, або на 18%. За січень–вересень цей показник збільшився в

Азербайджані на 2 тис. місць (на 19%), Вірменії – на 1,2 тис. (у 2,8 раза), Казахстані – на 4,1 тис. (на 28,5%), Киргизстані – на 1,3 тис. (на 24,8%), Росії – на 208,9 тис. (на 23,4%); зменшився у Білорусі – на 8 тис. (на 15,7%), Молдові – на 2,1 тис. (на 40%), Україні – на 17 тис. (на 18,6%).

Зміна кількості вільних робочих місць у січні–вересні 2009 року

	(на кінець місяця)				
	Січень	Березень	Червень	Серпень	Вересень
кількість вільних робочих місць					
Азербайджан	9621	8564	9819	10284	12439
Білорусь	48874	41632	45546	42064	42776
Вірменія	647	584	859	814	1843
Казахстан	12042	13875	17909	23642	18672
Киргизстан	4150	4965	5884	5760	6708
Молдова	5443	3680	3395	3063	3225
Росія	836084	920137	1177916	1120811	1103611
Таджикистан	15499	17424	14212	13782	...
Україна	86511	84524	76154	72837	74168
у % до попереднього місяця					
Азербайджан	92,1	89,3	104,0	102,5	121,0
Білорусь	96,3	90,8	101,2	93,1	101,7
Вірменія	96,9	81,2	152,0	94,0	226,4
Казахстан	82,9	106,9	111,0	102,3	79,0
Киргизстан	77,2	101,4	110,8	105,8	116,5
Молдова	101,3	87,5	91,4	96,2	105,3
Росія	93,4	105,2	96,4	97,6	98,5
Таджикистан	110,7	96,5	95,3	100,9	...
Україна	94,9	107,7	89,3	100,7	101,8

У середньому по країнах СНД на кінець вересня п.р. **навантаження** не зайнятого трудовою діяльністю населення на 100 заявлених вакансій становило 265 осіб; у минулому році на кінець вересня – 128 осіб, на кінець грудня – 277 осіб. З початку року коефіцієнт навантаження зменшився в Азербайджані, Киргизстані й Україні в 1,2–1,3 раза, Вірменії – у 2,5 раза; збільшився – в Білорусі, Казахстані, Росії й Таджикистані – в 1,1–1,6 раза, Молдові – у 3,5 раза.

На кінець вересня 2009р. у країнах СНД 2,2 млн. осіб отримали **допомогу по безробіттю**, на кінець вересня 2008р. – 1,4 млн. осіб. З початку п.р. майже в усіх країнах СНД у загальній кількості безробітних громадян збільшилась частка осіб, що отримують допомогу по безробіттю. На кінець вересня 2009р. допомогу по безробіттю в Азербайджані, Киргизстані, Молдові і Таджикистані отримали 3–13% зареєстрованих безробітних, у Білорусі, Вірменії, Росії й Україні – 32–85%.

З метою зменшення навантаження на зареєстрованому ринку праці в

країнах СНД проводяться оплачувані **громадські роботи**, які забезпечують тимчасову зайнятість безробітних громадян. На кінець вересня 2009р. у цілому по СНД у громадських роботах брали участь 20% безробітних громадян, які перебували на обліку у службах зайнятості. По країнах СНД цей показник коливався від 0,6–5,3% в Азербайджані, Вірменії, Киргизстані, Молдові та Україні до 21–43% у Білорусі, Казахстані та Росії.

У січні–вересні 2009р. по країнах СНД службами зайнятості було направлено на **професійне навчання** 528 тис. осіб (7,7% незайнятих громадян, які звернулись до служби зайнятості протягом цього періоду), у т.ч. в Азербайджані – 3,2 тис. осіб (9,5%), Білорусі – 19,8 (7,6 %), Вірменії – 2,7 тис. (7,2%), Казахстані – 56,2 тис. (14,9%), Киргизстані – 6,7 тис. (10,9%), Молдові – 2,8 тис. (4,6%), Росії – 339,3 тис. (6,8%), Таджикистані (у січні–серпні) – 5,5 тис. (8,6%), Україні – 91 тис. осіб (9,9%).

Зменшення **зовнішньоторговельного обороту** товарами у січні–серпні 2009р. порівняно з відповідним періодом 2008р. у середньому по країнах СНД у поточних цінах становило 45%, у т.ч. експорту товарів – 49% та імпорту товарів – 43%.

За оцінкою, по країнах СНД середні ціни експорту в січні–серпні п.р. порівняно з їхнім рівнем у відповідному періоді 2008р. знизились на 39%, імпорту – на 7%; фізичний обсяг експорту та імпорту товарів (у постійних цінах) – відповідно на 12% і 37%.

Зовнішня торгівля товарами країн СНД¹ у січні–серпні 2009 року

							(млрд.дол. США)		
	Січень–серпень						Січень–серпень 2009р. до січня–серпня 2008р.		
	2008р.			2009р.			абсолютне зменшення		
	у т.ч.			у т.ч.			у т.ч.		
	усього	СНД	інші країни світу	усього	СНД	інші країни світу	усього	СНД	інші країни світу
Зовнішньо-торговельний оборот	791,6	171,6	620,0	424,6	95,5	329,1	367,0	76,1	290,9
Експорт	488,7	85,6	403,1	250,9	47,2	203,7	237,8	38,4	199,4
Імпорт	302,9	86,0	216,9	173,7	48,3	125,4	129,2	37,7	91,5
Сальдо торговельного балансу	185,8	-0,4	186,2	77,2	-1,1	78,3	108,6	0,7	107,9

¹ Тут і далі по розділу дані в цілому по СНД наведені без урахування Туркменістану та Республіки Узбекистан. Інформація по окремих країнах СНД уключає обсяги експортно-імпортних операцій з Туркменістаном та Республікою Узбекистан.

Зменшення експортно-імпортних операцій з товарами спостерігалось в усіх країнах СНД: у Білорусі – на 39%, Вірменії – на 30%, Казахстані – на 42%, Киргизстані – на 24%, Молдові – на 35%, Росії – на 45%, Таджикистані – на 31% та Україні – на 52%. Зменшення обсягів зовнішньоторговельного обороту спостерігалось за рахунок зменшення як експорту, так і імпорту товарів.

Сальдо торговельного балансу в січні–серпні п.р. було додатним в Азербайджані, Казахстані та Росії; в решті країн, як і в січні–серпні минулого року, воно було від’ємним.

Загальний обсяг експортно-імпортних операцій товарами країн СНД у січні–серпні 2009 року

	Експорт	У % до січня–серпня 2008р.	Імпорт	У % до січня–серпня 2008р.	(млн.дол. США) Сальдо торговель- ного балансу	
					2008р.	2009р.
Азербайджан	8584,5	...	3823,2	85	33201,1	4761,3
Білорусь	13039,1	55	17746,1	65	–3678,0	–4707,0
Вірменія	409,0	59	1951,5	73	–1977,5	–1542,5
Казахстан	25180,8	51	17909,3	73	25047,0	7271,5
Киргизстан	789,8	80	1854,0	74	–1508,0	–1064,2
Молдова	790,2	76	1996,6	62	–2191,2	–1206,4
Росія	177753,1	54	99252,5	56	150516,8	78500,6
Таджикистан	600,3	57	1619,2	75	–1099,6	–1018,9
Україна	23750,3	51	27508,4	46	–12583,3	–3758,1
СНД	250897,1	51	173660,8	57	185727,3	77236,3

У січні–серпні 2009р. 59% (у січні–серпні 2008р. – 62%) загального обсягу зовнішньоторговельного обороту країн СНД припадало на експорт товарів і 41% (38%) – на імпорт.

У січні–серпні п.р. вартісний обсяг взаємної торгівлі товарами країн СНД у поточних цінах скоротився відповідно до січня–серпня 2008р. в середньому на 44%, у т.ч. обсяг експорту – на 45% та імпорту – на 44%.

В усіх країнах СНД відбулось зменшення вартісного обсягу торговельних операцій товарами з країнами СНД, темпи зменшення коливались від 25% (у Вірменії й Таджикистані) до 50% (в Україні).

Частка взаємної торгівлі товарами країн СНД збільшилась у загальному обсязі зовнішньоторговельного обороту країн СНД з 21,7% у січні–серпні 2008р. до 22,5% у січні–серпні п.р.

Вартісний обсяг експортно-імпортних операцій товарами країн СНД з іншими країнами світу зменшився у поточних цінах порівняно із січнем–серпнем 2008р. у середньому на 47%, у т.ч. експорту товарів – на 49%, імпорту товарів – на 42%.

**Обсяг взаємної торгівлі товарами країн СНД
у січні–серпні 2009 року**

(млн.дол. США)

	Експорт	У % до січня– серпня 2008р.	Імпорт	У % до січня– серпня 2008р.	Сальдо торговельного балансу	
					2008р.	2009р.
Азербайджан	565,4	...	1103,6	75	–774,7	–538,2
Білорусь	5655,7	55	11334,2	60	–8474,3	–5678,5
Вірменія	79,1	51	613,0	79	–614,6	–533,9
Казахстан	4336,7	57	7761,9	69	–3667,4	–3425,2
Киргизстан	314,0	60	1064,6	76	–888,2	–750,6
Молдова	286,1	72	721,6	64	–732,8	–435,5
Росія	27829,5	56	12767,1	50	23806,9	15062,4
Таджикистан	135,3	91	898,1	73	–1079,9	–762,8
Україна	8014,9	50	11992,8	50	–8020,3	–3977,9
СНД	47216,7	55	48256,9	56	–445,3	–1040,2

Зменшення додатного сальдо торговельного балансу з іншими країнами світу порівняно із січнем–серпнем 2008р. спостерігалось в Азербайджані на 28,7 млрд.дол. США, Білорусі – на 3,8 млрд.дол. США, Казахстані – на 18 млрд.дол. США, Росії – на 6,3 млрд.дол. США.

**Експортно-імпортні операції товарами країн СНД
з іншими країнами світу в січні–серпні 2009 року**

(млн. дол. США)

	Експорт	У % до січня– серпня 2008р.	Імпорт	У % до січня– серпня 2008р.	Сальдо торговельного балансу	
					2008р.	2009р.
Азербайджан	8019,1	...	2719,6	89	33975,8	5299,5
Білорусь	7383,4	56	6411,9	77	4796,3	971,5
Вірменія	329,9	61	1338,5	70	–1362,9	–1008,6
Казахстан	20844,1	50	10147,4	77	28714,4	10696,7
Киргизстан	475,8	101	789,4	73	–619,8	–313,6
Молдова	504,1	78	1275,0	61	–1458,4	–770,9
Росія	149923,6	54	86485,4	57	126709,9	63438,2
Таджикистан	465,0	52	721,1	78	–19,7	–256,1
Україна	15735,4	51	15515,6	44	–4563,0	219,8
СНД	203680,4	51	125403,9	58	186172,6	78276,5

У січні–серпні 2009р. майже 62% (у січні–серпні 2008р. – 65%) загального обсягу зовнішньоторговельного обороту товарами країн СНД з іншими країнами світу припадало на експорт і 38% (35%) – на імпорт товарів.